

නබි
(සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්)
තුමානන්ගේ දෛනික
චාර්යාවන් සහ දික්වරයන්

කර්තෘ
අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු හමුද් අල්
හුරොහ්

පෙරවදන
මහාචාර්ය කාලිද් ඉබ්නු අලි අල්
මුෂයිකිහ්

නව

(සමලලාහු අලෙහි වසල්ලම්)

නූතනාගේ දෛනික වාර්තාවන්

සහ දික්රයන්

අලලාහ් හදිස් කුද්සියේ මෙසේ පවසයි:

'මාගේ ගැත්තා නගිල් නම් වන අනිවාර්ෂ නොවන වැදුම්
පිදුම් මගින් මා වෙත සමීප වෙමින් සිටියි. අවසානයහි මා
ඔහුව ප්‍රිය කරන්නෙමි.'

කර්තෘ

අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු හමුද් අල් හුරෙස්

පෙරවදනය

මහාචාර්ය කාලිද් ඉබ්නු අලි අල් මුෂයිකිහ්

යහපත් අරමුණු උදෙසා මෙය මුද්‍රණය කරන්නට අපේක්ෂා කරන්නන්
කර්තෘකයාට පිටපතක් ලබා දී ඔහු එය නිරවද්‍ය බව පිළිගත් පසු ප්‍රකාශයට පත්
කළ හැකිය.

මෙම ග්‍රන්ථය භාෂාවන් දහයකට වඩා පරිවර්ථනය කර ඇත.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

පටුන මාතෘකාවන්.

සෙරවදනයි.

මාතෘකා	පිටුව
◆ සෙරවදන.	21
◆ සෙර සුදානම.	24
▶ සුන්නත් යන වචනයෙහි අරුතයි.	24
▶ සෙර විසූ විද්වතුන්ට සුන්නත් විෂයයෙහි තිබුණු කැමැත්ත සඳහා වන උදාහරණ.	24
▶ සුන්නතය පිළිපැදීමේ ප්‍රයෝජන.	26

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්නත්

මාතෘකා	පිටුව
◆ පළමුවැන්න ආජරයට සෙර වේලාව.	30
◆ පළමුවැන්න.	30
① මස්චාක් මගින් දත් මදීම.	30
② නින්දෙන් අවදි වුණ විට පැවසිය යුතු මෙම දූආව පවසති.	31
③ මුහුම්මද් (සළ) තුමානන් අවදි වූ විගස නින්ද මුහුණෙන් පිස දම.	31

මාතෘකා	පිටුව
4 අහස දෙස බලනි.	31
5 ආල ඉම්රාන් සුරාවේ අවසාන වැකි 10 පාරායණය කරනි.	31
6 මුහම්මද් (සළලේලාහු අලෙහි වසළලේ) තුමානන් අන් දෙක තෙවර බැගින් සේදනි.	32
7 මුබය සහ නාසය තෙවරක් සේදනි.	32
8 පසුව ඔහු වුලු කරයි.	32
▶ වුලු සම්බන්ධ ඇතැම් සුන්නාවන් පහත සඳහන් වී ඇත.	33
1 මිස්වාක් කිරීම.	33
2 බිස්මිලලාහ් කීම.	34
3 මැණික් කටු දක්වා දෙඅන් තුන් වර බැගින් සේදීම.	34
4 අන් දෙක සහ පාද දෙක සේදන විට දකුණු පෙරටු කළ යුතුය.	34
5 පුළුමයෙන් මුබය සහ නාසය සේදීම.	34
6 උපවාසය රකින්නෙකු නොවේ නම් මුබය හා නාසයට හොඳින් ජලය යවා සේදිය යුතුය.	34
7 මුබය සහ නාසය එකම ජලයෙන් සේදීම.	35
8 පරිපූරණ සුන්නන් පිළිවෙත අනුව හිස ජලයෙන් තෙත් වූ අත්ලෙන් පිරිමැදිය යුතුය.	35
9 අවයව සේදීමේදී තුන් වර බැගින් සේදීම.	35
10 හදීස්වල සඳහන්ව ඇති සුන්නන් දුආව පාරායණය කිරීම.	36

මාතෘකා	පිටුව
◆ දෙවන කොටස රාත්‍රියේ සලාතයෙහි මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ මග පෙන්වීම් අනුව වන ඉබාදත් බොහෝමයක් ඇත.	38
① ඉතා උචිත වේලාවෙහි රාත්‍රි සලාත් ඉටු කළ යුතුය.	38
② පරිපූර්ණ සුන්නතය නම් රකඅත් 11 ක් ඉටු කිරීමයි.	40
③ විතර් සලාතය ආරම්භ රකඅත් දෙක කෙටි රකඅත් දෙකක් වීම උචිතය.	40
④ රාත්‍රි සලාතය ආරම්භ කිරීමට පෙර පාරායනය කළ යුතුය යැයි හදිසිවල සඳහන් වී ඇති දුආවන් පාරායනය කිරීම සුන්නතය.	41
⑤ සලාතයේ කියාමය.රැකු.සුප්පුදය යනු සෑම කොටසකම දීර්ඝ ලෙස ඉටු කිරීම සුන්නතය.	41
⑥ පාරායනය කිරීමේදී ඉටු කළ යුතු සුන්නතයන් ඉටු කළ යුතුයි.	41
⑦ සෑම රකඅත් දෙකකට පසුව සලාම් දීම සුන්නතය.	42
⑧ අවසාන රකඅත් තුනෙහි එය සඳහාම ඇති සුවිශේෂී සුරා තුන පාරායනය කළ යුතුය.	42
⑨ ඇතැම් වේලවට කුනුත් පාරායනය කිරීමද සුන්නත් වේ.	43
⑩ රාත්‍රියෙහි තුන්වන කොටසේ ප්‍රාර්ථනා කිරීම උචිතය.	44
⑪ විතර් සලාතය ඉටු කිරීමෙන් පසු සුබහානල් මලිකිල් කුද්දස් යැයි තුන් වතාවක් පවසන විට ශබ්ද නගා කීම සුන්නතය.	44
⑫ රාත්‍රි සලාතයට තම නිවාසයන් අවදි කිරීම සුන්නතය.	44
⑬ රාත්‍රියෙහි ඉබාදත් කරන්නන් තමාගේ ශරීරය ගැන සැලකිය යුතුයි. මෙමගින් තමාගේ කුශ්‍ර ආරක්ෂා කර ගත හැකිය.	45
⑭ යම් කෙනෙකුට විතර් සලාතය අතපසු වී ඔහු එය දහවල් කාලයේ කලා කිරීමට සිතුවේ නම් ඔහු ඉරට්ටේ සංඛ්‍යා රකඅත් ගනනින් කලා කළ යුතුයි.	45

මාතෘකා	පිටුව
◆ අප බෙදූ ප්‍රධාන කොටස් හතින් දෙවන කොටස ෆෂර් සලාතයේ වේලාවයි.	46
▶ අසාන් හා ඒ සමබන්ධ අනෙක් සුන්තරයන්.	46
① මුඛදේහයට පිළිතුරු දීම.	46
② භෞද්‍ය දෙකෙන් පසුව පැවසිය යුතු දුභාව.	47
③ අදානයෙන් පසු මුහුම්මද (සල්ලෙලොහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් මත සලවාත් කීම.	47
④ හදිසයේ සඳහන් වී ඇති අදානයෙන් පසුව වන දුභාව පැවසීම.	47
⑤ අදානයෙන් පසුව ප්‍රාර්ථනා කිරීම.	47
▶ ෆෂර් සලාතයේ සුන්තර මෙහි සුන්තර කිහිපයකම ඇත.	48
① රාතිබ යනු සුන්තර මුඛකඳා.	49
② මස්පිදයට ශාම සහ එය සමබන්ධ සුන්තර.	49
▶ මස්පිදයට ශාම හා එය සමබන්ධ සුන්තරයන්.	49
① මස්පිදයට කලින්ම ශාම.	49
② වුදු සමග නිවසින් පිටවීම: මෙසේ කරන්නෙකුගේ පාසටහන් සියල්ල කුසල් බවට පත් කරනු ලැබේ.	50
③ සන්සුන්ව හා ගාමිහිරව ශාම යුතුය.	50
④ මස්පිදයට ඇතුළු වන විට දකුණු පසෙද පිට වන විට වම් පසෙද තැබීම සුන්තර වෙයි.	51
⑤ මස්පිදයට ඇතුළු වන විට හා පිටවන විට වන දුභාව පාරායණය කළ යුතුය.	51

මාතෘකා	පිටුව
⑥ තහිස්සතුල් මස්පිද් රකආත් දෙක ඉටු කළ යුතුයි.	51
⑦ පිරිමින් පළමු ජේලියට ඉක්මන වීම ඔවුන්ට සුන්නත් වෙයි. තවද ස්ත්‍රීන්ට ආවසාන ජේලිය සුන්නත් වේ.	52
⑧ මංඔුන් ඉමාම්ට සමීපව සිටිය යුතුය.	52
▶ සලාතයේ සුන්නතයන්.	53
◆ සුනු සමීබන්ධ සුන්නත්.	53
① සුනුවක් ගැනීම සුන්නත්ය.	53
② සුනුවට සමීප වීම සුන්නත් වේ.	54
③ සුනුව හරස් කරන්නාව වැළැක්වීම සුන්නත්ය.	54
④ සලාතය ආරම්භයේදී මිස්වාක් කිරීම සුන්නත්ය.	54
◆ සලාතය සඳහා නැගිට සිටින විට තිබෙන සුන්නත්.	55
① තක්බිරතුල් ඉඡරාම් අවස්ථාවේදී අත් දෙක එසවීම.	55
② දෙඅත් ඔසවන විට ඇඟලි විහිද තබා ගත යුතුය.	55
③ දෙඅත් ඔසවන විට සුන්නත් වන තැන දක්වා එය ඔසවිය යුතුය.	56
④ තක්බිරතුල් ඉඡරාමයෙන් පසු වම් අත මත දකුණු අත තැබීම සුන්නත්ය.	56
⑤ දකුණු අතින් අල්ලා ගැනීම සුන්නත්ය මෙහි ක්‍රම දෙකක් ඇත.	56
⑥ පසුව දුආඋල් ඉස්තිරාතා පාරායණය කිරීම සුන්නත්ය.	57
⑦ අදාදු... කීම.	57

මාතෘකා	පිටුව
⑧ බිසමිල්ලාහිර් රචනා රහිතීම් ශායි පැවසීම.	58
⑨ ඉමාම් සමග ආමීන් පැවසීම.	58
⑩ ශාහිභාවෙන් පසු තවත් සුරාවක් හෝ වැඩි කිහිපයක් පාරායණය කිරීම.	58
◆ රුකු සහ එය සම්බන්ධ සුන්නාවන්.	59
① අත්ල දෙක විහිදා දූෂණය මත තැබිය යුතුය.	59
② රුකු කරන විට පිට සමතලාව තැබිය යුතුය.	59
③ රුකු කරන විට වැළඹීම දෙක ඉලයෙන් ඇත් කර ගත යුතුය.	60
④ පහත සඳහන් දික්ර රුකුහි පැවසීම සුන්නන්ය.	60
◆ රුකු ඉරියව්වෙහි සිට නැගීම හා සම්බන්ධ සුන්නාවන්.	61
① ඉහතිදාළහි සිටීම දීර්ඝ විය යුතුය.	61
② රබ්බනා වලකල් හමිද යන වචන හා එයට සමාන යෙදුම් බොහෝ ඇත.	61
③ පහ සඳහන් දුආවන් ඉහතිදාළයේ පාරායණය කිරීම සුන්නන් වේ.	61
◆ සුජුදය හා එය හා සම්බන්ධ සුන්නාවන්.	62
① සුජුද කරන්නා තම බාහුව තම ඉලයෙන්ද උදරයෙන්ද උකුලෙන්ද ඇත් කර තබා ගත යුතුයි.	62
② සුජුද කරන්නාගේ අතේ සහ පයේ ඇඟලී තුඩු කිබීමට දෙසට හැරී තිබිය යුතුය.	63
③ සුජුදහි පහත සඳහන් දුආවන් පාරායණය කිරීම සුන්නන්ය.	63
④ සුජුදහි අධිකව ප්‍රාර්ථනා කිරීම සුන්නන් වේ.	64

මාතෘකා	පිටුව
◆ සුප්‍රද්‍ර දෙක අතර වාඩි වීම සහ එය සම්බන්ධ සුන්නාභ.	64
① සලාතය ඉටු කරන්නා මෙම ඉරියව්වෙහි තම වම් පස මත වාඩි විය යුතු අතර දකුණු පසේ ඇඟිලි නවා තබා ගත යුතුය.	64
② මෙම ඉරියව්වෙහි දීර්ඝ වේලාවක් සිටීම.	64
③ එක් රකඅතයක් අවසන් වී නැගිටින විට මද වේලාවක් වාඩි වී සිට නැගීීම සුන්නන්ය.	64
◆ තෂ්ඨුද්ද සහ එය සම්බන්ධ සුන්නාභවන්.	65
① සලාතය ඉටු කරන්නා වම් පස මත වාඩි විය යුතු අතර දකුණු පසේ ඇඟිලි නවා තබා ගත යුතුය.	65
② තෂ්ඨුද්ද අවස්ථාවෙහි දෙඅත් තැබීමේ සුන්නන් ක්‍රම ගැන හඳිස් දැන්වීම් ඇත.	65
③ තෂ්ඨුද්දයේදී ඇඟිලි තබා ගැනීමේ ක්‍රමය පිළිබඳ සෑම හඳිස්සක්ම පිළිපැදිය යුතුය.	66
④ තෂ්ඨුද්දහි පාරායණය කළ යුතු සුන්නන් දූආ කිහිපයක්ම හඳිස්වල සඳහන් වී ඇත.	66
⑤ රකඅත් 3 ක් සහ 4 ක් තිබෙන සලාත්වල අවසාන තෂ්ඨුද්දයෙහි තවර්රක් ආකාරයට වාඩි වීම සුන්නන් වේ.	67
⑥ තෂ්ඨුද්දයේ නබ්තුමන් (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) හට සලවාත් කීම පිළිබඳ හඳිස් කිහිපයක්ම ඇත.	68
⑦ සලාම් දීමට පෙර කරණු 4 කින් ආරක්‍ෂාව පැකීම සුන්නන්ය.	68
◆ ෆර්ල සලාතයන් පසු පාරායණය කළ යුතු සුන්නන් දික්රයන්.	70
◆ ෆජ්ර සලාතයන් පසු එම ස්ථානයෙහිම සුර්සයා උදා වන තෙක් වාඩි වී සිටීම.	72
▶ උදූසන දික්රයන්.	74
◆ උදය හා සවස දික්රයන්.	75

මාතෘකා	පිටුව
◆ තුන්වන වේලාව ලුහා වේලාවයි.	78
◆ ඉතා උචිත වේලාව.	79
◆ මෙහි රකආත් ගන්න.	80
◆ හතර වන වේලාව ලුහර් සලාතයේ වේලාවයි.	81
◆ පළමු වන කරුන ලුහර් සලාතයට පෙර හා පසු ඇති සුන්නතයන් වේ.	81
◆ දෙවන කරුන ලුහර්හි පළමු වන රකආතය දීර්ඝ කිරීමේ සුන්නතය.	81
◆ සිව් වන කරුන උෂ්ණ කාළයෙහි උෂ්ණත්වය අඩු වන තුරු ලුහර් සලාතය ප්‍රමාද කිරීමයි.	82
◆ පස්වැනි වේලාව අසර් සලාතයේ වේලාවයි.	84
◆ උදේ හා සවස දිකිරයන්.	85
◆ උදේ දිකිරයේ වේලාව.	85
◆ හය වන වේලාව මග්‍රබ්හි වේලාවයි.	86
◆ ප්‍රථම කරුන පහත සඳහන් හදිස් මෙය සනාථ කරයි මග්‍රබ් ආරම්භ වේලාවේ සිටම කුඩා ප්‍රමුත්ව එලියට නොයවා නිවසේ රඳවා ගැනීම.	86
◆ දෙවන කරුන මග්‍රබ් ආරම්භ වේලාවේම දොරටු වසා අල්ලාගත්ව සිහි කිරීම.	86
◆ මග්‍රබ් සලාතයට පෙර රකආත් දෙකක් ඉටු කිරීම.	87
◆ ඉතා සලාතයට පෙර හිටු ගැනීම මකරුෂය. (පිළිකුලට අයත් ක්‍රියාවකි).	88

මාතෘකා	පිටුව
◆ භත්වන වේලාව ඉෂා සලතයේ වේලාවයි.	89
◆ පළවෙනි කරුණ: ඉෂා සලතයෙන් පසු කථා කිරීම සහ එක් රැස්වීම මකරුත් වේ. (පිළිකුලට අයත් ක්‍රියාවකි).	89
◆ දෙවෙනි කරුණ මිනිසුන්ට (මංමුන්ට) අපහසුතාවයක් නැති නම් ඉෂා සලතය පමා කිරීම හොඳය.	90
◆ දිනපතා රාත්‍රියේ සුරා ඉංලාසය පාරායනය කිරීම සුන්නතයක්ය.	90
◆ නිදා ගැනීමේ සුන්නාවන්.	91
① නිදා ගන්නා විට නිවසේ දොරවල් වසා ගැනීම.	91
② නිදා ගැනීමට පෙර පහන් නිවීම.	91
③ නිදා ගැනීමට පෙර වුලු කිරීම.	92
④ නිදා ගැනීමට පෙර ඇතිරිල්ල ගස්සීම.	92
⑤ දකුණු ඉල මත නිදා ගැනීම.	92
⑥ තම දකුණත දකුණු කම්මුලෙහි තබා ගැනීම.	92
⑦ නිදා ගන්නා විට වන දූආවන් පාරායනය කිරීම.	93

මාතෘකා	පිටුව
◆ කුර්ආනයේ සඳහන් වී ඇති දූතවන්.	93
◆ හදිස්වල සඳහන්ව ඇති දික්රයන්.	94
◆ සිහින දැකීම හා සමබන්ධ සුන්නාභවන්.	97
◆ සිහින දුටු විට අනුගමනය කළ යුතු සුන්නාභවන් හදිස්වල සඳහන් වී ඇත.	98
◆ කවුරුන් රාත්‍රියෙහි අතරමැද අවදිවන්නෙද පහත සඳහන් දික්රය පැවසීම සුන්නත්ය.	99

වේලාව නිශ්චය නොකරනු ලැබූ සුන්හන්

මාතෘකා	පිටුව
◆ පලමුව:ආහාර අනුභව කිරීමේ සුන්හන්වන්.	102
◆ 1 ආහාර අනුභව කරන්නට ආරම්භ කරන විට බිස්මි කීම.	102
◆ 2 තැටියේ ඔබට සමීප තැනින් අනුභව කිරීම.	103
◆ 3 බීම වැටුනු ආහාර ඇඟිඳු එහි අපවිත්‍ර කිසිවක් තැවරී තිබුනොත් එය ඉවත් කර අනුභව කිරීම.	103
◆ 4 ඇඟිලි සුප්පු කිරීම.	104
◆ 5 භාජනය ඇඟිලිවලින් හොඳින් පිස දමා අනුභව කළ යුතුයි.	104
◆ 6 ඇඟිලි තුනෙන් ආහාර අනුභව කිරීම.	105
◆ 7 භාජනයෙන් පිටත තුන් වරක් හුස්ම පිට කිරීම.	105
◆ 8 ආහාර අනුභව කිරීමෙන් පසු අල්ලාහට ප්‍රශංසා කිරීම.	106
◆ 9 ආහාර අනුභව කරන විට කිහිප දෙනෙකු එක් වී කෑම.	106
◆ 10 ආහාර රසවත්ව ප්‍රියතමව තිබුනේ නම් ප්‍රශංසා කිරීම.	107
◆ 11 ආහාර හිමියාට හෙවත් සංග්‍රහ කළ පුද්ගලයාට දුආ කිරීම.	107
◆ 12 යම් ආහාරයක් බෙදන වේලාවට දකුණේ සිටින තැනැත්තාගෙන් ආරම්භ කළ යුතුයි.	108
◆ 13 බීමක් අත් අශට බෙදන්නා එය පානය කළ යුත්තේ අවසානයටය.	108
◆ 14 රාත්‍රියෙහි ආහාර බඳුන් වසා තබා අල්ලාහගේ නාමය පැවසීම.	109

මාතෘකා	පිටුව
◆ සලාම් කීම අත් අයව මුණගැසීම හා සභාවක සම්බන්ධ සුන්නත්යන්.	110
① සලාම් කීම සුන්නත්යන්.	110
② අවශ්‍යතාවය නම් තුන් වරක් සලාම් පැවසීම සුන්නත්යන්.	111
③ හඳුනන හා නාඳුනන සියල්ලන්ටම සලාම් පැවසීම සුන්නත්යන්.	112
④ සලාමය කවුරුන් ආරම්භ කළ යුතුය යැයි තීරණය කර තිබෙන්නේද ඔහු එය ආරම්භ කිරීම සුන්නත්යන්.	112
⑤ කුඩා ළමුන්ට සලාම් කීමද සුන්නත්යන්.	112
⑥ නිවසට ඇතුළු වන විට සලාම් කීම සුන්නත් වේ.	113
⑦ පිරිසක් ළඟට පැමිණෙන විට එහි නිදා සිටින්නන් සිටියහොත් ශබ්දය අඩු කර සලාම් කීම සුන්නත්යන්.	114
⑧ තවත් කෙනෙකුට සලාමය සැල කිරීමද සුන්නත්යන්.	114
⑨ එක් සභාවකට පැමිණෙන විට හා එයින් නික්ම යන විට සලාම් කීම සුන්නත්යන්.	114
⑩ සලාම් පවසන විට මුසාලහා කිරීම සුන්නත්යන්.	114
⑪ සලාම් පවසන විට සිනාමුසු මුහුණෙන් කීම සුන්නත්යන්.	115
⑫ අලංකාර වදන් පැවසීමද සුන්නත් හා සඳකා වෙයි.	115
⑬ සභාවක අල්ලාහ්ව සිහි කිරීම මුසතහබ් වේ.	115
⑭ සභාවක් පහත දුආව සමග අවසන් කිරීම සුන්නත් වෙයි.	116
◆ තෙවනුවාවස්ත්‍ර ඇඳීම සහ තමාව අලංකාර කර ගැනීම හා සම්බන්ධ සුන්නත්යන්.	117
① පාවහන් පළඳින විට දකුණෙන් ආරම්භ කිරීම සුන්නත්යන්.	117

මාතෘකා	පිටුව
② සුදු වස්ත්‍ර ඇඳීම සුන්හත් වේ.	118
③ සුවඳ විලවුන් භාවිතා කිරීම සුන්හත් වේ.	118
④ සුවඳ විලවුන් දෙනු ලබන විට එපා යැයි කීම මකරුණ.	119
⑤ හිස පිරන විට දකුණත් ආරම්භ කිරීම සුන්හත්ය.	119
◆ භතරවනුව:ඇණුම් හා කිවිසුම් ඇරීම හා සම්බන්ධ සුන්හත්යත්.	120
◆ කිවිසුම් ඇරීම හා සම්බන්ධ සුන්හත්.	120
① කිවිසුම් අරින්නා අලභමිදුලිලලාග් යැයි කීම සුන්හත් වේ.	120
② අලභමිදුලිලලාග් යැයි නොකිවේ නම් එයට පලිතුරු දීම සුන්හත් නොවේ.	121
◆ ඇණුම් ඇරීම හා සම්බන්ධ සුන්හත්.	122
◆ ඇණුම් එන විට එය යටපත් කර ගැනීම හෝ අතින් වළක්වා ගැනීම සුන්හත්වේ.	122
◆ පස්වනුව:ඇතැම් දෙයින්ක සුන්හාවන්.	124
◆ වැසිකිලියට යන විට හා එයින් පිට වන විට ඒ සඳහා ඇති දුආව පාරයනග් කිරීම.	124
◆ වැසිකිලියෙන් පිටවන විට පහත දුආව පැවසිය යුතුය.	125
◆ අවසාන කැමැත්ත ලියා තැබීම සුන්හත්ය.	125
◆ ගනුදෙනුවෙහි සමාව දීම සහ ලිහිල්ව සිටීම.	125
◆ වුදු කිරීමෙන් පසු රකආත් දෙකක් ඉටු කිරීම.	126
◆ සමානස සඳහා බලාපොරොත්තුව සිටීම.	126

මාතෘකා	පිටුව
◆ මිස්වාක් කිරීම.	127
◆ සෑම සලාතයක් සඳහාම අළුතෙන් වුදු කිරීම.	127
◆ දුආ කිරීම.	128
◆ අල්ලාහ්ව මෙනෙහි කිරීම දූෂිතීක සුන්නාවට අඩංගු සුන්නාවකි.	132
◆ දික්ර් කිරීම මගින් හඳුවනට ජීවය ලැබේ.	132
◆ අල්ලාහ් දික්ර් කිරීමට කුර්ආනයේ බොහෝ තැන්වල දීර් ගන්නා ඇත.	132
◆ නබිතුමානන්ගේ සුන්නාහ්වෙහි සඳහන් වී ඇති දික්ර්ශන්.	133

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله وهدى للصلاة والسلام على من لا نبي بعده ، وبعد :
 فقد قرأت في هذا المؤلف للشيخ عبد الله بن حمود
 القزعي (المنهج العلمي في بيان السنن اليومية)
 فقد ألفت مؤلفاً مفيداً حمل على استقصاء السنن
 اليومية (الفعلية والثقلية) في الليل والنهار المنفردة
 والناجئة لغيرها كما ثبت بالليل مجراه الله خيراً
 ونفع بحول الله آمين ، وبالله التوفيق .

كتبه
 د. خالد بن علي المشيق
 خلتها
 ١٤٣٤/١١/٧

පෙරවදනය ආචාර්ය කාලිදී ඉබ්නු අලි අල් මුෂයිකිහි.

සියලු ප්‍රශංසා අල්ලාස්ටමය.ශාන්තිය හා සාමය අවසාන නබිවරයාට හිමි වේවා: (අල් මනෂුල් අලියා ෆී බයානිස් සුනනිල් යවිමියය) යනු අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු හමුද් අල් ෆර්ස් කර්තාවරයාගේ පොත මා කියවුවෙමි.මෙය දිවා රාත්‍රියට අයත් වාචික හා ප්‍රායෝගික සියලුම සුන්නතයන් සනාථ දැන්වීම්වලින් ලබා ගොනුකර එක්රැස්කරන ලද ප්‍රයෝජනවත් කෘතියක් ලෙසින් මා දකින්නෙමි. අල්ලාහ් සම්පාදකයාට උසස් විපාකයන් දෙන්නවා.එමෙන්ම ඔහුගේ මෙම වැයමෙන් ප්‍රයෝජන ඇති කරන්නවා. ආමීන්. සියලු උපකාර අල්ලාහ්ගෙන්මය.

ආචාර්ය කාලිදී ඉබ්නු අලි අල් මුෂයිකිහි

කසීම් විශ්වවිද්‍යාලයේ කථිකාචාර්ය
හරමුල් මකකි සහ හරමුල් මදීනි දේශක

පෙරවදනයි.

අල්ලාහ්වද අවසාන දිනයද පනමින් අල්ලාහ්ව අධිකව සිහිකරමින් සිටින්නාට අල්ලාහ්ගේ දූතයා කෙරෙහි අලංකාර ආදර්ශයන් ඇත -(අභ්කාබ්21) ශායි පැවසූ අල්ලාහ්ටම සියලුම ප්‍රශංසා.තම ජන සමූහයාට සම්පූර්ණ පිළිපැදීම උදෙසා යහ මග පෙන්වූ උසස් පුද්ගලයා රසුල් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන්ට අල්ලාහ්ගේ ශාන්තිය හා සාමය හිමි වේවා යනුවෙන් පසුව.

මෙම පොත කියවන මාගේ සොහොයුරනි.මෙහි මා උදේ අවදියේ සිට රාත්‍රියේ නිදා ගැනීම දක්වා වූ රසුල් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමාගේ දෛශිකික වාර්තාවන්ව වේලාවන් අනුවද වේලා නිශ්චය කරනු ලැබූ හා වේලා නිශ්චය නොකරනු ලැබූ සුන්නතයන් යනුවෙන් සදහන් කර ඇත්තෙමි.මෙහි සුන්නතයන් යනුවෙන් සදහන් කර ඇත්තේ අනිවාර්ය නොකළ අනිවාර්ය ක්‍රියාවන්ව පරිපූර්ණ කරන මෙන් ආකාරයට අණ කර සදහන් කොට ඇති ක්‍රියාවන්ය.මෙය (අල් මිනහුල් අලියිසා ෆී ඛයානිස් සුනනිල් යවිමියේයා) යනු ග්‍රන්ථයෙන් විස්තරව සදහන් කරණු ඉතා කෙටියෙන් උපුටා එක්රැස් කරනු ලදී.මෙයට වූ හේතූන් කෙටියෙන් ලියන මෙන් මාගේ මිතුරන් කිහිප දෙනෙකුම යෝජනා කළහ.තවද කියවන්නන්ට පහසුව උදෙසාද මෙහි සාරාංශය පමණක් සදහන් කර ඇත්තෙමි.

මෙම ග්‍රන්ථය ලිවීමට මා උනන්දු කළ ප්‍රධාන කරුනු දෙකකි.පළමුව බටහිර ජාතීන් විසින් විනාශයට ලක් වන රසුල් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමාගේ සුන්නාත්ව ආරක්ෂා කර.ඔහුගේ යහ ගති ගුණ ලොවටම පෙන්වා දී ඔහුගේ මග පෙන්වීම් පැහැදිලි කර.එය පිළිපැදීමට උනන්දුවක් ඇති කරන පොත්පත් ප්‍රචාරය කිරීම.දෙවනුව සුන්නාව ක්‍රියා කිරීම තුමින් කුසල් තිබුනද එය මග හැරීම තුමින් දඩුවම් ඇති නොවේ යනු හේතු කර.වර්තමානයේ බොහෝ දෙනෙකු සුන්නතයන් විෂයෙහි නොසැලකිලිමත්ව සිටීම.මා මෙහි රසුල් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමාගේ දිවා රාත්‍රියෙහි දෛශිකික සුන්නතයන් සනාථ දැන්වීමටමත් ලබා ගොනුකර එක්රැස් කිරීමට මා ප්‍රිය කලෙමි.

මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ සුන්නතයන් හා ඔහුගේ යහ මග පිළිපැදීමට අවස්ථාවන් හිමි කර දෙන්නා. තවද ඔහු සමගම අප සියලුම එක්රැස් කරන්නා යනුවෙන් අල්ලාස්ගෙන් පුරාචනා කරන්නෙමි.

මෙයට අල්ලාස්ගෙන් පවි සමාව පතන මා.....

ආචාර්ය අබ්දුල්ලාස් බින් හමුද් අල් ගුරයිශ්.

විද්‍යුත් තැපෑල ඔස්සේ සම්බන්ධ වීම පිහිස

eqtidaa@gmail.com

පෙර සදානම.

සුන්නත් යන වචනයෙහි අරුතයි.

සුන්නත් යනු ප්‍රියජනක. ප්‍රශංසාවට ලක් වූ යනු අරුත වේ.

අනිවාර්ය නොවන ආකාරයෙන් අළලාභ අණ කළ දේ සුන්නත් වේ. එහි ප්‍රතිඵල හා එය කරන්නා කුමි හා කුසල් දෙනු ලැබෙන නමුත් එය අත් හරින්නාට දඬුවම් දෙනු නොලැබේ.

පෙර විසූ විද්වතුන්ට සුන්නත් විෂයයෙහි තිබුණු කැමැත්ත සඳහා වන උදාහරණ.

1 මුහුම්මද (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්මේ) තුමානන් මෙසේ පවසනු තමා ඇසූ බව උම්මු හබ්බා (රලියල්ලාහු) ප්‍රකාශ කරයි අන්බසා ඉබ්නු අබ් සුර්ශාන් මාහට දැන්වූයේය යැයි නුමාන් ඉබ්නු සාලිම් කී බව අම්ර් ඉබ්නු අවිස් වාර්තා කරන හදීසය ඉමාම් මුස්ලිම් තුමා ඔහුගේ ග්‍රන්ථයේ සටහන් කර ඇත: කවුරුන් රාත්‍රියෙහි හෝ දවාලෙහි රකඅන් 12 ක් ඉටු කරන්නේද ඔහුට එය වෙනුවෙන් ස්වර්ගයේ එක් නිවසක් තනනු ලැබේ. -(ග්‍රන්ථය මුස්ලිම් 1727). මෙය මුහුම්මද (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්මේ) තුමානන් ගෙන් ඇසූ දිනෙන් පසු මා කිසිවිටෙක අත් නොහැරියෙම් යැයි උම්මු හබ්බා පැවසුවාය. උම්මු හබ්බාගෙන් මා මෙය ඇසූ දින සිට මා එය අත් නොහැරියෙම් යැයි අන්බසා පවසයි.

අන්බසාගෙන් මා මෙය ඇසූ දින සිට මා මෙය කිසිවිටෙක අත්නොහැරියෙම් යැයි අම්ර් ඉබ්නු අවිස් කියයි.

අම්ර් ඉබ්නු අවිස්ගෙන් මා මෙය ඇසූ දින සිට මා මෙය කිසිවිටෙක අත්නොහැරියෙම් යැයි නුමාන් ඉබ්නු සාලිම් කියයි.

2 අලි (රලියල්ලාහු අන්හු) මෙසේ පවසයි ගානිමා තුමියට ඇඹරුම් ගලෙන් තම අතට තුවාල ඇති වී ඒ පිළිබදව පැමිණිලි කළාය. (මේ පිළිබදව නබි තුමානන්ට පවසා එක් සේවකයකු ලබා ගැනීම පිනිස ඇය නබි තුමා වෙත පැමිණී අවස්තාවේදී එක් සිරකරුවෙකු නබි තුමා වෙත පැමිණ සිටියේය. එබැවින් ඇය ඔහුව මුන නොගැස හැරී ගියාය. (යන මගෙහි) ඇය ආයිෂා තුමියව මුන ගැසී ඇය පැමිණී කාරනය ඇයට පැවසුවාය. පසුව නබි තුමානන් පැමිණී විට ගානිමා තුමිය පැමිණි බව ආයිෂා තුමිය නබි තුමාට දැන්වුවාය. අප අපගේ නිදන ඇතිරිල්ල සුදානම් කර තිබෙන විට නබි තුමානන් අප වෙත පැමිණියේය. අප එවිට නැගිටින්නට යන විට ඔබ ඔබගේ නැනෙහිම සිටින්න යැයි නබි තුමානන් පවසා ඔහු අප අතරෙහිම වාසී විය. එවිට ඔහුගේ කකුලෙහි සිසිල මට දැනුණි. ඔබ මාගෙන් ඇසූ දෙයට වඩා විශේෂ දෙයක් මා ඔබලාට උගන්වන්නද යැයි ඔහු අපගෙන් අසා මෙසේ පැවසුවේය. ඔබ ඔබගේ යහනයට යන විට අල්ලාහු අත්බර් යැයි 34 වතාවක්ද සුබ්හානල්ලාහ් යැයි 33 වතාවක් හා අල්හම්දුලිල්ලාහ් යැයි 33 වතාවක් පැවසීම ඔබලාට මෙහෙකරුවෙකු ලැබීමට වඩා අගනේය. (ග්‍රන්ථය බුකාරි 3705 සහ මුස්ලිම්: 2727).

නබි තුමාගෙන් මෙය මා ඇසූ දා සිට මා මෙය අත්හැරියේම නැත යැයි අලි තුමානන් පවසා ඇත යැයි එක් වාර්තාවක සඳහන් වෙයි. එවිට සිඟ්ලීන් රාත්‍රියෙහි පවාද? යැයි අසන ලැබූ විට සිඟ්ලීන් රාත්‍රියෙහි පවා මා අත් හැරියේ නැත යැයි ඔහු පිළිතුරු දුන්නේය. (ග්‍රන්ථය බුකාරි: 5362 සහ මුස්ලිම්: 2727). සිඟ්ලීන් රාත්‍රිය යනු අලි තුමානන් නායකු ලෙස සිටි විට සටනක් පැවතුනු රාත්‍රියයි එම අවස්ථාවෙහි පවා මෙවන් සුන්තනය නොමග හැරියේය.

3 ඉබ්නු උමර් (රලියල්ලාහු අන්හු) තුමානන් ජනාසා සලාතය ඉටු කර (ජනාසාව අනුව නොගොස්) හැරී ආවේය. එසේ යාම සුන්නන් වර්ගාවක් නොවේ යැයි ඔහු විශ්වාස කිරීම මෙයට හේතුවයි. මේ පිළිබද හදීසයේ සඳහන් මහිමය ඔහු නොදැන සිටියේය. එනමුත් එහි මහිමය සඳහන් වී ඇති අබුහුරේයිරාගේ දැන්වීම ඔහු වෙත පැමිණී විට මෙතෙක් කල් මෙම නබි වර්ගාව අත්හැරීම ගැන ඔහු ඉමහත් ලෙසින් පසුතැවිලි විය. මෙම පුවත ඔහුට ලැබීමෙන් ඔහුගේ තත්වය කෙසේ වෙනස් වූයේ දැයි බලන්න:

ආමර් ඉබ්නු සඤ් ඉබ්නු අබ් වක්කාස් (රලියල්ලාහු අන්හු) මෙසේ දන්වයි: ඔහු අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු අමර් අසල වාඩි වී සිටියේය. එවිට හබ්බාබ් ඔහු වෙත පැමිණා ඕ අබ්දුල්ලාහ් අබු හුරෙයිරා කුමක් පවසන්නේදැයි ඔබ ඇසුවේද? කවුරුත් ජනාකාවක් සමග එම නිවසෙන් පිටවී එම ජනාකා සඳහා සලාතයද ඉටු කර එය භූමිදානය කරන තෙක් එය අනුව ගියහොත් ඔහුට කීරාත් දෙකක කුලිය හිමි වේ. එක් කීරාතයක් උසද් කන්දට සමානය. තවද කවුරුත් එම සලාතය ඉටු කර (ජනාකාව අනුව සොහොන දක්වා නොගොස්) හැරී එන්නේද ඔහුට එක් කීරාතයක් -උසද් එකක කුලිය ඇත යැයි මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ අබු හුරෙයිරා (රලි) දන්වා සිටියි. ඉබ්නු උමර් (රලි) හබ්බාබ්ව ආයිෂා (රලි) තුමිය වෙත යැව්වේය. අබු හුරෙයිරාගේ (රලි) මෙම ජුන්ජ්ම ගැන ඇයගෙන් විමසා පසුව ඇය මෙය ගැන කුමක් පවසන්නේදැයි ඔහුට දන්වන මෙන් කියා සිටියේය. ඉබ්නු උමර් (රලි) තුමානන් බොරලු ගල් ටිකක් අතට ගෙන හබ්බාබ් එන තෙක් එවා අතේ එහා මෙහා පෙරලමින් සිටියේය. පසුව පැමිණි හබ්බාබ් අබුහුරෙයිරා (රලි) සත්‍යය පැවසුවේය යැයි ආයිෂා තුමිය (රලි) පවසන බව දන්වා සිටියේය. එවිට ඉබ්නු උමර් (රලි) තම අත තිබුණු බොරලු ගස් වේගයෙන් පොළොවට දමා ගසා අප බොහෝ කීරාත් සංඛ්‍යාවක් අපතේ යැව්වෙමි යැයි පසුතැවිල්ලෙන් කීය. (ග්‍රන්ථය බුහාර්: 1324 මුස්ලිම්: 945).

මෙය මගින් සභාඛාවරුන්ට සුන්නාව කෙරෙහි තිබුණු උනන්දුවද එය අතපසු වූ විට ඔවුන්ට ඇති වුණු සංවේගයද පැහැදිලි වන බව ඉමාම් නවවී පෙන්වා දෙයි - (ග්‍රන්ථය අල් මින්හාජ්).

සුන්නනය පිළිපැදීමේ ප්‍රයෝජනයන්.

මාගේ හිතාදර සහෝදරවරුනි සුන්නනය පිළිපැදීම නිසා බොහෝ ඵල ප්‍රයෝජන ඇති අතර එයින් ඇතැමක් පහත සඳහන් කර ඇත:

1 අල්ලාහ්ගේ සෙනෙහසට පාත්‍ර වීම. නඹුල් ඉබාදත් මගින් අල්ලාහ් වෙත සමීප වීම හරහා අල්ලාහ්ගේ සෙනෙහස ගැන්වීමට ලබා ගත හැකිය.

ඉබ්නුල් කය්ෂිම් (රහිමුහුල්ලාහ්) මෙසේ පවසයි: ඔබ අල්ලාහ්ගේ සෙනෙහවන්තයා වන මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ව බාහිරව සහ අභ්‍යන්තරව පිළිපැද ඔහුගේ සියලු පුවත් සත්‍ය කර ඔහුගේ මගපෙන්වීම් පිළිපැද ඔහුගේ ඇරයුමට ප්‍රතිචාර දක්වා අන් සැමට වඩා ඔහු අගය කර අන් සියල්ලන්ගේම නීතියට ඉහලින් මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ නීතියට යටත්වද අන් සැමගේ ආදරයට වඩා මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ ආදරයට මුල් තැන දී අන් අයට අවනත වනවාට වඩා මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ට අවනත වන තෙක් ඔබව අල්ලාහ් ප්‍රිය කරන්නේ නැත. (ග්‍රන්ථය මදුර්ජුස් සාලිකීන්: 37/3).

2 අල්ලාගත් අප සමග සමීප වීම ගැනතොට ලැබේ. මෙසේ වුවහොත් අල්ලාගත් ඔහුට යහකියාවල යෙදීම පහසු කරන්නේය. එබැවින් ඔහුගේ සිරරෙන් අල්ලාගත් ප්‍රිය කරන දේ මිස අන් කිසිවක් සිදු නොවේ.

3 ප්‍රාර්ථනා පිලිගනු ලැබීම කවුරුන් නගල් මගින් අල්ලාගත් සමීප වන්නේද ඔහුට අල්ලාගත් සෙනෙහස ලැබෙන්නේය. කවුරුන්ට අල්ලාගත් සෙනෙහස ලැබෙන්නේද ඔහුගේ ප්‍රාර්ථනාවන් පිලිගනු ලැබීමේ වරම ලැබේ.

 මෙම ප්‍රයෝජන තුන පහත හදිසය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරූලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබුහුරේශිරා (රලියල්ලාහු අන්හු) දන්වා සිටියි: නිශ්චය වශයෙන්ම අල්ලාගත් මෙසේ පවස්තනේය: කුවරුන් මාගේ සෙනෙහෙවන්තයාට (සල්ලේලාහු අරූලෙහි වසල්ලේ) තුමානන්ට සතුරු වන්නේද ඔහුට එරෙහිව මා සටන් ප්‍රකාශ කර ඇත්තෙමි.මාගේ ගැනතොට මට සමීප විය හැකි ඉතාම ප්‍රියජනක දෙය මා ඔහුට අනිවාර්ය කළ දෙය හැර අන් කිසිවක් නැත.නගිල් ඉබාදතය මගින් මාගේ ගැනතා මට සමීප වෙමින් සිටින්නේය. අවසානයෙහි මා ඔහුය ප්‍රිය කරන්නෙමි. මා ඔහුව ප්‍රිය කළේ නම් ඔහුව ශ්‍රවනය කරන සෙවන බවට මම පත් වෙමි. ඔහු බලන දැස බවට මා පත් වෙමි.තවද ඔහු ස්පර්ශ කරන හස්තය බවට මා පත් වෙමි. ඔහු ඇවිදින පය බවට මා පත් වෙමි. ඔහු මගෙන් යමක් ඇසුවේ නම් මම එය ඔහුට දෙන්නෙමි. ඔහු මාගෙන් ආරක්ෂාව පැතුටේ නම් මම ඔහුට ආරක්ෂාව දෙමි. -(ග්‍රන්ථය බුහාරි: 6502).

4 ෆර්ල් ඉබාදත්වල අඩුව පිරිමැසීම: යම් කෙනෙකුගේ අනිවාර්ය ඉබාදත්වල අඩුපාඩු තිබුනේ නම් ඔහුගේ නගිල් ඉබාදත් මගින් එය සපුරනු ලැබේ.

පහත සඳහන් හදිස් මෙය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරූලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පවසනු තමා ඇසූ බව අබුහුරේශිරා දන්වයි: කියාමත් දිනයෙහි ගැනතාගේ ක්‍රියාවලින් පළමුවෙන් විමසනු ලබන්නේ ඔහුගේ සලාතය පිළිබඳවය. එය නිසි ලෙස තිබුනේ නම් ඔහු ජය ගනු ඇත. එය නිසි ලෙස නොතිබුනේ නම් ඔහු අලාහ ලබන්නෙක් වන්නේය පසු තැවෙන්නේය. ඔහුගේ ෆර්ල් ඉබාදත්වල යම් අඩුපාඩු තිබුනේ නම් මාගේ ගැනතොට නගිල් ඉබාදත් කිසිවක් තිබේදැයි බලන මෙන් අල්ලාගත් අහා කරනු ඇති අතර එසේ තිබුනේ නම් ෆර්ල්වල අඩුපාඩුව එමගින් සපුරනු ලැබේ. පසුව සෑම යහකියාවක් විෂයයෙහිම මෙසේ සිදු වේ. -(ග්‍රන්ථය මුස්නද් අශ්මද් 9494. අබුදාවුද් 864. තිර්මද් 413. ඉමාම් අල්බානී මෙය සනාථ දැන්වීමක් යැයි ප්‍රකාශ කර ඇත -ග්‍රන්ථය සහිභුල් ජාමි: 405 -1).

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්හතයන්.

එනම් රාත්‍රියේ හෝ දවාලෙහි නැතහොත් යම් නිශ්චිත කාලයකට වෙන් කරන ලද සුන්හත් ඇතැම්විට මා වේලාවන් 7 කට බෙදා ඇතැම්විට පැයකට පැයකට වේලාව. මෙහි වේලාව මුහුණ වේලාව අසර වේලාව මගර්බි වේලාව සහ ගුණ වේලාව යනුවෙන්ය.

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්තර.

පළමුවැන්න ගජරයට පෙර වේලාව.

නින්දෙන් නැගිටිය පසු ප්‍රථමයෙන් උදාවන වේලාව මෙයයි. මෙම වේලාවෙහි මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් කරන බොහෝ ශහක්‍රියා හදිස්වල සඳහන් වී ඇත.

මෙම වේලාවෙහි සුන්තර ක්‍රියාවන් කොටස් දෙකකට බෙදිය හැකිය.

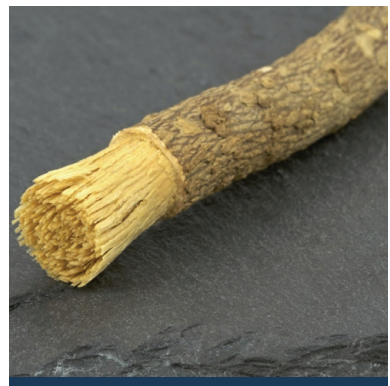

පළමුවැන්න: නින්දෙන් අවදි වීමෙන් පසුව මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් කළ ක්‍රියා.

1 මිස්වාක මගින් දත් මදිති. මදිම.

හුදෙයිතා (රම්ලේලාහු අන්හු) දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් රාත්‍රියෙහි අවදි වූ විට මිස්වාක මගින් දත් මදිනු ඇත. (හුන්ථය බුහාරි 245 මුස්ලිම් 255 නවත් දැන්වීමක මුස්ලිම් මෙසේ පවසයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් තහජ් පුද් සඳහා අවදි වූ විට මිස්වාකය මගින් දත් මදිති. (මුස්ලිම්: 255).

2 නින්දෙන් අවදි වුනු විට පැවසිය යුතු මෙම දුආව පවසති.

بِسْمِكَ اللَّهُمَّ أَمُوتُ وَ أَحْيَا
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ

හුදෙහි (රලියල්ලාහු අන්හු) මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අග්ලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් නින්දට යන විට (බිස්මිකල්ලාහුමිම අමුතුචඅන්යා) යනුවෙන්ද නින්දෙන් අවදි වු විට අල්හම්දුලිල්ලා හිල්ලදී අන්යානා ඛංදමා අමානනා වඉලෙහින්නුජුර් යනුවෙන් පවසති. (ග්‍රන්ථය බුහාර්: 6324 මුස්ලිම්: 2711).

3 මුහම්මද් (සල්) තුමානන් අවදි වු විගස නින්ද මුහුණත් පිස දමති.

4 අහස දෙස බලති.

5 ආලු ඉම්රාන් සුරාවේ අවසාන වැකි 10 පාරායණය කරති.

මෙම සුන්නන් තුනම ඉබ්නු අබ්බාස්ගේ (රලියල්ලාහු අන්හු) දැන්වීමක සඳහන් වී ඇත. මා මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අග්ලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ භාර්යාවක් වන මයිමුනා තුමියගේ නිවසේ නැවතී සිටියේය. (මයිමුනාතුමිය ඉබ්නු අබ්බාස්ගේ මව් පාර්ශව මවක් වුවාය) මම කොට්ටියේ කොනක හිස තබා නිදා සිටියෙමි. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අග්ලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් සහ මයිමුනා තුමිය යහපත් දිග අතට ඇලවී සිටියේය. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අග්ලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් රාත්‍රියේ අඩක් නැත්නම් එයට වඩා මඳක් අඩුවෙන් හෝ වැඩියෙන් නිදා ගත්හ. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අග්ලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් නින්දෙන් අවදිවී නැගිට වාඩි වී සිය අතින් මුහුණත් නින්ද පිස දැමූහ. පසුව ආලු ඉම්රාන් සුරාවෙහි අවසාන වැකි 10 පාරායණය කරති. (ග්‍රන්ථය බුහාර්: 183 මුස්ලිම්: 763).

මුස්ලිම්හි තවත් දැන්වීමක 256 මෙසේ සඳහන් වී ඇත: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අග්ලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් රාත්‍රියේ අවසාන කොටසෙහි නින්දෙන් අවදි වී නිවසින් පිටතට ගොස් අහස දෙස බල -ඉන්න ටී නල්කිස්සමාවානී වල් අර්ලි වන්නිලාඟිල්ලයිලි වන්නනාර් ලආයානිල්ලිලිල් අල්බාඩි- (ආලු ඉම්රාන් 190) යන වැකිය පාරායණය කරති.

පසුව මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අග්ලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් අතින් මුහුණේ නින්ද පිස දමනු ඇත.

මෙම සුන්නා දෙකම එකවර කරන්නට ඉහත වැකිය සහ ආලු ඉම්රාන් සුරාවේ අවසාන වැකි 10 ය පාරායණය කිරීම ප්‍රමාණවත්ය.

වුදු කිරීමට පෙර මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අග්ලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් මෙය පාරායණය කළ නිසා මුලු නොමැතිව කුර්ආනය පාරායණය කළ හැකි යැයි තහවුරු වේ.

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්හත්.

6 මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙඹි වසල්ලම්) තුමානන් අත් දෙක තෙවර බැගින් සෝදනි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙඹි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබුහුරෙයිරා (රම්ලේලාහු අනහ) දන්වයි: 'ඔබගෙන් කෙනෙකු නින්දෙන් අවදි වූ විට තම අත තුන්වතාවක් සෝදන තෙක් එය බාජනයකට නොදමන්න. ඇයිද යත් ඔහුගේ නින්දේදී කුමන තැන් ස්පර්ශ කළේ දැයි ඔහු දන්නේ නැත.' (ග්‍රන්ථය බුහාරි: 162 මුස්ලිම්:278).

7 මුබය සහ නාසය තෙවරක් සෝදනි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙඹි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබුහුරෙයිරා (රම්ලේලාහු අනහ) මෙසේ දන්වයි: ඔබගෙන් කෙනෙකු නින්දෙන් අවදිවූනේ නම් නාසය තෙවරක් සෝදන්න. ඇයිද යත් ජයිනාන් නාස්පුඩුවල රාත්‍රිය ගත කරන්නේය.? (බුහාරි: 3295 මුස්ලිම්: 238 තවත් දැන්වීමක) ඔබගෙන් කෙනෙකු නින්දෙන් අවදි වී වුදු කරන විට තෙවරක් නාසය සෝදන්න (ග්‍රන්ථය බුහාරි: 3295).

8 පසුව ඔහු වුලු කරයි.

තබ් (සල්ලේලාහු අලෙඹි වසල්ලම්) තුමානන් තහජ්ජද් සදහා ඇහැරැනු විට වුලු කළ බව ඉබ්නු අබ්බාස් (රම්ලේලාහු අනහ) තුමාගේ හදිසයේ සදහන් වී ඇත.

ආජ්ජර්ඝිට් පෙර වේලාව

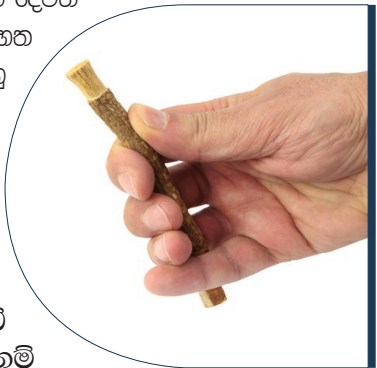
චූල සම්බන්ධ ඇතැම් සුන්හාවන් පහත සඳහන් වී ඇත.

නබ් තුමානන්ගේ දෛශිනික සුන්හතයන්ගේ ඊළඟ සුන්හතයට ශැමට පෙර චූල සම්බන්ධ ඇතැම් සුන්හතයන් සාරාංශ වශයෙන් මඳක් බලා සිටීමු.

1 මිස්වාක් කිරීම.

මෙය චූල කිරීමට පෙර කළ යුතුයි. චූල කිරීම සුන්හත් වන දෙවන ස්ථානය මෙයයි. ප්‍රථම ස්ථානය නින්දෙන් අවදි වූ විගස යැයි ඉහත සඳහන් විය. නබ් තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරයිරා (රලියල්ලාහු අන්හු) පවසයි. ‘මාගේ සමූහයාට අපහසු නාවයක් නොවන්නේ නම් චූල කරන සෑම විටම මිස්වාක් කිරීම මා අනිවාර්ය කරන්නෙමි.’ (ග්‍රන්තය අභ්‍යන්තර: 9928 අල් හාකිම්: 245/1.බින් කුසෙයිමා.1/73/140. හාකිම.1/245).

තවත් දැන්වීමක ආශිෂා තුමිය මෙසේ පවසයි අපි නබ් තුමාට මිස්වාකය සහ චූල කිරීමේ ජලය සූදානම් කර තබන්නෙමු. අල්ලාන් ඔහුව රාත්‍රියෙහි අවදි වීමට පහත කාලයක් ඔහු අවදි වේ. ඔහු මිස්වාක් කර පසුව චූල කර සලාතය ඉටු කරයි.(ග්‍රන්තය මුස්ලිම්: 746).

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්හත්.

2 බිස්මිල්ලාහ් කීම.

අධ්‍යයනයේ රචනා ලේඛන අතරතුර මෙසේ දන්වයි. අල්ලාහ් ව සිහි නොකරන්නාට වුලු නැත. (ග්‍රන්ථය අභ්‍යන්තර: 11371 අධ්‍යයන වූ 101 ඉබ්නු මාජා 397).

3 මැණික් කටු දක්වා දෙඅත් තුන් වර බැගින් සේදීම.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් වුලු කළ ආකාරය පැහැදිලි කරමින් උස්මාන් රචනා ලේඛන අතරතුර මෙසේ කර පෙන්වුයේය. ඔහු වුලු සඳහා වන ජලය රැගෙන එන මෙන් පැවසුවේය. පසුව වුලු කිරීමට ආරම්භ කළ විට මැණික් කටුව දක්වා දෙඅත් තෙවර බැගින් සේදුවේය. අවසානයෙහි මෙසේ පැවසුවේය: මා කළ සේම මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන්ද වුලු කරනු මා දුටුවෙමි. (ග්‍රන්ථය බුහාරි 164 මුස්ලිම් 226).

4 අත් දෙක සහ පාද දෙක සෝදන විට දකුණු පෙරටු කළ යුතුය.

ආයිෂා රචනා ලේඛන අතරතුර මෙසේ පවසයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන්ට සෙරෙජු පැළඳීමේදී හිස් පිටුපසින් පවිත්‍ර වීම මෙවැනි සෑම ක්‍රියාවලදී දකුණු පෙරටු කිරීම ප්‍රියජනකව තිබුණි. (ග්‍රන්ථය බුහාරි 168 මුස්ලිම්: 268).

5 ප්‍රථමයෙන් මුඛය සහ නාසය සේදීම.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් වුලු කළ ආකාරය පැහැදිලි කරමින් උස්මාන් රචනා ලේඛන අතරතුර මුඛය සෝදා නාසයට වතුර යවා පසුව මුහුණ තෙවරක් සේදුවේය. (ග්‍රන්ථය බුහාරි 199 මුස්ලිම් 226.) කෙසේ වෙතත් මුහුණ සේදීමෙන් පසුවද මුඛය සහ නාසය සේදවද එහි වරදක් නැත.

6 උපවාසය රකින්නෙකු නොවේ නම් මුඛය හා නාසයට හොඳින් ජලය යවා සේදිය යුතුය.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව ලකිත් ඉබ්නු සබ්‍රා රචනා ලේඛන අතරතුර මෙසේ දන්වා සිටියි: වුලු පූර්ණ ලෙසින් කරන්න. ඇඟිලි අතරට ඇඟිලි යවා හොඳින් සෝදන්න. උපවාසය රකින්නෙකු නොවේ නම් නාසය හොඳින් සෝදන්න. (ග්‍රන්ථය. අභ්‍යන්තර: 17846 අධ්‍යයන වූ 142 ඉබ්නු හජර් මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි ග්‍රන්ථය අල් ඉසාබා 15/9).

ආර්යයට පෙර වේලාව

මුඛය සේදීම හොඳින් කළ යුතුයි යන්න වුලු පරිපූර්ණ කරන්න යන්නෙහි ගැබ්ව ඇත.

7 මුඛය සහ නාසය එකම ජලයෙන් සේදීම.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන්ගේ වුලු ආකාරය පැහැදිලි කරන විට අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු සයිද් රම්යල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි: ඔහු මුඛය සහ නාසය එකම ජලයෙන් කළ අතර මෙය තෙවරක් කළහ (ග්‍රන්ථය බුහාර්: 192 මුස්ලිම්: 235).

8 පරිපූර්ණ සුන්නන් පිළිවෙත අනුව හිස ජලයෙන් තෙත් වූ අත්ලෙන් පිරිමැදිය යුතුය.

එම පිළිවෙත නම් -මසහ- හෙවත් තෙත් කර ගත් අත්ල දෙක නළලට ඉහලින් කෙස් වැසීම ආරම්භ වන රේඛාවේ සිට හිස පිටුපස දක්වා ගෙනයාම සහ ආරම්භ කළ ස්ථානයට එම අත් දෙක නැවත ගෙන එමයි.ස්ත්‍රීන්ට මෙය සම්බන්ධ සුන්නතයද මේ ආකාරයටම වන නමුත් පිටුපස ඇති ඔවුන්ගේ වරලස පුරාම තෙම්ම අවශ්‍ය නොවේ.

පහත සඳහන් හදීස් මෙය සනාථ කරයි

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන්ගේ වුලු ආකාරය පැහැදිලි කරන විට අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු සයිද් රම්යල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි.මසහ් කිර්මේදී හිසෙහි ඉදිරියෙන් ආරම්භ කර හිස පසුපස දක්වා ගෙන ගොස් නැවත ආරම්භ කළ ස්ථානයට එම අත් දෙක නැවත ගෙන එති. (ග්‍රන්ථය බුහාර්: 185 මුස්ලිම්: 235).

9 අවයව සේදීමේදී තුන් වර බැගින් සේදීම.

පළමු වතාවට සේදීම අභිචාර්‍ය වෙයි. දෙවෙනි සහ තුන්වෙනි වතාවත් සුන්නන් වන අතර තුන් වරකට වඩා නොකළ යුතුය.

පහත සඳහන් හදීස් මෙය සනාථ කරයි

ඉබ්නු අබ්බාස් රම්යල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි.මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන් වුලු කරන විට අවයව සේදුවේ එක් වර බැගිනි.(ග්‍රන්ථය බුහාර් 157) තවත් දැන්වීමක මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන් අවයව දෙවතාවක් සේදවේය යැයි සඳහන් වී ඇත.(ග්‍රන්ථය බුහාර් 158). තවත් දැන්වීමක අවයව තුන් වර බැගින් සේදවේය යැයි සඳහන් වී ඇත.(ග්‍රන්ථය බුහාර් 159).මෙසේ වෙනස් දැන්වීම් කිහිපයක්ම තිබෙන හෙයින් මෙම දැන්වීම් සියල්ලම අනුව කටයුතු කිරීම උචිතය.තවත් අවස්ථාවල එක් අවයවයක් වරක්ද තවත් අවයවයක් දෙවරක් සහ තෙවරක් බැගින්ද මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන් සෝදා ඇත.එසේ වුවද උපරිම වාර ගනන තෙවර එතුමන් කිසිවිටෙක ඉක්මවූයේ නැත.එම හේතුවෙන් මෙවන් අවයවයන් සේදීමේදී එහි සංඛ්‍යාව

මාරුවෙන් මාරුවට ක්‍රියා කිරීම ඉතා උචිතය. සමහර අවස්ථාවල එක්වරක්. සමහර අවස්ථාවල දෙවරක්. සමහර අවස්ථාවල තුන්වරක්. සමහර අවස්ථාවල සංඛ්‍යා වෙනස්කිරීම උදාහරණයට මුහුණ තුන්වරක්. දෙඅත් දෙවරක්. කකුල එක් වතාවක් මෙන් ක්‍රියා කිරීම තවත් අඛණ්ඩව ගුණිත සහිද් රචිතවලට අනුකූලව තුමාගේ හදිසයේ සඳහන් ඇති පරිදිය. (ග්‍රන්ථය. කාදුළු මහාද් 192/1) නමුත් තුන් තුන් වතාවක් එය පරිපූරණ කිරීම තමා ඉතා උසස් පිළිපැදීමක් හා මුහුම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ සුන්නතයකද වන්නේ.

10 හදිසවල සඳහන්ව ඇති සුන්නත් දඬුව පාරායණය කිරීම.

أَهْدِيكُمْ إِلَى مَا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَأَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ

මුහුම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව උමර් රචිතවලට අනුකූලව මෙසේ දන්වයි: ඔබගෙන් කෙනෙකු පරිපූරණ ලෙස වුලු කර පසුව අනෙකුද අන්ලාඉලාහ ඉල්ලේලාහ් වඅන්ත මුහුම්මදන් අඛණ්ඩව වරපුලුනු යැයි පැවසුවහොත් ස්වර්ගයේ දොරවල් අවසර ඔහු වෙනුවෙන් විවෘත වන අතර ඔහු කැමති දොරටුවකින් ස්වර්ගයට ඇතුළු විය හැකිය (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 234).

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَهْدِيكُمْ إِلَى مَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

තවත් හදිස දැනටමත අබු සහිද් රචිතවලට අනුකූලව මෙසේ දන්වයි: කෙනෙකු වුලු කර අවසන් වූ පසු සුබනාහකල්ලාහුමිම වඩිනමිදික අනෙකුද අන්ලාඉලාහ ඉල්ලා අන්ත වඅතුබු ඉලෙයික්. යැයි පැවසුවහොත් ඔහුගේ යහක්‍රියා මුද්‍රා තබනු ලැබ අර්ෂයටත් වඩා ඉහළින් ඔසවා තබනු ලැබේ. එම මුද්‍රාව කියාමන් දිනය දක්වා කඩනු නොලැබේ (ග්‍රන්ථය නසාර් අමුලුල් යවිම් වල්ලෙයිලා 147 අල්හාකිම් 752/1 ගුණිත හපර් මෙය සහිත හදිසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය අල් අෆ්කාර්: 246/1) මෙය මුහුම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් දක්වා නිසි ආකාරව නොතිබුනට මෙසේ දැනුමක් මුහුම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් හැර වෙන කිසිවෙකුට කිව නොහැකිය. එම නිසා මෙය මුහුම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගෙන් දන්වා ප්‍රද අගයකි.

වුලු කරන සෑම මුස්ලිම්වරයෙකුම තමා ඉතා අගනා මහිම තුනක් ඇති ඉබාදතයක් කරන්නට යන බව සිතා ගත යුතුය. පළමුවැන්න එය අල්ලාහ්ගේ සෙනෙහසට හේතු වේ. දෙවැන්න එය ඔහුගේ පාප සමා කරන්නට හේතු වේ. තුන් වැන්න කියාමන් දිනයෙහි වුලු කළ අවසවවලට ආහරණ පළදවනු ලැබීම. අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: නිශ්චය වශයෙන්ම අල්ලාහ් සමාව අයදීන්ගෙන් ප්‍රිය කරන්නේය. තවද පවිත්‍රවන්තයන්වද (ඔහු) ප්‍රිය කරන්නේ ය. (අල් බකරා 222) මුහුම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබුහුරෙයිරා රචිතවලට අනුකූලව මෙසේ පවසයි: එක් විශ්වාසිකයෙකු වුලු කරන විට මුහුණ සෝදන අවස්ථාවෙහි ඔහු දසුනෙන් කළ සෑම පවක්ම ජලය සමග හෝ එහි අවසාන බින්දුව සමග නැති වී යනු ඇත. ඔහු අත සෝදන විට අනිත් කළ සෑම පවක්ම ජලය සමග හෝ එහි අවසාන බින්දුව සමග නැති වී යනු ඇත. තවද ඔහු පය සෝදන විට පයින් ගමන් කිරීමෙන් ඔහු කළ සෑම පවක්ම ජලය සමග හෝ එහි අවසාන බින්දුව සමග නැති වී යනු ඇත. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම් 244). අබුහුරෙයිරා මෙසේ පවසයි: මාගේ සෙනෙහවන්තයා මෙසේ පැවසුවේය: විශ්වාසකයාගේ වුලු යන සෑම තැනකටම ආහරණ ආලෝක එනු ඇත (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 250).

ආචාර්ය ජෙනරාල් ජෙනරාල් ජෙනරාල්

දෙවන කොටස රාත්‍රියේ සලාතයෙහි මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ මග පෙන්වීම් අනුව වන ඉබාදත් බොහෝමයක් ඇත.

1 ඉතා උචිත වේලාවෙහි රාත්‍රි සලාත් ඉටු කළ යුතුය.

ඉතා උචිත වේලාව කුමක්ද?

චිත්ර සලාතයේ හෝරාව ඉමා සලාතය ඉටු කිරීමේ සිට ආජර දක්වා වන වේලාවයි.

පහත සඳහන් මෙම හදිස් මෙය සනාථ කරයි.

ආයිෂා රලියල්ලාහු අන්හා තුමිය මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමා ඉමා සලාතය ඉටු කර අවසන් වූ වේලාව පටන් ආජර වන තෙක් වන හෝරාවෙහි රකාඅත් 11 ක් ඉටු කරති. සෑම දෙකකින් අවසානයේ සලාම් දී අවසාන රකාඅත එකක් ඉටු කළහ. (හුන්ටය:බුහාරි: 2031 මුස්ලිම්: 736).

◆ එහෙත් චිත්ර සලාතය සඳහා වන වඩාත්ම උචිත වේලාව නම් රාත්‍රිය තුනට බෙදා එහි සිටිවන හෝ පස් වන කොටසයි.

පහත සඳහන් හදිසි මෙය සනාථ කරයි මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන් පැවසූ බව අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු අමර් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: අල්ලාහ්ට ඉතා ප්‍රියතම උපවාසය වක්තෘ දාවුද්ගේ උපවාසය. අල්ලාහ්ට ඉතා ප්‍රියතම සලාතය වක්තෘ දාවුද්ගේ සලාතයයි. නබි දාවුද් රාත්‍රියෙහි අඩක් නිදා ගත්හ.තුනෙන් කොටසක් සලාතයේ යෙදෙති. පසුව හයෙන් කොටසක් නැවත නිදා ගනිති. ඔහු එක් දිනක් උපවාසය රකින අතර තවත් දිනක උපවාස නොකළේය. (ග්‍රන්ථය: බුහාර් : 3420 මුස්ලිම්: 1159).

◆ යමෙකු මෙම හදිසය අනුව ක්‍රියා කිරීම ප්‍රිය කරන්නේ නම් කෙසේ රාත්‍රිය බෙදිය යුතුද?

සූර්‍යයා බැස ගිය වේලාව සිට භජර් උදාවන තෙක් වන කාලය 6 කට බෙදා එහි පළමු කොටස් තුනෙහි නිදාගෙන 4 හා 5 වෙනි කොටස්වල සලාතය ඉටු කළ යුතුය.නැවතත් 6 වෙනි කොටසේ නිදා ගත යුතුය. ආයිෂා රලියල්ලාහු අන්හා තුමිය මෙසේ පවසයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන්ගේ සහර් වේලාව එළඹෙන්නේ එතුමන් නිදා සිටින විටමය.(ග්‍රන්ථය: බුහාර්: 1133 මුස්ලිම්: 742).

මෙසේ කිරීම මගින් මුස්ලිම්වරයෙකුට රාත්‍රි කාල සලාතයේ යෝග්‍යතම වේලාව ලබා ගත හැකිය. අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු අමර් රලියල්ලාහු අන්හු හදිසයේ සඳහන් පරිදි.

▶ කෙසේ වෙතත් චිත්ර සඳහා උචිත වේලාවන් තුනක් ඇත.

පළමු වේලාව පළමු භාගය නිදා ගෙන පසුව රාත්‍රියෙන් තුනෙන් කොටසක් ඉබාදත් කර හයෙන් කොටසක් නැවත නිදා ගැනීම.

ඉහත සඳහන් වූ අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු අමර් රලියල්ලාහු අන්හුගේ හදිසයෙහි මෙය පැහැදිලි කර ඇත.

දෙවෙනි වේලාව රාත්‍රිය තුනට බෙදා එහි අවසාන කොටසෙහි සලාතය ඉටු කිරීම.

පහත සඳහන් හදිසි මෙය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන් පැවසූ බව අබුහුරේයිරා රලියල්ලාහු අන්හු දන්වයි: සෑම රාත්‍රියකම තුනෙන් බෙදා එහි අවසාන කොටසෙහි පහළ අහසට අල්ලාහ් පැමිණා මාගෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන්නේකු සිටිය නම් මා ඔහුට පිලිතුරු දෙමි.මාගෙන් යමක් අසන්නෙකු සිටියේ නම් මා ඔහුට එය දෙන්නෙමි.මාගෙන් සමාව අයදින්නෙකු සිටියේ නම් මම ඔහුට සමාව දෙමි.(ග්‍රන්ථය:බුහාර් 1145 මුස්ලිම් 758).එසේම භාබර් රලියල්ලාහු අන්හු තුමාගේ හදිසයද පසුව සඳහන් වේ.

කෙනෙකු රාත්‍රියෙහි අවසානයේ තමා අවදි වන්නේ නැත යැයි සිතයි නම් දැන් විස්තර කරන්නට යන වේලාව සුදුසු ඔහුටය.

තුන්වන වේලාව රාත්‍රියේ පළමු කොටසේ හෝ ඔහුට හැකි වෙතත් කොටසක සලාතය ඉටු කිරීමයි.

පහත සඳහන් හඳිසය මෙය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව පාබිර් රලියල්ලාහු අනහු මෙසේ දන්වයි: කවුරුන් රානුයේ අවසාන කොටසෙහි අවදි වීමට නොහැකි යැයි සිහන්නේද ඔහු රානුයේ පළමු කොටසේම වින්රිය ඉටු කරන්වා. කවුරුන් රානුයෙහි අවසාන කොටසෙහි අවදි වීම ප්‍රිය කරන්නේද ඔහු රානුයේ අවසාන කොටසේම වින්රිය ඉටු කරන්වා. නිශ්චය වශයෙන්ම රානුයේ අවසාන කොටසේ ඉටු කරන සලාතය සාකෂි කරණු ලැබුවකි. තවද එය ඉතා ශ්‍රේෂ්ඨය. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 755).

අබුදුර් රලියල්ලාහු අනහුට මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් කළ උපදෙස් තුනෙන් එකක් නම් නිදා ගැනීමට පෙර වින්ර සලාතය ඉටු කරන්න යන්නයි. (ග්‍රන්ථය නසාර් අස්සුනනුල් කුබ්රා 2712. මෙය අල්බානි තුමා මෙය නිවරදි හඳිසයක් යනුවෙන් සඳහන් කරයි. (අස්සහීහ් 2166). (අස්සහීහ් අබුදාවුද් (177/5). අබු හුරයිරා රලියල්ලාහු අනහු. (ග්‍රන්ථය :මුස්ලිම් :737). සියල්ලන්ම පවසන්නේ මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් මට උපදෙස් තුනක් කළාය තුනෙන් එකක් නම් නිදා ගැනීමට පෙර වින්ර සලාතය ඉටු කරන්න යන්නයි.

2 පරිපුර්ණ සුන්හතය නම් රකඅත් 11 ක් ඉටු කිරීමයි.

ආයිෂා රලියල්ලාහු අනහා තුමිය මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් රමළාන් කාලය හෝ අනෙක් කාලයේ රකඅත් 11 ට වඩා වින්රය වැඩි කළේ නැත. (ග්‍රන්ථය බුහාර්: 1147 මුස්ලිම්: 738).

තවත් දැන්වීමවල මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් රකඅත් 13 ක් ඉටු කළ බවද සඳහන් වී ඇත. ආයිෂා රලියල්ලාහු අනහා තුමියගෙන් මුස්ලිමෙහි සඳහන් පරිදි.

ආයිෂා තුමිය මෙසේ දන්වයි මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් රානුයෙහි රකඅත් 13 ක් ඉටු කරන අතර එයින් රකඅත් 5 ක් වින්රය හැටියට ඉටු කරති. එහි අවසාන රකඅතයෙහි පමණක් එතුමන් කණහුදු සඳහා වාඩි වූයේය. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 737)

ඉබ්නු අබිබාස් රලියල්ලාහු අනහු මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් එම රානුයෙහි ඉටු කිරීමෙන් පසු නිදා ගත්තේය. (ග්‍රන්ථය බුහාර් 698 මුස්ලිම්: 763).

මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ-අල්ලාහ් ඔහු සියළු දේ දනිති-. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් විවිධ අවස්ථාවල විවිධාකාරයෙන් වින්රය ඉටු කර ඇති බවයි. එසේ වුවද එතුමන් වැඩියෙන්ම ඉටු කර ඇත්තේ රකඅත් 11 ක් වන අතර ඇතැම් අවස්ථාවල පමණක් 13 ක් ඉටු කර ඇත. අපද මෙසේ කිරීම මගින් සෑම හඳිසයක් අනුවම ඉබාදත් කළවුන් විය හැකිය.

3 වින්ර සලාතය ආරම්භ රකඅත් දෙක කෙටි රකඅත් දෙකක් වීම උචිතය.

ආයිෂා රලියල්ලාහු අනහා තුමිය මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් සලාතය ඉටු කිරීමට රානුයෙහි අවදි වුනු විට කෙටි රකඅත් දෙකකින් එතුමන් සලාතය ආරම්භ කළේය. (මුස්ලිම්: 767).

ගජ්රයට පෙර වේලාව

4 රාත්‍රී සලාතය ආරම්භ කිරීමට පෙර පාරායණය කළ යුතුය යැයි හදිසවල සඳහන් වී ඇති දුආවන් පාරායණය කිරීම සුන්හත්ය. ඉන් සමහරක් පහත සඳහන් වේ:

1 > اللَّهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، اهْدِنِي لِمَا اخْتَلَفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

ආශිෂා රලියල්ලාහු අන්තා තුමිය මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරෙලි වසල්ලම්) තුමානන් රාත්‍රී සලාතය ආරම්භ කරන විට මෙම දුආව පාරායණය කරති: අල්ලාහුමම රබ්බ පිබ්රිල වමිකාරිල වලුස්රාභිල ආනිරස්සමාවානි වල් අර්ලි ආලිමල් ගයිබි වෂ්ෂහාදති අන්ත තනුකුමු බයින ඉබාදික ෆි මා කානු ෆිහි යන්තලිලුන් ඉන්දිනි ලිමන්තලිල ෆිහි මිනල් හක්කි බිලුදිනික ඉන්තක තන්දි මන්තහාල ඉලා සිරානිමුස්තකිම් (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 770).

2 > اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قِيَمُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، أَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ الْحَقُّ، وَقَوْلُكَ الْحَقُّ، وَلِقَاؤُكَ الْحَقُّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ، وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ، وَالسَّاعَةُ حَقٌّ، اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَإِلَيْكَ أُنَبْتُ، وَبِكَ خَاصَمْتُ، وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ، فَاعْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ أَنْتَ إِلَهِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරෙලි වසල්ලම්) තුමානන් තහප්පද් සලාතයෙහි පහත සඳහන් දුආව පාරායණය කරයි යැයි ඉබ්නු අබිබාස් රලියල්ලාහු අන්හු දන්වයි: අල්ලාහුමම ලකල් හමිදු අන්ත නුරස්සමාවානි වල් අර්ලි වලකල් හමිදු අන්ත කස්යිමුස්සමාවානි වල් අර්ලි වලකල් හමිදු අන්ත රබ්බුස්සමාවානි වල් අර්ලි වමන් ෆිහින්ත අන්තල් හක්කු වචන්දකල් හක්කු වකවිලකල් හක්කු වලිකාලකල් හක්කු වල්පන්තතු හක්කුන් වන්නාරු හක්කුන් වන්නබිය්යුහ හක්කුන් වස්සාඅතු හක්කුන් අල්ලාහුමම ලක අස්ලමිතු වබික ආමන්තු වඅලෙයික තවක්කල්තු වලුලයික අනබිතු වබික හාසමිතු වලුලෙයික හාකමිතු ෆග්ෆිර්ලි මා කද්දමිතු වමා අන්හර්තු වමා අස්රර්තු වමා අඅලන්තු අන්ත ඉලාහි ලාඉලාහ ඉල්ලා අන්ත (ග්‍රන්ථය බුහාරි: 7499 මුස්ලිම්: 768).

5 සලාතයේ සිකාමය.රකු.සුපුදය යනු සෑම කොටසකම දීර්ඝ ලෙස ඉටු කිරීම සුන්හත්ය.

6 පාරායණය කිරීමේදී ඉටු කළ සුන්හත්යන් ඉටු කළ යුතුයි. එවා නම්:

- 1 > සන්සුන් ලෙසින් පාරායණය කළ යුතුය.
- 2 > වැකියන් නවත නවතා පාරායණය කළ යුතුය.
- 3 > තස්බිහ්-අල්ලාහ්ව ප්‍රශංසා කරන- සහිත වැකි පාරායණය කරන විට අල්ලාහ්ව තස්බිහ් කළ යුතුය.යමක් ඉල්ලා සිටින වැකි පාරායණය කරන විට එම කරුණ ඇඳැ සිටිය යුතුය.යමකින් ආරක්ෂාව පතන වැකි පැමිණි විට එයින් ආරක්ෂාව ඉල්ලා සිටිය යුතුය.

පහත සඳහන් හදිසි මෙය සනාථ කරයි.

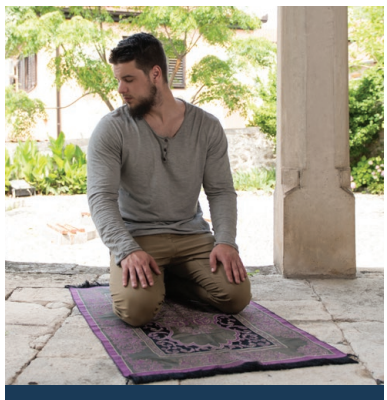
سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ - سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ - سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

හුදුසිඟා රලියල්ලාහු අත්හු තුමන් නබි (සල්ලේලාහු අගලෙහි වසල්ලේ) තුමා සමග රාත්‍රි සලාතය කර එ ගැන විස්තර කරන විට ඔහු මෙසේ පැවසුවේය. නබි (සල්ලේලාහු අගලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් රාත්‍රියක සලාතය ආරම්භ කර එහි සුරතුවල් බකරාව පාරායනය කර ආයතයන් සියයක් හමාරවූ විට මා මෙහි එතුමා රුකු කරයි කියා සිතුවි. නමුත් එතුමා දෙසියන් හමාර වීමෙන් පසුවත් එතුමා රුකු කරයි කියා සිතුවි නමුත් එතුමා සුරතුවල් බකරාව මුළුමනින්ම පාරායනය කර හමාර වීමෙන් පසුව තමා රුකු කළේය. තවද එතුමානන් තස්බීත් සහිත වැඩි පාරායනය කර විට අල්ලාහ්ව තස්බීත් කළහ. යමක් ඉල්ලා සිටින වැඩි පාරායනය කරන විට එම කරුණ අයදිනි. යමකින් ආරක්ෂාව පතන වැඩි පැමිණි විට එයින් ආරක්ෂාව ඉල්ලා සිටී. පසුව ඔහු රුකුන් කළේය. රුකුව කියාමයට සමාන විය. එහි සුබ්හාන රබ්බියල් අලිමි යනුවෙන් පැවසුහ. එයින් නැගිට අවස්ථාවේ- (සමිඅල්ලාහු ලිමන් හමිදා)- යනුවෙන් පැවසුහ. කියාමයද රුකුවට සමාන විය. එහි සිට සුප්‍රදය කර එහි (සුබ්හාන රබ්බියල් අංලා) යනුව පාරායනය කළේය. තවද සුප්‍රදය කියාමයට සමානව තිබුනි. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 772).

උමු සලමා රලියල්ලාහු අත්හුගෙන් මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අගලෙහි වසල්ලේ) තුමානන්ගේ පාරායනය කෙසේ වීදුයි අසන ලදී. එතුමන් සැම වැකියක් අතරම බිස්මිල්ලාහි ඊර්ජානි ඊර්ජානිමි අල්හමිද්ලිල්ලාහි රබ්බියල් ආලමින් අඊර්ජානි ඊර්ජානිමි. ආදී වශයෙන්ය. (ග්‍රන්ථය අහමද් 26583. දාර කුත්ති 118 ඉමාම්. නවවී මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි ග්‍රන්ථය අල් මජලු: 333/3).

7 සැම රකඅත් දෙකකට පසුව සලාම් දීම සුන්නත්ය.

ඉබ්නු උමර් රලියල්ලාහු අත්හු මෙසේ දන්වයි: කෙනෙකු මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අගලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් හමුවට පැමිණ රාත්‍රි සලාතය කෙසේදැයි ඇසුවේය. එයට මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අගලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් රාත්‍රි සලාතය රකඅත් දෙක දෙක බැගින්ය ෩෦ වේලාව එළඹී ඇත යැයි ඔබ සිතුවා නම් එක් රකඅතක් වින්ඊ ඉටු කරන්න (ග්‍රන්ථය බුහාරි: 990 මුස්ලිම්: 749). රකඅත් දෙක දෙක බැගින්ය. දෙකෙන් පසුව සලාම් දීම. තවද රකඅත් 4 ක් එකට එකතු කළ නොයුතුය.

8 අවසාන රකඅත් තුනෙහි එය සඳහාම ඇති සුවිශේෂී සුරා තුන පාරායනය කළ යුතුය.

පළමු රකඅතයේ සබ්බිහි ඉස්මද් දෙවෙනි රකඅතයේ කුල්යා අය්යුහල් කාෆි රජන්ද තෙවන රකඅතයෙහි කුල්හුවල්ලාහු අහද් සුරාවද පාරායනය කළ යුතුය.

පහත සඳහන් හදිසි මෙය සනාථ කරයි.

උබෙයි ඉබ්නු කඅබ් රලියල්ලාහු අත්හු මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අගලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් වින්ඊ සලාතයෙහි පළමු රකඅතයේ සබ්බිහිසීමද දෙවෙනි රකඅතයේ කුල්යා අය්යුහල් කාෆි රජන්ද තෙවන රකඅතයෙහි කුල්හුවල්ලාහු අහද් සුරාවද පාරායනය කරති. (ග්‍රන්ථය අබුදාවුද්: 1423 නසාර්: 1733 ඉබ්නු මාජා: 1171 ඉමාම් නවවී සහ අල්බානි මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසති).

෨෪෮෮෮෮ ෨෪෮෮෮෮

9 ඇතැම් වේලාවට කුනුන් පාරායණය කිරීමද සුන්නන් වේ.

කුනුන් යනු දූෂා ප්‍රාර්ථනාවයි. සුරතුවල ඉක්ලාසය පාරායණය කරන අවසාන රකඅනය මෙය විය යුතුයි.

චිත්ර සලාතයෙහි කුනුන් පාරායණය කිරීම ඇතැම් වේලාවක මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් කර තිබෙන අතර තවත් වේලාවන්වල අත් හැරද ඇත. ශේඛුල් ඉස්ලාම් ඉබ්නු තයම්සා රස්මතුවල්ලාගේ මතයද මෙයයි.නමුත් බොහෝ විට කුනුන් පාරායණය කරනවාට වඩා නොකර සිටීම වැඩි විය යුතුයි.

◆ චිත්ර සලාතයේ ඇති කුනුන් සමයෙහි අත් දෙකම එසවිය යුතුද?

නිවැරදි පිළිතුර නම් අත් දෙක එසවිය යුතුය යන්නයි.ඔහුතරයක් වියතුන්ගේ මතය මෙයයි.උමර් රමිලේලාහු අත්හු මෙසේ කර ඇත යැයි බයිහකී ග්‍රන්ථයේ සඳහන් වී ඇත.

ඉමාම් බයිහකී රහිමහුල්ලා මෙසේ පවසයි: සභාබාවරැන්ගේ බොහෝ දෙනෙකු ඔවුන්ගේ අත් ඔසවා ඇත.(ග්‍රන්ථය සුනනුල් කූබ්රා: 211/2).

◆ කුනුතයෙහි කුමක් පාරායණය කළ යුතුද?

නිවැරදි පිළිතුර නම් අල්ලාහ්ව ප්‍රශංසා කර මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ට සලවාන් පවසා පසුව දූෂා ප්‍රාර්ථනා කළ යුතුය. දූෂාව පිලිගනු ගැනීමේ හොඳම මග මෙයයි.

පහත සඳහන් හදීස් මෙය සනාථ කරයි.

ග්‍රලාලා ඉබ්නු උබයිද් රමිලේලාහු අත්හු මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ට සලවානය නොපවසා කෙනෙකු දූෂා ප්‍රාර්ථනා කරනු නම් තුමාට ඇසුන.එවිට මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් මොහු හදීසි විය යැයි පවසා ඔහුව අමතා ඔහුටද අත් අයටද මෙසේ කීහ: ඔබගෙන් කෙනෙකු ප්‍රාර්ථනා කරන විට අල්ලාහ්ට ප්‍රශංසා කිරීම මගින් ආරම්භ කරන්න.පසුව ඔහු නබීතුමන් කෙරෙහි සලවාන් පවසා පසුව ඔහු පහත දෙය ඉල්ලා සිටිය හැකිය.(ග්‍රන්ථය තිර්මදී 3477 මෙය හසන් සහීෂ් හදීසයක් ඉමාම් තිර්මදී පවසයි).

ඉබ්නුල් කස්ශුම් රහිමහුල්ලා මෙසේ පවසයි: ප්‍රාර්ථනා කරන්නෙකු අල්ලාහ්ට ප්‍රශංසා කර පසුව ඔහුගේ අවශ්‍යතාවයන් ඉල්ලා සිටිය යුතුය.(ග්‍රන්ථය අල්වාවිලූස් සයයිවු: 110).

◆ කුනුන් පාරායණය කිරීමේ පසු දෙඅතින් මුහුණ පිරිමැදිය යුතුද?

නිවැරදි පිළිතුර නම් දෙඅතින් මුහුණ පිරිමැදීම සුන්නන් නොවේ. මන්ද යත් මෙයට සහය දක්වන සහීෂ් හදීස් දැන්වීමක් නොමැත.

ඉමාම් මාලික් රහිමහුල්ලාහට ප්‍රාර්ථනා කිරීමෙන් පසු මුහුණ පිරිමැදීම කෙනෙකු ගැන කියන ලද විට ඉමාම්වරයා එය ප්‍රතික්ෂේප කර මෙය ගැන මා නොදනිමි යැයි කීය.(ග්‍රන්ථය කිතාබුල් චිත්ර මර්වසි 236)

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්තර.

මරවසී රහිමහුල්ලා අඟමද ගැන අඬු දාවුද මෙසේ පවසයි:යනුවෙන් පවසන එයද මෙයයි ප්‍රාර්ථනා කිරීමෙන් පසු මුහුණ පිරිමදින කෙනෙකු ගැන කියන ලද විට ඉමාම්වරයා එය මෙය ගැන මා නොදනිමි යැයි කීය. අඟමද මෙසේ නොකරනු මා දැක ඇත.මෙය සම්පතකි කිසිදු හදිසයක් මට හමු නොවුණි.

ඉමාම් බයිහකී රහිමහුල්ලා මෙසේ පවසයි: දුආ අවසන් වීමෙන් පසු දෙඅත් මගින් මුහුණ පිරිමදීම සම්බන්ධ කිසිදු හදිස දැන්වීමක් පෙර විද්වතුන්ගෙන් මා මතකයේ රඳවා ගෙන නොමැත. කුනුත් නොවන දුආවෙහි මෙසේ කිරීම සම්බන්ධ දුර්වල හදිස දැන්වීම් ඇති අතර ඇතැම් විද්වතුන් මෙය අනුව ක්‍රියා සලාතය භාර වෙනත් ක්‍රියාවෙහි කරති.සලාතයේ එසේ කිරීම නුසුදුසුය. එබැවින් පෙර විද්වතුන් කළ දේ පමණක් කිරීම ඉතා උචිතය. (ග්‍රන්ථය අස්සුනත්: 212/2).

ෂේහුල් ඉස්ලාම් රහිමහුල්ලා පවසයි: දෙඅත් මගින් මුහුණ පිරිමදීම සම්බන්ධව එක් දැන්වීමක් හෝ දැන්වීම් දෙකක් පමණ ඇත.නමුත් මෙය එම ක්‍රියාව සුන්තරත් යැයි ඔප්පු කිරීමට ප්‍රමාණවත් නොවේ. (ග්‍රන්ථය අල් ෆතාවා: 519/22).

10 රාත්‍රියෙහි තුන්වන කොටසේ ප්‍රාර්ථනා කිරීම උචිතය.

ප්‍රාර්ථනා කිරීම කුනුත් සමයෙහි කිරීම සැහැ.මන්දයත් මෙම වේලාව දුආ පිලිගනු ලබන හා අල්ලාහ් පහළ අහසට පැමිණෙන වේලාවයි.මෙම වේලාව දුආ කලේ නැතිනම් මෙම වේලාව දුආ ප්‍රාථනා කරයි.මන්ද අල්ලාහ් සෑම රාත්‍රියකම තුනෙන් බෙදා එහි අවසාන කොටසෙහි පහළ අහසට අල්ලාහ් පැමිණා මාගෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන්නේකු සිටියි නම් මා ඔහුට පිලිතුරු දෙමි. මගෙන් යමක් අසන්නෙකු සිටියි නම් මා ඔහුට එය දෙන්නෙමි. මාගෙන් සමාව අයදින්නෙකු සිටියි නම් මම ඔහුට සමාව දෙමි.(ග්‍රන්ථය ධුහාර්: 1145 මුස්ලිම්: 758).

11 විතර සලාතය ඉටු කිරීමෙන් පසු සුබතානල් මලිකිල් කුද්දස් යැයි තුන් වතාවක් පවසන විට ශබ්ද නගා කීම සුන්තරය.

පහත සඳහන් හදිසේ මෙය සනාථ කරයි.

උබෙයි ඉබ්නු කඅබ් රලියල්ලාහු අන්හු දන්වයි:මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අරෙලහි වසල්ලම්) තුමානත් විතර සලාතයේ සබ්බිහිසල්.කුල් ශා අය්හුල් කාෆිරෑන් සහ කුල්හුවල්ලාහ් යන සුරා තුන පාරායණය කලේය. එතුමන් සලාම් දීමෙන් පසු සුබනානල් මලිකිල් කුද්දස් යැයි තුන් වරක් පවසති. (ග්‍රන්ථය නසාර් 1702) ඉමාම් අල්ලාහ් රහිමහුල්ලා මෙය සහිත හදිසයක් යැයි පවසයි. අබ්දුරරහ්මාන් ඉබ්නු අබ්සා මෙසේ පවසයි:මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අරෙලහි වසල්ලම්) තුමානන් සුබනානල් මලිකිල් කුද්දස් තුන්වන වතාවට පවසන විට ශබ්දය වැඩි කරයි.(අඟමද් 15354 නසාර් 1734) (ඉමාම් අල්ලාහ් මෙය සහිත හදිසයක් යැයි පවසයි.(ග්‍රන්ථය තහකීකුල් මිෂකාත්: 398/1).

12 රාත්‍රි සලාතයට තම නිවාසියන් අවදි කිරීම සුන්තරය.

පුරාණය නිවාසියන්ව අවදි කළ යුතුය.ස්ත්‍රිය පළමුවෙන් අවදි වුවහොත් ඇය අන් අයව අවදි කළ යුතුය.යහපත සඳහා එකිනෙකාට උදව් කිරීම යනු මෙයයි.

පහත සඳහන් හදිසේ මෙය සනාථ කරයි.

ගජ්රයට පෙර වේලාව

ආශීෂා රලියල්ලාහු තුමිය දන්වයි නබි (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් රාත්රිය පුරාම සලාත් ඉටු කරති. මා ඔහු සහ කිබ්ලාව අතර හරස් කර නිදාගෙන සිටිමි. ඔහු විතර් ඉටු කිරීමට ආරම්භ කරන විට ඔහු මාව ඇහැර වනු ඇත.(ග්‍රන්ථය බුහාර්: 512 මුස්ලිම්: 512).

උම්මු සලමා රලියල්ලාහු අන්හා තුමිය පවසයි දිනක් නබි (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් (සලාතය සඳහා) අවදි වී මෙසේ පැවසුවේය අල්ලාන් සුවිශුද්ධයි (අල්ලාන්ගේ ගබඩාවෙන්) කුමක් පහල කරනු ලැබී තිබේද. වියසයන්ගෙන් කුමක් පහල වී තිබේද. නිවැසියන් සලාතය ඉටු කිරීම සඳහා ඔවුන්ව අවදි කරන්නේ කවුරුන්ද? ලොවෙහි වස්තු ඇති බොහෝ ස්ත්‍රීන් ආකිරවේ නිට්වන් වෙති.(ග්‍රන්ථය බුහාර්: 6218).

13 රාත්‍රියෙහි ඉබාදත් කරන්නන් තමාගේ ශරීරය ගැන සැලකිය යුතුයි.මෙමගින් තමාගේ කුඹු ආරක්ෂා කර ගත හැකිය.

සිට ගැන සලාතය කිරීම මගින් නමාට යම් අපහසු නාවයක් ඇති වන්නේ නම් ඔහු ඉඳගෙන - වාඩි වීමෙන් පසුව- සලාතය ඉටු කළ යුතුයි.

අතස් රලියල්ලාහු අන්හු දන්වයි වරක් මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් මස්ජිදයට ඇතුළු වූ විට එහි කනු දෙකක අතර එක් කඹයක් ගැට ගසනු නබි තුමානන් උටුවේය. මෙය සයිනබ් රලියල්ලාහු අන්හා තුමිය වෙනුවෙන්ය. එය සලාතය ඉටු කරන විට ඇයට මහන්සි බව හෝ කම්මැලි බව දැනුනේ නම් එය අල්ලා ගනී. එයට මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් එය ගලවා දමන්න.ඇයට මහන්සි බව හෝ කම්මැලි බව දැනුනේ නම් ඔහු ඉඳගෙන සලාතය ඉටු කළ යුතුයි.යැයි පැවසුවේය. (ග්‍රන්ථය බුහාර්: 1150 මුස්ලිම්: 784).

නිදිමතක් දැනුනේ නම් මදක් නිදාගැනීමෙන් පසුව සලාතය ඉටු කළ යුතුයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව ආශීෂා රලියල්ලාහු අන්හා තුමිය දන්වයි යමෙකු සලාතය ඉටු කරන විට ඔහුට නිදිමත දැනුනේ නම් නිදිමත යනතෙක් ඔහු මදක් නිදාගත යුතුයි. ඇයිද. ඔබගෙන් කෙනෙකු නිදිමතින් සලාතය ඉටු කරන විට ඔහු නමාට ඉස්නිග්ෆාර් කරනා යැයි සිතයිත් නමාටම බැනිය හැකිය. (ග්‍රන්ථය බුහාර් 212 මුස්ලිම් 786).

එමෙන්ම නිදිමත සමගම කුර්ආන් පාරායනයද කළ නොයුතුයි. මෙවැනි අවස්ථාවලදී මදක් නිදා ගැනීම සුන්හන් වේ.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරයිරා දන්වයි ග්‍රන්ථය ඔබගෙන් කෙනෙකු රාත්‍රියෙහි අවදි වී සලාතය ඉටු කරන විට (නිදිමත කාරනාවෙන්) ඔහුට කුර්ආනය පැහැදිලිව පාරායනය කිරීමට නොහැකි වී නමා කියවන්නේ කුමක් දැයි ඔහු නොදන්නේ නම් ඔහු හාන්සි විය යුතුයි. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 787).

14 යම් කෙනෙකුට විතර් සලාතය අතපසු වී ඔහු එය දහවල් කාලයේ කලා කිරීමට සිතුවේ නම් ඔහු ඉරට්ටේ සංඛ්‍යා රකආත් ගනනින් කලා කල යුතුයි.

යමෙකුට රකආත් තුනක් විතර් ඉටු කරන පුරුද්දක් තිබී යම් කාරනාවකින් ඔහුට එය අතපසු වූයේ නම් ඔහු එය පසුවද දහවල් රකආත් හතරක් හැටියට කලා කළ යුතුයි.යමෙකුට රකආත් පහක් විතර් ඉටු කරන පුරුද්දක් තිබී යම් කාරනාවකින් ඔහුට එය අතපසු වූයේ නම් ඔහු එය පසුවද දහවල් රකආත් හයක් හැටියට කලා කළ යුතුයි.ඇයිදැයත් නබි තුමානන්ගේ විතර් රකආත් එකොලහ ඔහුට අතපසු වූවේ නම් ඔහු එය කලා කරන විට රකආත් දොලහක් ලෙස කලා කරති යැයි ආශීෂා රලියල්ලාහු අන්හා තුමිය දන්වා ඇත. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 746).

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්නත්.

අප බෙදූ ප්‍රධාන කොටස් හතින් දෙවන කොටස ගජර් සලාතයේ වේලාවයි.

නබි (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ මග පෙන්වීම් වලින් යුතු බොහෝ ඉබාදතයන් මෙම කොටසේ ඇත.

අසාන් හා ඒ සමබන්ධ අනෙක් සුන්නතයන්.

1 මුඅද්දිනට පිලිතුරු දීම.

لا حول ولا قوة إلا بالله

අදානය අසන සෑම කෙනෙකුම මුඅද්දින කියන වචනයම නැවත පැවසිය යුතුයි. එනමුත් 'හයිය අලස් සලාත් සහ හයිය අලල් ගලාත්' යැයි ඔහු පවසන විට (ලා නවුල වලා කුච්චන ඉල්ලා බිල්ලාන්) යැයි පැවසිය යුතුයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පවසනු නමා ඇසූ බව අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු අමර් ඉබ්නුල් ආස් රලියල්ලාහු අන්තුමා පවසයි. 'ඔබට මුඅස්සිස්ගේ අදානය ඇසූයේ නම් ඔහු පවසන දේම ඔබත් පවසන්න'. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්:384). අදානයට කෙසේ පිලිතුරු දිය යුතු යැයි විස්තරාත්මකව මුස්ලිම්හි අංක 385 ගේ සඳහන්ව ඇත.

ගජර් අදානයෙහි (අස්සලාතු හයිරුම් මිනන් නවුම්). යැයි පවසන විටද එයම නැවත අසන්නන්ද කිව යුතුය.

මෙම වේලාවෙහි සුන්නතයන්

2 භතදත් දෙකෙන් පසුව පැවසිය යුතු දුආව.

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيْتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරූලෙහි වසල්ලේම්) තුමානත් පැවසූ බව සඳහා රලියල්ලාහු අත්හු දන්වයි: කුඩරන් මුඤ්දිත් අජ්හදු අන්හ මුහම්මදර් රසුලුල්ලාහ් යනුවෙන් පවසන විට අජ්හදු අන්ලාලාහා ඉල්ලේලාහ් වන්දනු ලා ජරිකලනු වඅජ්හදු අන්හ මුහම්මදන් අබ්දනු වරසුලනු රලිතු බිල්ලාහි රබ්බා වබ් මුහම්මදින් රසුලා වබ්ලේ ඉස්ලාම් දීනා යයි පවසන්නෙදු ඔහුට සමාව ලැබෙනු ඇත. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 386).

3 අදානයෙන් පසු මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරූලෙහි වසල්ලේම්) තුමා හට සලවාත් කීම.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරූලෙහි වසල්ලේම්) තුමානත් පැවසූ බව අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු අමර් රලියල්ලාහු අත්හුමා මෙසේ දන්වයි: ඔබට මුඤ්දිත්ගේ අදානය ඇසුනේ නම් ඔහු පවසන දේම ඔබත් පවසන්න. පසුව මා හට සලවාත් පවසන්න. කවුරුත් මට එක සලවානයක් පවසන්නේද ඔහුට අල්ලාහේ සලවාත් 10 ක් පවසනු ඇත. පසුව මා වෙනුවෙන් වසීලා අයදින්න. එය එක් ගැන්නෙකුට පමණක් ස්වර්ගයේ දෙනු ලබන තනතුරකි. එම ගැන්නා මා විම මම ප්‍රිය කරමි. කවුරුත් මා වෙනුවෙන් වසීලා ඉල්ලා සිටින්නේද ඔහුට මගේ ඡායා අනිවාර්ය වෙයි. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 384).

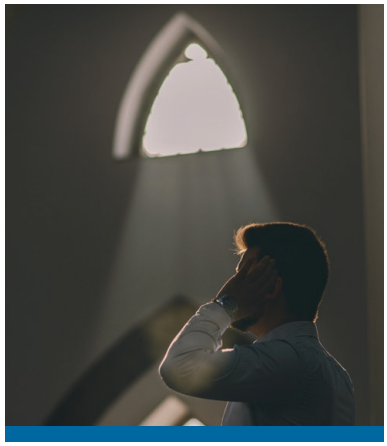
සලවානයේ ඉතා උසස්ම සලවානය සලවාතුවේ ඉබ්‍රාහිමියියා වේ. 'අල්ලාහුම් සල්ලේ අලා මුහම්මදින් වඅලා ආලි මුහම්මදින් කමා සල්ලයින අලා ඉබ්‍රාහිම...''

4 හදීසයේ සඳහන් වී ඇති අදානයෙන් පසුව වන දුආව පැවසීම.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරූලෙහි වසල්ලේම්) තුමානත් පැවසූ බව ජාබර් රලියල්ලාහු අත්හු මෙසේ දන්වයි: අදානය අසන විට කවුරුත් 'අල්ලාහුම් රබ්බහාදි ඉද්දඅවතිත්තාමිමා වස්සලාතිල් කාලුමා ආති මුහම්මදනිල් වසීලන වල් ෆලිලා වබ්අස්නු මකාමන් මන්මුදා අල්ලේදි වඅන්නා යැයි පවසන්නේද ඔහුට මාගේ ඡායා අනිවාර්ය වෙයි' (ග්‍රන්ථය බුහාරි 614).

5 අදානයෙන් පසුව ප්‍රාර්ථනා කිරීම.

අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු අමර් රලියල්ලාහු අත්හු මෙසේ දන්වයි: කෙනෙකු හබ්තුමන් වෙත පැමිණ අල්ලාහ්ගේ දුතයානෙහි අදාන පවසන්නන් අපට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ වන්නෝය යැයි මැයිවිල්ලක් නැගුවේය. එයට මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරූලෙහි වසල්ලේම්) තුමානත් ඔවුන් පැවසන දේම ඔබත් පවසන්න. එය අවසන් වූ පසු ඔබ ඉල්ලා සිටින සියල්ලම ඔබට දෙනු ලැබේ. (ග්‍රන්ථය අබුදාවුද් : 524 ඉමාම් අල්බානි (අල් කලිමුත් තයයිබ්: 74) සහ ඉබ්නු හජර් (නතාගුජුල් අෆ්කාර්: 367/1) මෙය හසන් හදීසයක් යැයි පවසති).

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්නන්.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අනස් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි. "අදානය හා ඉකාමත් අනට ප්‍රාර්ථනාව ප්‍රතිකේෂ්ප නොකෙරේ".(ග්‍රන්ථය නසාර් 9895. ඉබ්නු හුසෙයිමා සහීන් හදීසයක් ශැයි පවසයි.(425/221/1).

ෆජර් සලාතයේ සුන්නන් මෙහි සුන්නන් කිහිපයක්ම ඇත.

රකඅන් දෙකක් ෆජර් සලාතයට පෙර ඉටු කළ යුතුයි.මෙය ප්‍රථම සුන්නන් අල් රාතිබා සලාතයි.අනික රකයානුවලට යන්නට පෙර 'රාතිබා' ගැන අපි බලමු.රාතිබා යනු ෆජර් සලාතවලට පෙර හා පසුව ඇති සුන්නන් සලාතය.මේවා රකඅන් 12 ක් ඇත.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව උමුමු හබීබා රලියල්ලාහු අන්හා මෙසේ දන්වයි. 'කවුරුන් රාත්‍රියෙහි සහ දවාලෙහි රකඅන් 12 ක් ඉටු කරන්නේද එය මගින් ඔහුට ස්වර්ගයේ නිවසක් තනනු ලැබේ'(ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්:728 මෙම හදීසය ඉමාම් තිර්මිදි අදිකව තොරතුරු සහිතව පවසයි.එහි දුහර් සලාතයට පෙර රකඅන් 4 ක් සහ පසුව රකඅන් 2 ක්ද මහර්බයට පසු රකඅන් 2 ක්ද ඉහත සලාතයෙන් පසු රකඅන් 2 ක්ද ෆජර් සලාතයට පෙර රකඅන් 2 ක්ද වේ.(ග්‍රන්ථය තිර්මිදි 415).

රාතිබා සලාත නිවසේම ඉටු කිරීම වඩාත් උචිතය.

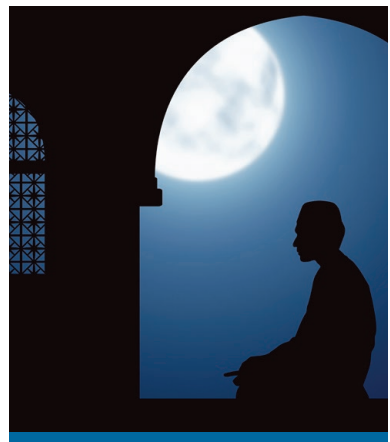
පහත සඳහන් හදීස් මෙය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව සයිද් ඉබ්නු සාබිත් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි. 'ජනයිති ඔබගේ නිවසේ සලාතය ඉටු කරන්න. අනිවාර්ය සලාත් හැර කෙනෙකුගේ ඉතා උසස්ම සලාතය ඔහුගේ නිවසේ ඉටු කරන සලාතයයි'.(ග්‍රන්ථය බුහාරි 7290 මුස්ලිම් 781).

රාතිබයේ සුන්නන් මුඅක්කදා.

රාතිබි සුන්නතයේ ඉතාම උසස්ම සුන්නතය වන්නේ ෆජර් රාතිබයයි.පහත සඳහන් හදීස් මෙය සනාථ කරයි.

- 1> ආයිෂා රලියල්ලාහු අන්හා මෙසේ දන්වයි. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් නෆීල් සලාතවලින් ෆජර් සුන්නන් සලාතයට දුන් වැදගත්කම අන් කිසිදු නෆීල් සලාතයකට දුන්නේ නැත.(ග්‍රන්ථය බුහාරි: 1196 මුස්ලිම්: 724).
- 2> මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව ආයිෂා රලියල්ලාහු අන්හා තුමීය මෙසේ දන්වයි. ෆජර් සුන්නන් රකඅන් දෙක ලොව හා ලොවෙහි ඇති සියලු දේට වඩා අගනේය. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 725).

◆ ගජර සුන්තරයේ සුවිශේෂත්ව.

1. මෙය නිවසේ සිටින විට මෙන්ම ගමනේ යෙදී සිටින විටද ප්‍රබල සුන්තරයක් වෙයි. මෙය හැර අතින් ලහර්.අසර්.මහර්ධය.ඉෂා යනාදියත්වල සුන්තරය ගමනකදී මගහැරීමට පුළුවන්ය.

2. ඉහත සදහන් පරිදි ලොව සහ එහි ඇති සියලු දේට වඩා අගනේය යනු ප්‍රකාශය.

3. ඉහත සදහන් පරිදි එය කෙටියෙන් ඉටු කළ යුතුය යන ප්‍රකාශය.

පහත සදහන් හදිසේ මෙය සනාථ කරයි.ආශිෂා රලියල්ලාහු අත්හා මෙසේ දන්වයි.මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් ගජර සුන්තර රකඅත් දෙක ඉතා කෙටියෙන් ඉටු කරති. කෙතරම් දුරටද යත් එතුමන් එහි සුරා ගාතිහාව පාරායණය කළේදැයි සැක ඇති වී මා එය ගැන එතුමන්ට කියනු ඇත.(ග්‍රන්ථය ධුහාර්: 1171 මුස්ලිම්: 724).

එනමුත් කෙටි කිරීමේ කොන්දෙසිය නම් මෙහි වාපිබී කිසිවකට අඩුවක් ඇකි නොවිය යුතුය.

4. පළමු රකඅතයේ ගාතිහාවෙන් පසු (කුල්යාඅය්යුහල් කාගිරෂන්) සහ දෙවෙනි රකඅතයේ (කුල්හුවල්ලාහු අහද්) සුරාවද පාරායණය කළ යුතුය.නැත්නම් පළමු රකඅතයේ ගාතිහාවෙන් පසු (කුල් ආමන්නා බිල්ලාහි වමා උන්සිල ඉලෙයිනා වමා උන්සිල ඉලා ඉබ්‍රාහිම් වඉස්මාථ්ල වඉස්හාක වයඅකුබ වල් අස්බානි වමා උග්‍රිය මුසා වර්සා වමා උග්‍රියන්නබිය්යුහ මර්බබිබිතිම් ලාහුගර්බකු බයින අහදිම් මින්හුම් වනන්හු ලහු මුස්ලිමුන්).(ධකරා:136).

දෙවෙනි රකඅතයේ (කුල්යා අන්ලල් කිනාබි තආලව් ඉලා කලිමනින් සවාඉන් බයිනනා වබයිනකුම් අල්ලා නඅබද ඉල්ලල්ලාහ වලා නුෂර්ක බිනි ෂයිඅන් වලා යත්නහිද බඅලුනා බඅලන් අර්බාබන් මින් දුනිල්ලාන් ගඉන් තවල්ලව් ගකුලෂ්හදු බිඅන්නා මුස්ලිමුන්).(ආල ඉම්රාන්:52) පාරායණය කළ යුතුය.මෙවන් සුන්තරයන් සදහන්ව ඇත එම හේතුකොට මාරුවෙන් මාරුව ක්‍රියා කිරීම ඉතා වෙදගත්ය.

5. ගජර සුන්තර ඉටු කිරීමෙන් පසු දකුණට මදක් ඇලවීම-කෙටි විරාමයක් නින්දක් - සුන්තරය.

පහත සදහන් හදිසේ මෙය සනාථ කරයි.

ආශිෂා රලියල්ලාහු අත්හා මෙසේ දන්වයි.මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් ගජර සුන්තර ඉටු කිරීමෙන් පසු දකුණට මදක් - කෙටි විරාමයක් නින්දක්- ලෙස ඇලවුහ- (ග්‍රන්ථය,ධුහාර් 1160,මුස්ලිම්:736).

◆ මස්ජිදයට යාම සහ එය සම්බන්ධ සුන්තර.

ගජර සලාතය දවසේ පළමු සලාතය නිසා මස්ජිදයට ගොස් එය ඉටු කිරීම උචිතය.මෙහිදී සැලකිය යුතු සුන්තර කිහිපයක් පහත සදහන් කර ඇත.

1 මස්ජිදයට කලින්ම යාම.

මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අඩු හුර්ධිරා රලියල්ලාහු අත්හු මෙසේ දන්වයි: කලින්ම මස්ජිදයට යාමෙහි මහිමය ඔවුන් දැන ගත්තේ නම් එයට ඔවුන් තරග කරනු ඇත. (ග්‍රන්ථය ධුහාර්: 615 මුස්ලිම්: 437).

මෙම වේලාවෙහි සුන්තරයක් ලෙස

2 වුදු සමග නිවසින් පිටවීම: මෙසේ කරන්නෙකුගේ පාසටහන් සියල්ල කුසල බවට පත් කරනු ලැබේ.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්)තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරයිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි. "කෙනෙකු තම නිවසේ හෝ වෙළඳසැලෙහි ඉටු කරන සලාතයට වඩා ජමානය සමග ඉටු කරන සමූහ සලාතය විස්සකටත් වැඩි ගුණයක් නනතුරු ලබයි. මන්දයත් ඔබගෙන් කෙනෙකු පූර්ණ ලෙස වුදු කර සලාතය ඉටු කිරීමේ වේටනාවෙන් පමණක් මස්ජිදයට පැමිණෙන විට මස්ජිදය දක්වා වන ඔහුගේ සෑම පයසටහනක් වෙනුවෙන්ම නනතුරක් උසස් කරනු ලැබේ. නවද එමගින් ඔහුගේ එක් පාපය බැගින් සමා කරනු ලැබේ. ඔහු ව මස්ජිදයේ රඳවා තබන හේතුව සලාතය වනනාක් කල් ඔහු සලාතය ඉටු කරමින් සිටින්නෙකු ලෙසින්ම ගැනේ. නවද ඔහු සලාතයේ ස්ථානයේ වාඩි වී සිටින නාක්කල් ඒ අල්ලාත් ගාමනුට ආශීර්වාද කරනු මැන ඔහු ව සමා කරනු මැන. ඔහුගේ පසුකනැවිල්ල පිළිගනු මැන යැයි මලාඉකාවරුන් ඔහුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කරමින් සිටිනු ඇත. ඔහුගේ අදිනට පටහැනි යමක් කරන තෙක් හෝ ඔහුගේ වුදු හැනි වන තෙක් මෙසේ සිදුවෙමින් පවතී". (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 649)මෙය ආයිෂා තුමිය දන්වා ඇත.

3 සන්සුන්ව හා ගාමිහිරව ශා සුතුය.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරයිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "ඔබ ඉකාමතය ඇසුවහොත් සන්සුන්බව හා ගාමිහිරත්වය සමග සලාතයට පැමිණෙන්න. ඉක්මන් නොවන්න. ඔබට (ඉමාම් සමග) කුමක් ලැබුනේද එය ඉටු කර ඔබට අතපසුවූ දෙය පසුව පරිපූර්ණ කරන්න" (ග්‍රන්ථය බුහාරි: 636 මුස්ලිම්: 602).

ඉමාම් නවවී රහමතුල්ලා මෙසේ යැයි පවසයි: සන්සුන් බව යනු වචනයෙහි ඇති සන්සුන් බව අනවශ්‍ය දේ නොකිරීමයි. ගාමිහිරත්වය යනු දසුන පහත හෙලීම ශබ්දය අඩු කිරීම හැරී නොබැලීම ආදිය වේ. (ග්‍රන්ථය සරහු මුස්ලිම් ලින් නවවී: 602).

මෙම වේලාවෙහි සුන්දරයන්

4 මස්ජිදයට ඇතුළු වන විට දකුණු පයෙහි පිට වන විට වම් පයෙහි තැබීම සුන්නත් වෙයි.

අනස් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: මස්ජිදයට ඇතුළු වන විට දකුණු පයෙහි පිට වන විට වම් පයෙහි පෙරටු කිරීම සුන්නත් වෙයි (ග්‍රන්ථය- අල් හාකිම්:338/1) මෙය සඳහන් කර ඉබ්නු උමරු රලියල්ලාහු රන්හු තුමා දන්වා ඇති අතර එතුමාද මස්ජිදයට ඇතුළු වන විට දකුණු පයෙහි පිට වන විට වම් පයෙහි පෙරටු කිරීම පිළිපෙදියේය.ආයිෂා රලියල්ලාහු අන්හා මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන්ද සෑම දෙයකදීම දකුණු පෙරටු කිරීම ප්‍රියපනකව තිබුණි. (ග්‍රන්ථය බුහාර්: 168 මුස්ලිම් 268)

5 මස්ජිදයට ඇතුළු වන විට හා පිටවන විට වන දුආව පාරායණය කළ යුතුය.

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුමය්ද් මෙසේ දන්වයි: "ඔබගෙන් කෙනෙකු මස්ජිදයට ඇතුළු වී (අල්ලාහුමිම අග්නන්ලී අඩුවාබ රන්මනික යනුවෙන්ද පිට වන විට අල්ලාහුමිම ඉන්නී අස්අලුක මින් ෆද්ලික) යැයි පැවසිය යුතුයි" (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 713).

6 තහය්ද් මස්ජිද් රකඅත් දෙක ඉටු කළ යුතුයි.

මෙය සුන්නත් වන්නේ ෆර්ලි සලාතයක් ඉටු වෙමින් පවතින වේලාවට පෙර පැමිණී අයට පමණි. එසේ පැමිණී අය මස්ජිදයේ වාඩි වන්නට පෙර රකඅත් දෙකක් ඉටු කළ යුතුයි. අබු කතාදා මෙසේ දන්වයි: "ඔබගෙන් කෙනෙකු මස්ජිදයට ඇතුළු වුවහොත් රකඅත් දෙකක් ඉටු කරන්නට පෙර එහි වාඩි නොවන්න".(ග්‍රන්ථය බුහාර්: 1163 මුස්ලිම්: 714).

එය ෆර්ලි සලාතයක නැතිනම් වින්ර් ලුහා හෝ රාතිබ් සලාතයක වේලාවක් නම් එය ඉටු කිරීම තහය්ද් මස්ජිද් ඉටු කළාට සමාන වේ. අරමුණ වන්නේ මස්ජිදයේ වාඩි වන්නට පෙර යම් කිසි සලාතයක් ඉටු කළ යුතුය යන්නයි.

7 පිරිමින් පළමු ජේලියට ඉක්මන් වීම ඔවුන්ට සුන්හත් වෙයි. තවද ස්ත්‍රීන්ට අවසාන ජේලිය සුන්හත් වේ.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරයිරා මෙසේ දන්වයි: “පිරිමින්ගේ උසස්තම ජේලිය පළමු ජේලියයි. ඔවුන්ට ඉතාම නරකම ජේලිය අවසාන ඒවාය ස්ත්‍රීන්ට උසස්ම ජේලිය අවසාන ජේලිය වන අතර නරකම ජේලිය ඉදිරි ජේලිය”. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 440).

උසස්තම ජේලිය යනු කුසලින් අධික වන ඒවා අතර නරකම ජේලි කුසලින් අඩු ඒවාය.

මෙම හදිසය සැලකිල්ලට ගත යුත්තේ ස්ත්‍රී පුරුෂ පාර්ශව දෙකම එකම ශාලාවක සමානය ඉටු කරන විට පමණි. එය හැර මෙම පාර්ශව දෙක අතර තිරයක් තිබේ නම් ස්ත්‍රීන්ටත් උසස්තම ජේලිය වන්නේ ඉදිරි ජේලිය. මන්ද යත් පොදුවේ පළමු ජේලිවලට හදිසවල කුසල් වැඩියෙන් පවසා ඇත.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරයිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: “අදාන් පැවසීමේ හා මුල් ජේලියේ අගය කුලිය මිනිසුන් දැන සිට එය සඳහා අවස්ථාව ලද හැක්කේ කුසපත් ඇදීමෙන් පමණක් යැයි තිබුණහොත් කුසපත් ඇදීමට වුවද ඔවුන් ඉදිරිපත් වනු ඇත. කලින්ම මස්ජිදයට පැමිණීමේ කුලිය මිනිසුන් දන්නේ නම් එය සඳහා තරග කරනු ඇත. තවද ඉෂා සහ ෆජ්ර් සලාතය සඳහා වන කුලිය මිනිසුන් දන්නේ නම් බඩගාගෙන හෝ ඔවුන් මස්ජිදයට පැමිණෙනු ඇත”. (ග්‍රන්ථය ධුහාර්: 615 මුස්ලිම්: 437).

8 මංමුන් ඉමාම්ට සමීපව සිටිය යුතුය.

ඉහත සඳහන් හදිස මෙය සනාථ කරනවා සේම මංමුන්ට පළමු ජේලිය උසස් වන අතර එය ඉමාම්ට දකුණු වම් පැත්තට යනුවෙන් ජේලිය සකසා ගත යුතු අතර ඔහුට වඩා සමීප වන තරමට කුසල් වැඩි වන්නේය.

පහත සඳහන් හදිස මෙය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබුදුල්ලාහ් ඉබ්නු මසුද් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: “දැනුම සහ ශ්‍රද්ධා නිබෙන්වුන් මට සමීප වෙන්නවා” (ග්‍රන්ථය අබුදාවුද් 674: තිර්මිද්: 228) ඔහුට වඩා සමීපව සිටින ලෙස පවසා ඇත. මෙයින් සනාථ වන්නේ දිසාව කෙසේ වුවත් ඉමාම්ට සමීපව සිටීමය.

සලාතයේ සුන්නතයන්.

◆ බිබ පමාතය පළමයේ ඉටු කිරීමෙන් වැළකී එය මගහැරීමද, බිබ සතු අතනා ගුණාධරමයන් අභිමි වේ.මසපිදුය දුක්වා වන බිබගේ සෑම පාසරනක් වෙනුවෙන්ම තනතුරක් උසස් කරනු ලැබේ. තවද එමගින් බිබගේ එක් පාපය බැරින් සමා කරනු ලැබේ.

◆ සලාතයේ සුන්නන් කිහිපයක් අප පහත සඳහන් කරන්නෙමු.

<1> සුත්‍රා සම්බන්ධ සුන්නන්.

1 සුත්‍රාවක් ගැනීම සුන්නතය.

ඉමාම්ට හා තනියෙන් සලාතය ඉටු කරන්නාට සුත්‍රාව තබා ගැනීම සුන්නතය. මංමුන්ට ඉමාම්ද සුත්‍රා වන්නේය.මෙම සුත්‍රා තබා ගැනීම සුන්නතයකය.

අබු සයීද් අල් කුදරි රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "ඔබගෙන් කෙනෙකු ප්‍රනාමයෙන් තමා වසන් කරන දෙයක් කෙරෙහි සලාත් කරන විට කෙනෙකු එය ඉදිරියෙන් හරස් කළහොත් ඔහු වළක්වන්න. එය ඔහු නොසලකා හරස් කළහොත් ඔහු සමග සටන් වදින්න. ඔහු ඡයිනාන්මය" (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම් 505-බුහාරි 509 මුස්ලිම් 505) සුත්‍රාව සුන්නන් බව අවදාරනය කරන හදිස් ගණනාවක්ම තිබේ.තබ්තුමානන් බිත්තිය ඇඳ ලී කැබැල්ලක් වාහනය සැරයටිය ආදිය සුත්‍රාව ලෙසින් භාවිතා කර ඇත.

ගොඩනැගිල්ලක සිටින විටද විවෘත ස්ථානයක සිටින විටද ගමනේ සිටින විට සහ නිවසේ සිටින විට සලාතය ඉටු කරන විට කෙනෙකු ඉදිරියෙන් යනු ඇත යන බිය තිබුනද නොතිබුනද සුත්‍රාවක් තැබීම සුන්නතය.මන්ද යත් මෙම සියළුම අවස්ථාවල මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙයි වසල්ලම්) තුමානන් සුත්‍රා තබා ඇත. තබ්තුමන් ගමනේ මෙන්ම නිවසේ සිටින විටද සලාතය ඉටු කරන විට සුත්‍රාව තැබූ බව හදිස්වල සඳහන්ය (ග්‍රන්ථය බුහාරි: 501 මුස්ලිම්: 503).

2 සුත්‍රාවට සමීප වීම සුන්නත් වේ.

සලාතයේ සුපුද් කරන ස්ථානය සහ සුත්‍රාව තිබෙන තැන අතර එළවකු ගමන් කළ හැකි පරතරයක් තිබිය යුතුය.

සහල් ඉබ්නු සඅද් රලියල්ලාහු අනතුරු මෙසේ පවසයි: නබිතුමා (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) සලාත් කරන ස්ථානය සහ බිත්තිය අතර එළවකු ගමන් කළ හැකි පරතරයක් තිබුණි (ග්‍රන්ථය බුහාරි 496 මුස්ලිම් 508. අභ්‍රමද් (6231) හා අබුදාවුද්හි (2024) එක් දැන්වීමක පය තබන ස්ථානයේ සිට සුත්‍රාව තබන ස්ථානය අතර ඇති පරතරය ඊයන් තුනක් බව සඳහන්ය. අල්බානි රඡමතුල්ලා මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි. (ග්‍රන්ථය සහීහු අබී දාවුද් 263/6).

3 සුත්‍රාව හරස් කරන්නාව වැළැක්වීම සුන්නත්ය.

මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබු සර්ද් රලියල්ලාහු අනතුරු මෙසේ දන්වයි: ඔබගෙන් කෙනෙකු ජනයින්නෙන් නමාව වසන් කරන දෙයක් කෙරෙහි සලාත් කරන විට කෙනෙකු එය ඉදිරියෙන් හරස් කළහොත් ඔහු වළක්වන්න. එය ඔහු නොසලකා හරස් කළහොත් ඔහු සමග සටන් වදින්න. ඔහු ඡයිනාන්නමය (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම් 505).

එනමුත් හරස් කරන්නා ස්ත්‍රියක්ව හෝ කළු සුනබයෙක් හෝ බුරුවෙකු නම් වැළැක්වීම අනිවාර්යයි. මන්ද යත් මේවා සලාතය නිෂ්ඵල කරනු ඇත. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම් 510) මේවා නොවන අන් කිසි කෙනෙකු හරස් කිරීම නිසා සලාතය අවලංගු හෝ නිෂ්ඵල නොවේ.

4 සලාතය ආරම්භයේදී මිස්වාක් කිරීම සුන්නත්ය.

මිස්වාක් කිරීම ඉතා උචිත වන තුන්වන අවස්ථාව මෙයයි.

පහත සඳහන් හදීස් මෙය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසුවා. "මාගේ සමුයහාට අපහසු නොවන්නේ නම් සලාත් කරන සෑම විටම මිස්වාක් කිරීම මා අනිවාර්ය කරන්නෙමි" (ග්‍රන්ථය බුහාරි: 887).

<2> සමානය සඳහා නැගිට සිටින විට නිබෙන සුන්නත්.

1 තක්බිරතුල් ඉෂරාම් අවස්ථාවේදී අත් දෙක එසවීම.

سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ رَبُّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ

ඉබ්නු උමර් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: නබිතුමන් (සල්ලල්ලාහු අෆලෙහි වසල්ලම්) සමානය ආරම්භ කරන විටද රුකු සඳහා තක්බිර් පවසන විටද රුකුවේ සිට තම හිස ඔසවන විටද ඔහුගේ දෙඅත් උරහිසට කෙලින් ඔසවති. තවද එහි (සම්අල්ලාහු ලිමන් හම්දා රබ්බිනා වලකල් හම්ද්) යනුවෙන්ද පවසයි. මෙය සුප්පදෙහි නොකරයි. (ග්‍රන්ථය බුහාර්: 735 මුස්ලිම්: 390).

ඉබ්නු හුබයිරා රහමතුල්ලා මෙසේ දන්වයි: තක්බිරතුල් ඉෂරාම් අවස්ථාවේදී අත් දෙක එසවීම වාපිබ් නොව සුන්නත් යනු විද්වතුන්ගේ එකමතික ස්ථාවරයයි. (ග්‍රන්ථය අල් ඉෆ්සා 123/1).

අත් එසවිය යුතු අවස්ථා 4 ක් හදිස්වල සඳහන් වී ඇත. තක්බිරතුල් ඉෂරාම් අවස්ථාවේදී රුකුවලට යන විට සහ එහි සිටි නැගිටින විට.

තක්බිරතුල් ඉෂරාම් අවස්ථාවේදී අත් දෙක එසවීම.

රුකුවලට යන විට සහ එහි සිටි නැගිටින විට.

රුකුවල සිට නැගිටින විට.

මෙම අවස්ථා තුනෙහි අත් එසවීම පිළිබඳ හදිස් දැන්වීම් බුහාර් සහ මුස්ලිම් ග්‍රන්ථවල ඉබ්නු උමර්ගේ දැන්වීමෙහිපෙර සඳහන් කර පරිදි සටහන් වී ඇත. සිව්වන අවස්ථාව ප්‍රථම තෂ්හුදයෙන් නැගිටින විටයි.

සිව්වන අවස්ථාව ප්‍රථම තෂ්හුදයෙන් නැගිටින විටය.

මෙය පිළිබඳ දැන්වීමක් සහිතව බුහාර් ග්‍රන්ථයේ ඉබ්නු උමර් (රලියල්ලාහු අන්හුගේ) දැන්වීම ලෙසින් සටහන් වී ඇත.

2 දෙඅත් ඔසවන විට ඇඟලි විහිද තබා ගත යුතුය.

අබු හුරයිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: නබිතුමානන් (සල්ලල්ලාහු අෆලෙහි වසල්ලම්) සමානය සඳහා සිට ගත් විට සිය ඇඟලි විහිදා දෙඅත් ඔසවති. (ග්‍රන්ථය අෂ්මද් 8875 අබුදාවුද් 753 නිර්මද් 240. අල්බානි මෙය සහිත හදිසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය අබ් දාවුද්: 341/3).

මෙම වේලාවෙහි සුන්නත් ලෙස ලැබේ.

3 දෙඅත් ඔසවන විට සුන්නන් වන තැන දක්වා එය ඔසවිය යුතුය.

දෙඅත් එසවීම පිළිබඳ නබිතුමන්ගෙන් වන දැන්වීම් දෙකක් ඇත. එතුමන් උරසිහට කෙලින් එසවූයේය යන දැන්වීම බුහාරි (735) සහ මුස්ලිම් (392) ග්‍රන්ථවල ඉබ්නු උමර් රලියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමක් ලෙසින් සටහන් වී ඇත. තවත් දැන්වීමක එතුමන් කන් දෙක දක්වා දැන් එසවූ බව සඳහන්ය.(ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 391). මෙම ක්‍රම දෙක අනුවම දැන් එසවීම සුන්නන්ය.

4 තකබීරතුල් ඉන්රාමයෙන් පසු වම් අත මත දකුණු අත තැබීම සුන්නන්ය.

මෙය වියතුන්ගේ එකමනික ස්ථාවරය යැයි ඉබ්නු හුබයිරා රහිමහුල්ලා පවසයි.(ග්‍රන්ථය අල් ඉල්සා 124/1).

5 දකුණු අතින් අල්ලා ගැනීම සුන්නන්ය මෙහි ක්‍රම දෙකක් ඇත.

පළමු ක්‍රමය: දකුණු අත වම් අත උඩ තබා ගැනීම.මෙය වාඉල් ඉබ්නු හුජර් රලියල්ලාහු අන්හුගේ හදීසය තහවුරු කරයි. ඔහු මෙසේ දන්වයි.මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් සලාතයේ සිට ගන්නා විට එතුමන්ගේ දකුණු අත වම් අත උඩ තබා ගනු මා දුටුවෙමි.(ග්‍රන්ථය අබුදාවුද් 755 නසාර් 888 අල්බානි මෙය සහීහ් හදීසයක් යැයි පවසයි).

දෙවෙනි ක්‍රමය දකුණු අත වම් බාහුව මත තැබීම. මෙය සහල් ඉබ්නු සඅද් රලියල්ලාහු අන්හුගේ හදීසය මෙසේ දන්වයි: සලාතය ඉටු කරන්නා සලාතයේදී තම දකුණු අත වම් බාහුවේ තැබිය යුතුය යැයි ජනශික්ෂා අභා කරන ළදී.(බුහාරි: 740).

මෙම සුන්නාව දෙයාකාරයෙන් සඳහන් වී ඇති නිසා ඒ දෙක අනුවම කටයුතු කිරීම උචිතය.

6 සසුව දුකාළු ඉස්තිරා පාරායනය කිරීම සුන්නත්ය.

දුකාළු ඉස්තිරා කිහිපයකම ඇත. එක් එක් අවස්ථාවලදී ඒ සියල්ලම පාරායනය කළ යුතුය.

1> سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ ، رَبَّنَا إِنَّا أَسَاءْنَا وَتَعَالَى جَدُّكَ ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

“සුඛනනාකල්ලානුමිම වඩිනමිදික නඩාරකස්මුක වනආලා පද්දක වලාලාන ගයිරක” (ග්‍රන්ථය අත්මද 11473 අබුදාවුද් 776 තිර්මදි 243 නසාර් 990) මෙම හදිසය දුරවල එකක් වුවද දැන්වීම් කිහිපයකම මෙය සම්බන්ධයෙන් තිබෙන නිසා මෙය අනුව කටයුතු කිරීම භොදය. ඉබ්නු හජර් මෙය හසන් හදිසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය අල් නතාර්පුල් අල්කාර් 412/1).තවද එක් දැන්වීමක ඉබ්නු උමර් රලියල්ලාහු අත්හු මෙය අතින් සභාබාවරන් දන්නා පිණිස ශබ්ද නගා කියා ඇත.(ග්‍රන්ථය මුස්ලිම් 399).

2> الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ

“අල්හමිදුලිල්ලාහි හමිදන් කසිරන් නය්යිඩන් මුඩාරකන් ෆිහි” මෙහි මහිමය ගැන මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් මෙසේ පැවසූහ:“මෙම අමලය ක්‍රියාව නමන් අතුරින් රැගෙන යන්නේ කවුරුන්දැයි මලාලුකාවරුන් 12 දෙනෙක් තරග කරනු මා දුටුවෙමි” (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම් 600 මෙය අනසරලියල්ලාහු අත්හුගේ දැන්වීමකි).

3> اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ، اللَّهُمَّ نَفِّنِي مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يُنْفَى التُّؤَبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنْ خَطَايَايَ بِالْحَمَلِ وَالْمَاءِ وَالْبُرْدِ

“අල්ලානුමිම ඛාලුද් ඛයිති වඩයින හනායාය කමා ඛාඅන්න ඛයිනල් මජ්රිකි වල් මග්රිඩි අල්ලානුමිම නක්කිති මින් හනායාය කමා යුනක්කස් සවිබුල් අබියලු මිනස් දනස් අල්ලානුමිමග්සිල්නි මින් හනායාය ඛිස්සල්පි වල්මාලා ඛල් ඛර්ද් ” (ග්‍රන්ථය බුහාර්: 744 මුස්ලිම්: 598 මෙය අබු හුරයිරා රලියල්ලාහු අත්හුගේ දැන්වීමකි).

4> اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

“අල්ලානු අක්ඛර් වල්හමිදුලිල්ලාහි කසිරා වසුඛිනානල්ලාහි බුක්රන්” වසිලා මෙහි මහිමය ගැන මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් මෙසේ පැවසූහ “මෙමගින් විශ්මයට පත් වුනෙමි.අහසේ ද්වාර සියල්ල මෙය සඳහා විවෘත විය”. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම් 601 මෙය ඉබ්නු උමර් රලියල්ලාහු අත්හුගේ දැන්වීමකි) මෙවන් සමග තවද අද්කාරයන් අප රාත්‍රි සලාතයෙහි සුන්නතයන්හි සදහන් කර පරිදි බොහෝ ඇත.

7 අපූද... කීම.

මෙය සුන්නාවකි. මෙය සඳහා වැඩි කිහිපයකම ඇත. එක් එක් අවස්ථාවලදී ඒ සියල්ලම පාරායනය කළ යුතුය.

1> أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

බහුතරයක් විද්වතුන් තෝරා ඇත්තේ මෙම වැඩියයි. මන්ද යත් මිනෂ්ඡයිනානිථ් රජීම් යැයි අල්ලාහ් කුර්ආනගේ පවසා ඇත.එය ඔබ අල් කුරානය පාරායනය කරන විට පහර දී පලවා හරින ලද ෂ්ඡයිනාන්ගේ උවදුරු වෙතින් අල්ලානුගෙන් ආරක්ෂාව පතන්න.(අත්නඡල්98).

මෙම වේලාවෙහි සුන්නාගැනුම

2> **أعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم**

අපාදුබ්ලොහිස්සමීඋළ අජීම් මිනෂ්ඨිතානිර්ඊසීම්.

අල්ලාහ් පවසන විට:නවද සැබැවින්ම ඡේදිතාන්ගෙන් වූ පෙලඹීමක් නුඔට පෙලඹ වූයේ නම් එවිගස අල්ලාහ් වෙතින් ඡේදිතාන්ගේ උවදුරින් ආරක්ෂාව පතවු. සැබැවින්ම ඔනුමය සර්ව ශවකයා සර්වඥයා.(උස්සිලත්: 36).

8 **බිස්මිල්ලාහිර්ඊර්ඊනිර්ඊමී ශැයි පැවසීම.**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

අපාදු... කීමෙන් පසු “බිස්මිල්ලාහිර්ඊර්ඊනිර්ඊමී” ශැයි පැවසීම සුන්නතය වේ.මෙය නුළුගිම් බිත් මුළුමර් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි.මම අබු හුර්යිරා රලියල්ලාහු අන්හු පසුපස සලාතය ඉටු කළෙමි.ඔහු බිස්මිල්ලාහිර්ඊර්ඊනිර්ඊමී පවසා ගානිහා සුරාව පාරාණය කළේය.සලාතය ඉටු කිරීමෙන් පසු ඔබලා අතරින් නබිතුමන්ගේ (සල්ලල්ලාහු අරෙලහි වසල්ලම්) සලාතයට ඉතාම සමාන වන්නේ මාය.(ග්‍රන්ථය: නසාර් 906 ඉබ්නු හුසෙයිමා මෙය සහිත් හදීසයක් ශැයි පවසයි 252/1 දුර කුත්නි මෙය සහිත් හදීසයක් ශැයි පවසයි. (ග්‍රන්ථය අස්සුනත්: 46/2).

මෙය වාසිබි නොවේ ශැයි කීමට හේතුව නිසි ලෙස සලාතය ඉටු නොකළ සහාබිවරයෙකුට සලාතය ඉටු කරන ආකාරය නබිතුමන් (සල්ලල්ලාහු අරෙලහි වසල්ලම්) පැහැදිලි කළ විට බිස්මි ගැන කීවේ නැත.(ග්‍රන්ථය බුහාර් 757 මුස්ලිම් 397 මෙය අබු හුර්යිරා රලියල්ලාහු අන්හු පවසයි).

9 **ඉමාම් සමග ආමින් පැවසීම.**

ශබීද නගා පාරායණයන් කරන සලාතවල ඉමාම් ගානිහාව පාරායණය කර අවසානයෙහි ඔහු සමගම ආමින් කීම සුන්නතය. මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අරෙලහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුර්යිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: “ඉමාම් ආමින් පවසන විට ඔබත් ආමින් පවසන්න. කවුරුන්ගේ ආමින් මලාඉකාවරුන්ගේ ආමින් සමග එක් වන්නේද ඔහුගේ පෙර පවී සමා කරනු ලැබේ”. (ග්‍රන්ථය බුහාර්: 780 මුස්ලිම්: 410).

10 **ගානිහාවෙන් පසුව සුරාවක් හෝ වැකි කිහිපයක් පාරායණය කිරීම.**

පළමු හා දෙවෙනි රකඅත්වල ගානිහාවෙන් පසුව සුරාවක් හෝ වැකි කිහිපයක් පාරායණය කිරීම සුන්නත් යනුවෙන් බහුතර වියතුන්ගේ මතයයි. අබු කතාදා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අරෙලහි වසල්ලම්) තුමානන් ලුහර් සලාතයේ පළමු රකඅත් දෙකෙහි සුරා ගානිහා සහ තවත් සුරාවක් පාරායණය. කර පළමු රකඅතයේ දීර්ගවද දෙවෙනි රකඅතයේ කෙටියෙන්ද පාරායණය කරති. (ග්‍රන්ථය බුහාර්: 759 මුස්ලිම්: 451).

“ගානිහාව පාරායණය නොකරන්නාට සලාතයක් නැත” (ග්‍රන්ථය බුහාර් 756 මුස්ලිම් 394) ශැයි මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අරෙලහි වසල්ලම්) තුමානනගේ වචනවලින් අප වටහා ගත යුත්තේ අනිවාර්ය වන්නේ ගානිහා පමණක් යනු කරුණයි.ශබීද නගා පාරායණයන් සිදු කරන සලාතයෙහි මංවුන්වරුන් ගානිහාවෙන් පසු තවත් සුරාවක් පාරායණය කිරීම සුන්නත් නොවේ.ඔහු ඉමාම්ගේ පාරායණයට සවන් දිය යුතුය.

මෙම වේලාවෙහි සුන්නතයන්

ඉබිනු කුසාමා රහුමතුල්ලා මෙසේ දන්වයි පළමු රකඤ්ඤ දෙකහි ගාතිභාවෙන් පසු තවත් සුරාවක් පාරායණය කිරීම සුන්නන් යන්නෙහි විද්වතුන් අතර මතභේද නැත.(ග්‍රන්ථය අල් මුහනී: 568/1).

< 3 > රුකු සහ එය සම්බන්ධ සුන්නාවන්.

1 අත්ල දෙක විහිදා ද්‍රෝණික මත තැබිය යුතුය.

අඬු හුමෙයිද් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි:මා ඔබගෙන් මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ සලාතය ගැන වඩාත් දන්නෙමි.එතුමන් තක්බිර් පවසන විට ඔහුගේ දෙඅත් උරහිසට කෙලින් ඔසවනු මා පැක ඇත්තෙමි.තවද එතුමන් රුකුවට යන විට අත්ල ද්‍රෝණිකවල තබනු ඇත.(ග්‍රන්ථය: බුහාර් 828 අඬු සර්ද් මෙසේ පවසයි: මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් සිය ද්‍රෝණිකේ අත්ල විදහා තබති.(අභ්මද් 17081 අඬුදුච්ද්: 863 නසාර්: 1038).

2 රුකු කරන විට පිට සමතලාව තැබිය යුතුය.

මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ සාලතය විස්තර කරන විට එතුමන් පිට සමතලාවව තබති යැයි අඬු හුමෙයිද් අස්සාගුද් රලියල්ලාහු අන්හු පවසයි.(ග්‍රන්ථය: බුහාර්: 828). පිට සමතලාවව තබනවාත් සමග හිස ඔසන්නේද නැතිව හා එය එල්ලා ගන්නේද නැතිව එය කෙලින් තබා ගත යුතුය.මෙය ආයිෂා රලියල්ලාහු අන්හා තුමියගේ හදීසය සනාථ කරයි.මෙහි මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ සාලතය විස්තර කරන විට. මුහම්මද් ආයිෂා තුමිය එතුමන් හිස ඔසන්නේද නැතිව හා එය එල්ලා ගන්නේද නැතිව එය කෙලින් තබා ගත්තොය යැයි දන්වයි.(ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් : 498).

මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් සාලතයේ එතුමන් හිස ඔසවන්නේද නැතිව හා එය එල්ලා ගන්නේද නැතිව එය කෙලින් තබා ගත්තොය.

3 රුකු කරන විට වැළඹීම දෙක ඉලයෙන් ඇත් කර ගත යුතුය.

අඬු මසඋදේ රලියල්ලාහු අන්හු සලාත් ඉටු කරන විට රුකු ඉරියව්වෙහි ඔහුගේ අත් දෙක ඇත් කර තැබුවේය.තවද අත්ල දෙක විදහා දුගාහිස්වල තබා ගත්තේය.සලාතය අවසන් කළ පසු ඔහු මෙලෙසින් මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් සලාතය ඉටු කරනු මා දුටුවේම යැයි කීවේය.(ග්‍රන්ථය අභ්‍යන්තර 17081 අඬුදාවුද්: 863 නසාර්: 1038).

වැළඹීම ඇත් කරන විට දෙපස සිටින්නන්ට එයින් බාධාවක් ඇති නොවිය යුතු අතර එවන් තත්වයක් තිබුනහොත් එසේ නොකිරීම හොඳය.

ඉමාම් නවවී රහ්මතුල්ලා මෙසේ පවසයි:විද්වතුන් අතර මෙය මුස්තහබ් යන්නෙහි මතභේදයක් නොමැත. ඉමාම් තීර්මදී රහ්මතුල්ලා මෙය රුකු සහ සුජුද් යන ඉරියව් දෙකෙහිම සුන්නත් යැයි සඳහන් කර ඇත.(ග්‍රන්ථය අළු: මජ්ලි: 410/3).

4 පහත සඳහන් දිකර් රුකුහි පැවසීම සුන්නත්ය.

සුබ්හාන රබ්බියල් අළුම් යැයි පැවසීම සුන්නත්ය.මෙය හැර තවත් දිකර්ගන්ද බොහමයක් තිබේ.එවන් දිකර්ගන් මෙසේය.

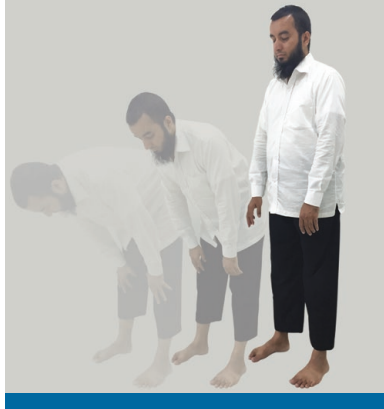
- 1> **سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي**
 "සුබ්හානකල්ලාහුම්ම රබ්බනා වබ්හම්දික අල්ලාහුම්ග්ෆිර් ලි" (ග්‍රන්ථය ඛුතාර් 794 මුස්ලිම් 484 මෙය ආයිෂා රලියල්ලාහු අන්හා තුමියගේ දැන්වීමකි).
- 2> **سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ**
 "සුබ්බුහුන් කුද්දුසුන් රබ්බුල් මලාඉකති වර්රජන්" (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 487 මෙය ආයිෂා රලියල්ලාහු අන්හා තුමියගේ දැන්වීමකි).
- 3> **اللَّهُمَّ لَكَ رُكْعَتٌ ، وَبِكَ آمَنْتُ ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ ، حَسْبَ لِكَ عَمِّي ، وَبَصْرِي ، وَوَجْهِي ، وَعَظْمِي ، وَعَصِي**
 "අල්ලාහුම්ම ලක රක්නතු වබ්බික ආමන්තු වලක අස්ලම්තු කගඅ ලක සම්රී වබසර් වමුක්කි වඅළුම් වඅසබ්බි" (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 771 මෙය අලි රලියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමකි).
- 4> **سُبْحَانَ ذِي الْجَبُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ**
 "සුබ්හාන දිල් ජබර්ජනි වල් මලකුති වල් කිබිරියාඉ වල් අළුමති" (ග්‍රන්ථය අභ්‍යන්තර 23411 අඬුදාවුද් 873 නසාර් 1050 මෙය අවුල් ඉබ්නු රලියල්ලාහු අන්හු මාලික් ඉමාම්ගේ දැන්වීමකි.ඉමාම් අල්බානි මෙය සහිත් හදීසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය: සහීතු අබ්දාවුද්: 27/4).

මෙම වේලාවෙහි සුන්නත්යන්

<4> රුකු ඉරියව්වෙහි සිට නැගිටීම හා සමීබන්ධ සුන්නාවන්.

1 ඉහතිදුරෙහි සිටීම දීර්ඝ විය යුතුය.

අනස් රලියල්ලාහු අනතු මෙය පිළිබඳව සාබිත් අල්ලබුනාහි තුමානන් සිද්ධියක් මෙසේ සඳහන් වී ඇත: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරෛහි වසල්ලේම්) තුමානන් අපට කෙසේ සලාතය ඉටු කළේද ඒ ආකාරයෙන් මා සලාතය ඉටු කරමි යැයි පවසා ඔහු රුකුවෙන් නැගිට කෙලින් වී දිගු වේලාවක් සිට ගෙන සිටියේය. කෙතරම් දුරටද කීවොත් ඔහු සලාතය කරන බව අමතක කළාදෝ කියා මිනිසුන් සිතූහ. යනුවෙන් මෙසේ දන්වයි: (ග්‍රන්ථය බුහාර් 821 මුස්ලිම් 472).

2 රබ්බනා වලකල් හමිද් යන වචන හා සමාන දික්රයන් රොහෝ ඇත.

1> اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ

“අල්ලාහුමම රබ්බනා වලකල් හමිද්” (ග්‍රන්ථය: බුහාර් 795 මෙය අබුහුරෙයිරාගේ දැන්වීමකි).

2> اللَّهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ

“අල්ලාහුමම රබ්බනා ලකල් හමිද්”. (ග්‍රන්ථය: බුහාර් 796 මෙය අබුහුරෙයිරාගේ දැන්වීමකි මුස්ලිම් 404).

3> رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ

“රබ්බනා වලකල් හමිද්” (ග්‍රන්ථය බුහාර් 799 මුස්ලිම්: 411 මෙය ආයිෂාගේ දැන්වීමකි).

4> رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ

“රබ්බනා ලකල් හමිද්” (මෙය අබුහුරෙයිරාගේ දැන්වීමකි ග්‍රන්ථය: බුහාර්: 722).

මේ සෑම එකක්ම පාරායණය කිරීම උචිතය.

3 පහ සඳහන් දුආවන් ඉහතිදුරෙහි පාරායණය කිරීම සුන්නත් වේ.

ඉහතිදුරෙහි දුආවන් කිහිපයක් පහත සඳහන් වී ඇත.

1> رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ ، مِلْءُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ، وَمِثْلُ مَا بَيْنَتْ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ ، أَهْلُ النَّعْمَاءِ وَالْمَجْدِ ، أَحَقُّ مَا قَالُ الْعَبْدُ ، وَكُنَّا لَكَ عَبْدًا ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ ، وَلَا يُتَعَبُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجُدُّ

“රබ්බනා ලකල් හමිද් මිල්ලස්සමාවාහි වල් අර්ලි වමිල්ල මා ශිහ්න මින් ශයිඉන් ඔන්ද්. අහ්ලස්සනාඉ වල් මජ්දි වකුල්ලනා ලක අබිදන්. අහක්කු මා කාලල් අබිද්. වකුල්ලනා ලක අබිදන් අල්ලාහුමම ලා මාහිඅ ලිමා අහ්නයින වලා මුන්නිය ලිමා මනහ්න වලා යන්ෆල සල් පද්දි මන්කල් පද්ද්” (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම් 477 මෙය අබු සර්ද්ගේ දැන්වීමකි).

2> الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ

“අල්හමිද්ලිල්ලාහ් හමිදුන් කසිරන් නය්යිබන් මුබාරකන් ෆිහි මෙහි මහිමය ගැන මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් මෙසේ පැවසූහ: “මෙම අමලය තමන් අතුරින් රැගෙන යන්නේ කවුරුන්දැයි මලාඉකාවරුන් 12 දෙනෙක් තරග කරනු මා දුටුවෙමි” (ග්‍රන්ථය ධුහාර: 799 මුස්ලිම්: 600).

3> اللَّهُمَّ طَهِّرْني بِالطَّلْحِ وَالْبَرْدِ وَالْمَاءِ الْبَارِدِ ، اللَّهُمَّ طَهِّرْني مِنَ الذُّنُوبِ وَالْخَطَايَا كَمَا يُنْفَى التُّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْوَسْخِ

“අල්ලාහුමම තන්හිර්නි බස්සල්පි වල් බර්දි වල් මාඉල් බාරද්. අල්ලාහුමම තන්හිර්නි මිනස්සුනුබ් කමා යුනක්කස් සව්බුල් අබියලු මිනල් වසන්” (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 476). මෙවන් විස්තර අබිදල්ලාහ් බිත් අබි අවිභා රලියල්ලාහු අත්හුගේ හදිසයේ සදහන්ය.

මේ සියලු දික්රයන් පාරායණය කිරීම මගින් රුක්නය දීර්ඝ කළ හැකිය.

<5> සුප්‍රදය හා එය හා සම්බන්ධ සුන්නාභවන්.

1 සුප්‍රද් කරන්නා තම බාහුව තම ඉලයෙත්ද උදරයෙත්ද උකුලෙත්ද ඇත් කර තබා ගත යුතුයි.

අබිදල්ලාහ් ඉබ්නු ධුහෙයිනා රලියල්ලාහු අත්හු මෙසේ පවසයි: මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් සලාත් කරන විට කිහිල්ලෙහි සුදු පෙනෙන තරමට දෙඅත් ඇත් කර තබති. (ග්‍රන්ථය ධුහාර 390 මුස්ලිම් 495) මයිමුනා රලියල්ලාහු අත්හා තුමිය මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් සුප්‍රද් කරන විට අත් දෙක අතරින් එළු පැටියෙකු යන තරමට ඇත් කර තබනු ඇත. (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 496). රුකුභ්වල අප සදහන් කළ පරිදි මෙය අතින් අයට බාදාවක් නොවන ආකාරයේ ක්‍රියා කළ යුතුය. එම අවස්ථාව තමා සුන්නතයද වන්නේ.

කලවා දෙකද ඇත් කර තැබීම සුන්නන් වන අතර උදරය කලව මත නොතැබීමද සුන්නන් වේ. මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ සලාතය විස්තර කළ අබු හුමෙයිද් රලියල්ලාහු අත්හු මෙසේ දන්වයි: නබිතුමන් සුප්‍රද් කරන විට කලවා දෙක ඇත් කරමින් උදරය එය මත නොතබති. (ග්‍රන්ථය: අබුදාවුද් 735). එය ඉමාම් ෂේකාහි රභ්මතුල්ලා පවසන පරිදි සියළු විද්වතුන් එකඟ වන්නේය.

ශවිකාහි රහිමුල්ලා මෙසේ පවසයි: කලවා දෙක ඇත් කිරීම සහ උදරය එය මත නොතැබීම සුන්නාභ් බව මෙම හදිසයෙන් සනාථ වේ. (ග්‍රන්ථය: නයිලුල් අවිතාර්: 257/2).

2 සුප්පුද් කරන්නාගේ අතේ සහ පයේ ඇඟිලි කිබිලාව දෙසට හැරී තිබිය යුතුය.

අඬු හුමෙයිද් රලියල්ලාහු අත්හු මෙසේ පවසයි: ඔබගෙන් මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ සලාතය වඩා හොඳින් ආරක්ෂා කර ඇත්තේ මාය.පසුව ඔහු සලාත කර පෙන්වන විට සුප්පුද් ඉරියව්වෙහි ඔහුගේ දෙඅත් විහිදා හෝ හකුලා නොමැතිව තැබුවේය.තවද ඔහුගේ පයේ ඇඟිලි කිබිලාව දෙසට නොරා තිබුණි. (ග්‍රන්ථය: ධුහාර්: 828).

අතේ ඇඟිලිද කිබිලාව දෙසට දික් වී හා එකව තිබිය යුතු අතර දෙඅත් කිබිලාව දෙසටද දික් වී තිබිය යුතුය.මෙය ඉබ්නු උමර් රලියල්ලාහු අත්හු විසින් මුඅන්නා ග්‍රන්ථයේ සඳහන්ය.තවද හල්ස් බින් ආසිම් රලියල්ලාහු අත්හු විසින් මුසන්නත් බින් අබ් ෂයිබාහි ග්‍රන්ථයේ සඳහන්ය එය අතේ ඇඟිලි කිබිලාව දෙසට දික් වී හා එකව තිබිය යුතු ආකාරය සුන්නතය වන්නේය.තවද මෙය තහවුරු කිරීම ලෙස වාඉල් බින් හුජර් රලියල්ලාහු අත්හුගේ හදීසයක් සඳහන්ව ඇත.එහි නබි මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) අතේ ඇඟිලි කිබිලාව දෙසට දික් වී හා එකව තබාගත්තේය.(මජ්මූෂ්වාවුද් 2/135).

3 සුප්පුද්හි පහත සඳහන් දුආවන් පාරායණය කිරීම සුන්නතය.

සුබ්හාන රබ්බියල් අහ්ලා යන මෙම දික්රයන් සමග තවත් දික්රයන් හදීස්වල සඳහන් වෙයි.

- 1> **سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي**
 "සුබ්හානකල්ලාහුමම රබ්බිනා වබ්හමදික අල්ලාහුමග්ෆිර් ලි" (ග්‍රන්ථය ධුහාර් 794 මුස්ලිම් 484 මෙය ආයිෂා රලියල්ලාහු අත්හා තුමියගේ දැන්වීමකි).
- 2> **سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ**
 "සුබ්බුහුන් සුබ්බුසුන් රබ්බුල් මලාඉකති හර්රූෂන්" (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 487 මෙය ආයිෂා රලියල්ලාහු අත්හා තුමියගේ දැන්වීමකි).
- 3> **اللَّهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ ، وَبِكَ آمَنْتُ ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ ، سَجَدَ وَجْهِي لِلذَّيِّ خَلْفَهُ وَصَوْرَهُ، وَشَقَّ سَعْدَهُ وَبَصَرَهُ، تَبَارَكَ اللهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ**
 "අල්ලාහුමම ලක සජද්තු වබ්බික ආමන්තු වලක අස්ලමිතු. සජද් වජ්නිය ලිල්ලෙසී කලකහු වසව්වරහු වශක්ක සමඅහු වබ්සරහු තබාරකල්ලාහු අහ්සහුල් කාලිකීන්" (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 771 මෙය අලි රලියල්ලාහු අත්හුගේ දැන්වීමකි).
- 4> **اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ دِقَّةً وَجَلَّةً ، وَأَوْهًا وَآخِرَةً، وَعَلَايَتِي وَسِرَّهُ**
 "අල්ලාහුමග්ෆිර් ලි දන්බි කුල්ලහු දික්කහු වජ්ල්ලහු වඅව්වලහු වආකිරහු වඅලානියතහු වසිර්චහු (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 483 මෙය අඬු හුර්ශිරා රලියල්ලාහු අත්හුගේ දැන්වීමකි).

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්නන්.

5> اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ ، وَبِعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ ، لَا أَعْصِي تَأْمَرَ عَلَيْكَ ، أَنْتَ كَمَا أَتَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ

“අල්ලාහුමිම අඳුණ බිරිලාක මින් සකනික. වබ්ලුආතානික මින් උකුබනික. වඅඳුණ බික මින්ක ලා උන්සී සනාඅන් අලයික අන්ත කමා අස්නයිත අලා නර්සික” මෙය ආයිෂා රලියල්ලාහු අත්තා තුමියගේ දැන්වීමකි. මෙම දික්රවලින් හැකි පමණ පාරායණය කළ යුතුය. රාකු ඉරියව්වෙහි සුබ්නාන රබ්බියල් අලීම් යැයි එක් වනාවක් පැවසීම වාජිබ් වන අතර අන් සියලු දික්රයන් සුන්නන් වේ. සුජුද්හි සුබ්නාන රබ්බියල් අන්ලා යැයි වනාවක් පැවසීම වාජිබ් වන අතර අන් සියලු දික්රයන් සුන්නන් වේ.

4 සුජුද්හි අධිකව ප්‍රාර්ථනා කිරීම සුන්නන් වේ.

අයිද යත් සුජුද් ඉරියව්වෙහි සිටින විට ගැන්තා අල්ලාහ්ට වඩාත් සමීප වන්නේය. මෙය ගැන මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් මෙසේ පැවසුහ: සුජුද් ඉරියව්ව වැඩියෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන්නට කැප කරන්න. ඔබගේ එම ප්‍රාර්ථනාව පිළිගනු ලැබීමට ඉතා සමීපය: (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 479) ඉබ්නු අබ්දාස් රලියල්ලාහු අත්තුගේ දැන්වීමකි).

<6> සුජුද් දෙක අතර වාඩි වීම සහ එය සම්බන්ධ සුන්නන්.

1 සලාතය ඉටු කරන්නා මෙම ඉරියව්වෙහි තම වම් පය මත වාඩි විය යුතු අතර දකුණු පයේ ඇඟලි නවා තබා ගත යුතුය.

අගුබු හුමෙයිද් රලියල්ලාහු අත්තු මෙසේ පවසයි: නබ්තුමන් (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) රකඅත් දෙක අවසන් වූ පසු වාඩි වන විට තම වම් පය මත වාඩි වී දකුණු පය ඇඟලි නවා තබා ගනිති. (ඉබාර්: 828).

2 මෙම ඉරියව්වෙහි දීර්ඝ වේලාවක් සිටීම.

මෙය පිලිබද දැන්වීමක් ඉහත සඳහන් විය.

3 එක් රකඅතයක් අවසන් වී නැගිටින විට මද වේලාවක් වාඩි වී සිට නැගිටීම සුන්නන්ය.

මෙයට (ජල්සතුල් ඉස්නිරානා) ශැයි කියනු ලැබේ. මෙහි දී කිසිදු දික්රයක් නැත. මෙය පිලිබද හදීස් තුනක් ලැබී ඇත. එය මෙසේය:

මාමික් ඉබ්නු හුමේර්ස් රලියල්ලාහු අත්තු නබ්තුමන් (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමන්ගේ සලාතය ගැන මෙසේ විස්තර කර ඇත: නබ්තුමන් (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තම සලාතයේ ඔත්තේ රකඅත්වල සිට නැගිටින විට ඔහු නැගිටියේ මද වේලාවක් වාඩි වී සිටීමෙන් පසුවය. (ඉබාර් 833). තවද මාමික් ඉබ්නු හුමේර්ස් රලියල්ලාහු අත්තු මෙම හදීසයන් සඳහන් කර ඇත නබ්තුමන් (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) පවසන විට “මා කෙසේ සලාතය ඉටු කරනු ඔබ දුටුවේද එසේම ඔබත් සලාතය ඉටු කරන්න” (ඉබාර්: 631).

මෙම වේලාවෙහි සුන්නන්ගේ

ජල්සතුවල් ඉස්නිරාහා විෂයයෙහි විසතූන් අතර විවිධ මත ඇත. බහුතර මතය නම් එය පොදුවේ සුන්නාභවක යන්නයි. නවවී,ගවීකානි,අල්බානි, ඉබ්නු බාස් රහිමහුමුල්ලා වැනි විසතූන් මෙම මතයේ පිහිටා සිටින්නන්ය.

ඉමාම් නවවී රහිමහුමුල්ලා මෙය ගැන මෙසේ පවසයි:මෙය පිළිබඳව සහිත් හදිස් කිහිපයකම තිබෙන බැවින් මෙය සුන්නන් යනු බහුතර පිළිගැනීමට ලක්ව ඇති මතයයි.(ග්‍රන්ථය අල් මජමු: 441/3).

<7> තෂ්හුද් සහ එය සම්බන්ධ සුන්නාභවන්.

1 සලාතය ඉටු කරන්නා වම් පය මත වාඩි විය යුතු අතර දකුණු පයේ ඇඟලි නවා තබා ගත යුතුය.

මෙසේ වාඩි විය යුත්තේ දෙවෙනි රකඅතයේය.අක්අත් තුනක්. හතරක්.දෙකක් යනු සංනාවෙන් සතු සියළුම සලාතයන්හි රුකුඋ. සුජුද්.රුකුන් යනු සියල්ල ඉටු කරමින් පසු දෙවෙනි රකඅතයේ මෙය ක්‍රියා කළ යුතුය.මෙය අබු හුමයිද් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි:නබිතුමන් (සල්ලල්ලාහු අගෙලහි වසල්ලම්) රකඅත් දෙක අවසන් වූ පසු වාඩි වන විට තම වම් පය මත වාඩි වී දකුණු පය ඇඟලි නවා තබා ගනිති.(ග්‍රන්ථය: බුහාර් 828)අයිෂා රලියල්ලාහු අන්හා තුමිය මෙසේ පවසයි:නබිතුමන් (සල්ලල්ලාහු අගෙලහි වසල්ලම්) සෑම රකඅත් දෙකෙහිම අත්තහිස්සාත් පාරායණය කරන අතර තම වම් පය මත වාඩි වී දකුණු පය ඇඟලි නවා තබා ගනිති.(ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 498).

අවසාන තෂ්හුදය පිළිබඳ විස්තර ඉදිරියේ එනු ඇත.

2 තෂ්හුද් අවස්ථාවෙහි දෙඅත් තැබීමේ සුන්නන් ක්‍රම ගැන හදිස් දැන්වීම් ඇත.

එහි ක්‍රම දෙකක් නම්:

1. පළමුවැන්න දෙඅත් කලවා මත තැබීම.

2. දෙවැනි ක්‍රමය දෙඅත් ද්‍රෝහිස්වල තබා ගැනීමය.මෙවිට වම් අතින් වම් ද්‍රෝහිස් අල්ලාගෙන දකුණු අතින් සංඥා කළ යුතුය. පිළිබඳ විස්තර ඉදිරියේ එනු ඇත.

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්නන්.

ඉබ්නු උමර් රමියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් සමානගේ යෙදී සිටින විට දකුණු අත්ල දකුණු කලවා මත තබති. එතුමන්ගේ දකුණු අතේ දුබරැගිල්ලේ දික් කර අත් සියල්ල නවා ගනිති. වම් අත්ල වම් කලවා මත තබා ගනිති. (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 580).

3 තෂ්ඨ්‍යදයේදී ඇඟිලි තබා ගැනීමේ ක්‍රමය පිළිබඳ සෑම හදිසයකම පිළිපැදිය යුතුය.

තෂ්ඨ්‍යදයේදී ඇඟිලි තබා ගැනීමේ ක්‍රමයන් දෙකක් ඇත.

පළමු ක්‍රමය: දකුණු අතේ දුබරැගිල්ලේ දික් කර අත් සියල්ල නවා ගැනීම හා වම් අත්ල වම් කලවා මත තබා ගැනීමයි.

ඉබ්නු උමර් රමියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් සමානගේ යෙදී සිටින විට දකුණු අත්ල දකුණු කලවා මත තබති. එතුමන්ගේ දකුණු අතේ දුබරැගිල්ලේ දික් කර අත් සියල්ල නවා ගනිති. වම් අත්ල වම් කලවා මත තබා ගනිති. (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 580).

දෙවැනි ක්‍රමය: සුළැගිල්ලේ සහ මුදු ඇඟිල්ලේ නවා ගෙන මාපට ඇඟිල්ලේ සහ මැදැගිල්ලේ කොන් ස්පර්ශ කරමින් දුබරැගිල්ලේ දික් කර තබා ගත යුතුය. (අරාබින් අතර පැවති ඇඟිලි මගින් ඉලක්කම් කියන ක්‍රමය අනුව මෙය 53 දක්වන ක්‍රමයයි).

මෙම ක්‍රමය මුස්ලිම් ග්‍රන්ථයේ ඉබ්නු උමර්ගේ දැන්වීමක් ලෙසින් සටහන් වී ඇත. ඉබ්නු උමර් රමියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් සමානගේ යෙදී සිටින විට දකුණු අත්ල දකුණු කලවා මත තබති. එය මගින් පනස් තුන සඳහන් පරිදි තබා ගත්තෙය. එතුමන්ගේ දකුණු අතේ දුබරැගිල්ලේ දික් කර සංඥා කර අත් සියල්ල නවා ගනිති. වම් අත්ල වම් කලවා මත තබා ගනිති. (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 580).

4 තෂ්ඨ්‍යද්හි පාරායණය කළ යුතු සුන්නන් දුආ කිහිපයකම හදිසවල සඳහන් වී ඇත.

එ සියලුම දුආ මාරුවෙන් මාරුවට පාරායණය කිරීම උචිතය.

1> التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ ، وَالصَّلَاةُ ، وَالطَّيَّبَاتُ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

“අන්තයියාතු ලිල්ලාහි වස්සලාවාතු වන්තයියිඩාතු. අස්සලාමු අලයික අයියුහන්නවියියු වරන්මතුල්ලාහි වඩරකාතුහු. අස්සලාමු අලයිනා වඅලා ඉබාදිල්ලාහිස්සාලිහින්. අශ්හදු අන් ලාඉලාහ ඉල්ලේලාහු වඅශ්හදු අන්හ මුහම්මදන් අබිදුහු වරසුලුහු” (ග්‍රන්ථය: බුහාරි 1202 මුස්ලිම් 402 ඉබ්නු මසුද් රමියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමකි).

2> **الْحَيْثُ الْمَكْرَاهَاتُ ، الصَّلَاةُ الطَّيِّبَاتُ لِلَّهِ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ**
 "අත්තනියේයානුල් මුබාරකානුස් සලාවානුත් තය්යිබානු ලිල්ලාහි අස්සලාමු අලයික අය්යුහන්නව්ය්ය" (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 403 ඉබ්නු අබිබාස් රලියල්ලාහු අන්හුගේ දුන්ඵීමකි) මෙයින් පසුව පරිපූරණ කරයි.

3> **الْحَيْثُ الْمَكْرَاهَاتُ الصَّلَاةُ لِلَّهِ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ**
 "අත්තනියේයානුත් තය්යිබානුස් සලාවානු ලිල්ලාහි අස්සලාමු අලයික අය්යුහන්නව්ය්ය" (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 404 අබු මුසා රලියල්ලාහු අන්හුගේ දුන්ඵීමකි. ඉන් පසුව අස්සලාමු අලෙයික යනුවෙන් අවසානය දක්වා පාරායණය කළ යුතුය).

5 රකඅත් 3 ක සහ 4 ක නිගබන සලාත්වල අවසාන දුෂ්භුද්දයෙහි තවර්රක් ආකාරයට වාහි ඵිම සුන්නත් වේ.

රකඅත් 4 හෝ 3ක ඇති සලාතයන්හි අවසාන තෂ්භුද්දයේ වම් තට්ටම පොළවෙහි තබා වාහි ඵිය යුතුයි. තවර්රක් ආකාරය කෙසේ යැයි තවත් බොහෝ ආකාරයන් හඳීසයේ සදහන්ව ඇත. ඒ සියල්ල අනුව ක්‍රියා කිරීම උචිතයි.

ඒවා නම්:

1> වම් කකුල විනිදුවා එම පාදය වම් පැත්තෙන් පිටතට ගෙන දකුණු කකුල හිටවා තට්ටම පොළවෙහි තැබීමයි.

මෙම ආකාරය අබු හුමයිද් අස්සාගුදී රලියල්ලාහු අන්හුගේ දුන්ඵීමෙන් බුකාරී ග්‍රන්ථයේ සදහන් වී ඇත. (828).

2> කකුල් දෙකම විනිදුවා ඒ දෙකම දකුණු පෙදෙසට තැබීමයි. තට්ටම පොළවෙහි තැබීමයි.

මෙම ආකාරය අබු හුමයිද් අස්සාගුදී රලියල්ලාහු අන්හුගේ දුන්ඵීමෙන් අබු දුචුද් 731 ඉබ්නු හිබ්බාත් 1867 බයිහකී 128/2 යනාදී ග්‍රන්ථයන්හි සදහන් වී ඇත. ඉමාම් අල්බානි රහිමහුල්ලා මෙය සහීඝ් හඳීසයක් යැයි පවසයි.

දැන ගත යුතු කරුණ නම් තවර්රක් ආකාරයට වාහි ඵිය යුත්තේ රකඅත් 4 හෝ 3ක ඇති සලාතයන්හි අවසාන තෂ්භුද්දයේ පමණි.

6 තෂ්තහුදයේ නවීනමත් (සඳලේලාහු අගෛඞි වසඳලේම) හට සලවත් කීම පිලිබඳ හදිස් කිහිපයකම ඇත සුන්නතයන්.

එ සියලේ මාරුවෙන් මාරුවට කිරීම උචිතය.

1> اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

"අල්ලහුමීම සල්ලි අලා මුහමීමදින් වඅලා ආලි මුහමීමදී. කමා සල්ලයිත අලා ඉබ්රාහිම වඅලා ආලි ඉබ්රාහිම ඉන්හක හමිදුන් මජීදී. අල්ලහුමීම ඩාරික් අලා මුහමීමදින් වඅලා ආලි මුහමීමදී. කමා ඩාරික්ත අලා ඉබ්රාහිම වඅලා ආලි ඉබ්රාහිම ඉන්හක හමිදුන් මජීදී" (ග්‍රන්ථය: ඛුහාර :3370 කඅබ් ඉබ්නි උජ්රාගේ රලියලේලාහු අන්හුගේ දුන්චීමකි).

2> اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ ، فِي الْعَالَمِينَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

"අල්ලහුමීම සල්ලි අලා මුහමීමදින් වඅලා ආලි මුහමීමදී. කමා සල්ලයිත අලා ඉබ්රාහිම. වඩාරික් අලා මුහමීමදින් වඅලා ආලි මුහමීමදින් කමා ඩාරික්ත අලා ඉබ්රාහිම ෆිල් අලමිහ ඉන්හක හමිදුන් මජීදී".(ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 405 අබ් මසුද් රලියලේලාහු අන්හුගේ දුන්චීමකි).

3> اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

"අල්ලහුමීම සල්ලි අලා මුහමීමදින් වඅලා අස්වාජිහි වසුර්ය්යාහිහි කමා සල්ලයිත අලා ඉබ්රාහිම. වඩාරික් අලා මුහමීමදින් වඅලා අස්වාජිහි වසුර්ය්යාහිහි කමා ඩාරික්ත අලා ඉබ්රාහිම ඉන්හක හමිදුන් මජීදී" (ග්‍රන්ථය: ඛුහාර 3369 මුස්ලිම් 407 අබ් හුමෙයිද් රලියලේලාහු අන්හුගේ දුන්චීමකි).

7 සමාමී දීමට පෙර කරනු 4 කින් ආරක්ෂාව පැතීම සුන්නතය.

මුහමීමද (සඳලේලාහු අගෛඞි වසඳලේම) තුමානත් පැවසූ බව අබ් හුරයිරා රලියලේලාහු අන්හු මෙසේ දුන්වයි: "මඩගෙගේ කෙනෙකු නෂන්හුදයෙන් පසු නිරයේ දඬුවම සොහොනේ දඬුවම පිචිතයේ හා මරණයේ ව්‍යසන හා දප්පාල්ගේ උචදරු ආදි කරුණු 4 කින් ආරක්ෂාව ඉල්ලා සිටින්න" (ග්‍රන්ථය: ඛුහාර 832 මුස්ලිම් 588 මෙම හදිසය මුස්ලිම් ග්‍රන්ථයේ ආයිෂා රලියලේලාහු අන්හා තුමියගේ දුන්චීමක් ලෙසින්ද සටහන් කර ඇත (589).

මෙය හැර තවත් දුආවත් ඇති අතර ඒවාද සුන්නත් වේ.

1> اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ

"අල්ලාහුමී ඉන්හි අඋආදු බික මිනල් මන්සමි වල් මග්රමි" (ග්‍රන්ථය:ඛුහාර : 832 මුස්ලිම්: 589).

2> اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ

“අල්ලාහු මම ඉන්නී අස් අලකල් ජන්න වචන වචන වචන මහන් නාර්” (ග්‍රන්ථය: අබුදුච්ච් 792 අල්ලාහි රහිමුල්ලා මෙය සහිත හදිසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය සහිත අබුදුච්ච් 3/377).

3> اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ فَاعْفُرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي ، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

“අල්ලාහු මම ඉන්නී ලලමතු නග්සි ලුල්මන් කසිරා.වලා යග්ඊරුද්දුනුබ ඉල්ලා අන්ත. ගග්ඊර් ලි මග්ඊරතන් මන් ඉන්දික්. වර්හමනී ඉන්තක අන්තල් ගග්ඊර් රනීම්” (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 6326 මුස්ලිම්: 2705).

4> اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ ، وَشُكْرِكَ ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ

“අල්ලාහු මම අඉන්නී අලා සික්රික වලුක්රික වහුස්නී ඉබාදතික” (ග්‍රන්ථය: අහමද් 22119 අබුදුච්ච් 1522 නසාර්: 1304 අල්ලාහි රහිමුල්ලා මෙය සහිත හදිසයක් යැයි පවසයි.සහිත අල් භමිං 2/1320).

5> اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ ، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمَرِ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ

“අල්ලාහු මම ඉන්නී අහුදු බික මහල් බුක්ලි. වඅහුදු බික මහල් ජුබනී. වඅහුදු බික අන් උරද්ද ඉලා අර්දලිල් උමර්. වඅහුදු බික මන් ෆිත්නනීද් දුන්යා වඅහුදු බික මන් අදාවිල් කබිර්” (ග්‍රන්ථය: බුහාරි 6370).

6> اللَّهُمَّ خَاسِبِي خَسَابًا يَسِيرًا

“අල්ලාහු මම නාසිබනී නිසාබය් යසිරා” (ග්‍රන්ථය: අහමද් 24215 අල්ලාහි රහිමුල්ලා මෙය සහිත හදිසයක් යැයි පවසයි).තහනික මිෂකාතුල් මසාබිං 3/1544).

පසුව හැරී බලා සලාම් කිව යුතුයි. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් සලාම් දෙන විට එතුමන්ගේ මුහුණේ සුදු පිටපස පේලියේ සිටින්නන්ට පෙනෙනු ඇත.සආද් ඉබ්නු අලී වක්කාස් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි.මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් සලාම් දෙන විට දකුණට හා වමට හැරී සලාම් දෙනු මා දැක ඇත්තෙමි. එවිට එතුමන්ගේ මුහුණේ සුදු මට පෙනෙනු ඇත.(ග්‍රන්ථය:මුස්ලිම්: 528).

මෙම වේලාවේ සුල්ලාමුල්ලා මෙය

< 8 > ගර්ල සලාතයෙන් පසු පාරායණය කළ යුතු සුන්නත් දික්රයන්.

ඉමාම් නවවී රහිමතුල්ලා මෙසේ පවසයි: සලාතයෙන් පසු තිබෙන දික්ර මුස්තහබ් යනු විද්වතුන්ගේ ඒකකමතික මතයයි.(අද්කාර: 66).

මෙම දික්රයන් පවසන විට උස් හඬින් පැවසීම මුස්තහබ් ය. ඉබ්නු අබ්බාස් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි:ජනශීති අනිවාර්‍ය සලාතය අවසන් කර භැරී යන විට දික්රයන් උස් හඬින් කීම මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරෙලිහි වසල්ලේම්) තුමානන්ගේ සමයෙහි පැවති සිරිතකි.(ග්‍රන්ථය: ධුහාර: 841 මුස්ලිම්: 583 තවත් දැන්වීමක ඉබ්නු අබ්බාස් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි:මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරෙලිහි වසල්ලේම්) තුමානන්ගේ සලාතය අවසන් වුනු බව තක්බීර් ශබ්දයෙන් මා වටහා ගන්නෙමි.(ග්‍රන්ථය: ධුහාර 842 මුස්ලිම් 583).

එම දික්රයන් පහත සඳහන් වී ඇත.

1> اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ ، تَبَارَكْتَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

තුන් වතාවක් "ඉස්නිග්තාර්" කර පසුව "අල්ලාහුමිම අන්තස් සලාමි. වමිනික්ස් සලාමි තබාර්ක්ත යා දල් ප්ලාලි වල් ඉක්රාමි" ශබ්ද පාරායණය කළ යුතුය.(මුස්ලිම්: 591 සවිබානගේ දැන්වීමකි).

2> لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ ، لَهُ النَّعْمَةُ وَلَهُ الْفَضْلُ ، وَلَهُ الثَّوَابُ الْحَسَنُ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ، وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

"ලා ඉලාහ ඉල්ලේලාහු වන්දනු ලා ශරීක ලනු. ලහුල් මුල්කු වලහුල් හමිදු වනුව අලා කුල්ලි ශයිඉන් කදීර්. ලා හවුල වලා කුවිවන ඉල්ලා බිල්ලාන් ලා ඉලාහ ඉල්ලේලාන්. වලා නන්බුදු ඉල්ලා ඉස්යාන්. ලහුන් නිත්මතු වලහුල් ෆද්ලු වලහුස් සනාඋල් හසන්. ලා ඉලාහ ඉල්ලේලාහු මුක්ලිසිහ ලහුද් දීන වලවි කරහල් කාරිරෂන්" (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 596) තවද ඉබ්නු ජුබෙයිර් රලියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමකි.තවද නබිතුමානන් මෙම දික්රය උස් හඬින් පවසන බව දන්වයි).

3> لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ ، وَلَا مُغْطِي لِمَا مَنَعْتَ ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجُدُّ

"ලා ඉලාහ ඉල්ලේලාහු වන්දනු ලා ශරීක ලනු. ලහුල් මුල්කු වලහුල් හමිදු වනුව අලා කුල්ලි ශයිඉන් කදීර්. අල්ලාහුමිම ලා මානිඅ ලිමා අංතයින වලා මුන්තිය ලිමා මහන්ත වලා යන්ෆඋ සල් පද්දි මින්කල් පද්දි".(ග්‍රන්ථය ධුහාර: 844) පහත සඳහන් හදීස්ග්‍රන්ථය: ධුහාර: 844 මුස්ලිම්: 593 මුහිබ්රන් ඉබ්නු ඉෆෂිබ් රලියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමකි.

මෙම වේලාවෙහි සුන්නතයන්

4> පසුව පහත ආකාරවලින් එක් ආකරයට දික්ඊ තස්බින් කළ යුතුය.

1. سبحان الله، الحمد لله، الله أكبر

සුබහානල්ලාහ් (33) අල්හම්දුලිල්ලාහ් (33) අල්ලාහු අක්බර් (33) සහ "ලා ඉලාහ ඉල්ලේලාහු වන්දනු ලා ශරීක ලනු. ලනුල් මුල්කු වලනුල් හමිදු වනුව අලා කුල්ලි ශයිඉන් කදීර්" යනුවෙන් සියය පූර්ණ කිරීමට එක් වනාවක් කීම.

لا إله إلا الله وحده لا شريك له، إله المملوك، إله الخدم وهو على كل شيء قدير

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අශලේහි වසල්ලේ) තුමානත් පාවසු බව අඬු හුරුයිරා මෙසේ දන්වයි: "කවුරුන් සෑම සලාතයකටම පසු අල්ලාහ්ව (33) වනාවක් තස්බින් කර (33) වනාවක් පුශංසා කර (33) වනාවක් තක්බීර් පවසා මෙම (99) සියය බවට සම්පූර්ණ කරන්නට ලා ඉලාහ ඉල්ලේලාහු වන්දනු ලා ශරීක ලනු. ලනුල් මුල්කු වලනුල් හමිදු වනුව අලා කුල්ලි ශයිඉන් කදීර් යැයි පවසන්නේද ඔහුගේ පාපයන් මුහුදේ පෙන තරම් තිබුනද ඒවා සියල්ල සමා කරනු ලැබේ" (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 597).

2. سبحان الله، الحمد لله، الله أكبر

දෙවෙනි ක්‍රමය "සුබහානල්ලාහ්" (33) "අල්හම්දුලිල්ලාහ්" (33) "අල්ලාහු අක්බර්" (34) කි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අශලේහි වසල්ලේ) තුමානත් පාවසු බව කඅබ් ඉබ්නු උජරා මෙසේ දන්වයි: එක් දික්ඊයක් තිබේ. අනිවාර්ය සලාතයෙන් පසුව එය පවසන්නන් දුකට පත් නොවෙති.

එය නම් "සුබහානල්ලාහ්" (33) "අල්හම්දුලිල්ලාහ්" (33) "අල්ලාහු අක්බර්" (34) කි (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 596).

3. سبحان الله، الحمد لله، الله أكبر، لا إله إلا الله

තුන්වන ක්‍රමය "සුබහානල්ලාහ්" (25) "අල්හම්දුලිල්ලාහ්" (25) "අල්ලාහු අක්බර්" (25) කි "ලාඉලාහා ඉල්ලේලාහු" (25).

මෙම ක්‍රමය තිර්මිද් ග්‍රන්ථයේ අබ්දුලලාහ් ඉබ්නු පෙයිද් රලියල්ලාහු අන්හුගේ දුන්වීමක් ලෙසින් සටහන් වී ඇත.(3413 අල්බාහි මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි.ග්‍රන්ථය තහකීකුල් මිෂකාතිල් මසාබිහ් 307/1).

4. سبحان الله، الحمد لله، الله أكبر

සිව්වන ක්‍රමය "සුබහානල්ලාහ්" (10) "අල්හම්දුලිල්ලාහ්" (10) "අල්ලාහු අක්බර්" (10) කි.

මෙ ක්‍රමය තිර්මිද් ග්‍රන්ථයේ අබ්දුලලාහ් ඉබ්නු අම්ර් රලියල්ලාහු අන්හුගේ දුන්වීමක් ලෙසින් සටහන් වී ඇත. (3410 අල්බාහි මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය තහකීකුල් මිෂකාතිල් මසාබිහ් 743/2).

ඒ සියල්ල මාරුවෙන් මාරුවට පාරාශ්‍යය කිරීම උචිතය.

මෙම වේලාවෙහි සුභාශ්‍රය ලෙස

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්තර.

තස්බිහ් ඇඟිලිවලින් ගණන් කිරීම සුන්තර වේ. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙඹි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූහ: තස්බිහ් කරන්න. එය ඇඟිලිවලින් ගණින්න. නිශ්චය වශයෙන්ම ඒවා විමසනු ලබනි (ග්‍රන්ථය: අෂ්මද් 27089 නිර්මද් 3486 අල්බානි මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය සහිත ෆාම් 753/2).

5> ආයතුවේ කුර්සි පාරායණය කිරීම.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙඹි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබු උමාමා රමීයල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "අනිවාර්‍ය සලාතයෙන් පසු කවුරුන් ආයතුවේ කුර්සි පාරායණය කරන්නේද ඔහු ස්වර්ග යට ඇතුළු වීම මරණය හැර අන් කිසිවක් ඔහු වළක්වන්නේ නැත. (ග්‍රන්ථය: නසාර් සුනනුල් කුබිරා 9928 ඉමාම් මුන්සිර් මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි)". (ග්‍රන්ථය 2723 ඉබ්නුල් හාදීද් මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය අල්මුහර්රර් 198/1 ඉබ්නුල් කය්සිම් මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය සාදුල් මආද්: 303/1).

6> සුරතුවේ ගලක් සහ සුතුවේ නාස් පාරායණය කිරීම.

සෑම සලාතයකටම පසු මුඅව්විදුන් (යන සුරතුවේ ගලක් සහ සුතුවේ නාස්) පාරායණය කරන මෙන් මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙඹි වසල්ලම්) තුමානන් තමාට අනු කළ බව උක්බන් ඉබ්නු ආම්ර් රමීයල්ලාහු අන්හු පවසයි: (ග්‍රන්ථය අබුදාවුද් 1525 ඉබ්නු හුසෙයිමා සහ අල්බානි මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි).

සලාතයෙන් පසුව කළ යුතු සුන්තර මේවාය: අප තවම සිටින්නේ ගජ්ර් සඳහා වන සුන්තරවලය. එසේ වුවද මෙහි පවසනු ලබන සියල්ල සෑම සලාතයකටම අදාළ වන සුන්තර වේ.

<9> ගජ්ර් සලාතයෙන් පසු එම ස්ථානයෙහිම සුර්හයා උදා වන තෙක් වාඩි වී සිටීම

ජාබ්ර් ඉබ්නු සමුරා රමීයල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙඹි වසල්ලම්) තුමානන් ගජ්ර් සලාතයෙන් පසු සම්පූර්ණයෙන්ම සුර්හයා උදා වන තෙක් එම ස්ථානයෙහිම වාඩි වී සිටිනි. (මුස්ලිම්: 670).

◆ අල්ලාහ් විනිශ්චය දිනයේ බිසි සෙවනාලේක නොමෙති මෙම සමයේ අල්ලාහ්ගේ සෙවනාලේ පුද්ගලික හත්දෙනකුට තම සෙවනාලේ සෙවනාලේ ලබා දෙයි. එයින් එක් පුද්ගලයෙක් පමණික කරා ඉතා ඇළමිතින් සතු හදවතකින් සතු පුද්ගලයෙක් සතුටෙන්තබී (සල්ලේලාහු ඇගලේ විසල්ලේම)කුමානන් පැවසුහ.

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්නත්.

උදෑසන දික්රයන්.

මෙය ෆජර් උදු වීම සමගම ආරම්භ වේ.එනම් මුඤ්ඤින් ෆජර් සඳහා අදාළ පවසන වේලාවේ සිට ආරම්භ වෙයි.ගැන්තෙකුගේ මෙලොව ආරක්ෂාවද එලොවෙහි නිධානයක් බවටද දික්ර පත් වන බවට කිසිදු සැකයක් නැත.උයඳ සහ සවස දික්රවල පැහැදිලි කිරීම අසර වේලාව ගැන කථා කරන විට අප පැහැදිලි කරන්නෙමු.

මෙම වේලාවෙහි සුන්නතයන්

උදය හා සවස දික්වරයන්.

1

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

“කවුරුන් උදෑසන දස වරක් කරන්නට “ලා ඉලාහ ඉල්ලේලාහු වන්දනු ලා ශරීක ලනු. ලනුල් මුල්කු වලනුල් හමිදු වනුව අලා කුල්ලි ශයිඉන්” කදීර් යැයි පවසන්නේද ඔහුට එමගින් කුසල් සියයක්ද සටහන් වෙයි. පාපයන් සියයක් සමා කරනු ලැබේ. තවද වහලෙකු නිදහස් කළ කුසලද ලැබෙනු ඇති අතර ඔහුට එදින සැන්දෑව දක්වා ආරක්ෂාවද ලැබෙයි. කවුරුන් සැන්දෑවේ දී පවසන්නේද ඔහුටත් මෙම කුසල්ම ඇත”.(ග්‍රන්ථය අඟ්මද් 8719 මෙය අබුහුරේරා රචිතලාහු අනුග්‍රහේ දැන්වීමකි. ඉබ්‍රහිම බාස රහිමහුල්ලා මෙය හසන් හදීසයක් බව පවසයි).

2

أَمْسَيْتَ وَأَمْسَى الْمُلْكُ لِلَّهِ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ هَذِهِ اللَّيْلَةِ ، وَخَيْرِ مَا فِيهَا ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْهَرَمِ ، وَسُوءِ الْكَبْرِ ، وَفِتْنَةِ الدُّنْيَا ، وَعَذَابِ الْقَبْرِ

أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ... أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ

අමසයිනා වඅමසල් මුල්කු ලිල්ලාන්. වල්හමිදු ලිල්ලාහි ලා ඉලාහ ඉල්ලේලාහු වන්දනු ලා ශරීක ලනු. අල්ලාහුමි ඉන්නී අස්අලක මින් කයිර් හාදිතිල්ලයිලති වකයිර් මා ෆිහා. අඋදු බික මින් ශරීර්නා වශරීර් මා ෆිහා. අල්ලාහුමිම ඉන්නී අඋදු බික මිනල් කස්ලි වල්හරම් වසුඉල් කිබර් වෆිත්හනිද්දන්යා වඅදාබිල් කබිර් (මෙය සැන්දෑවේ පාරායණය කළ යුතුයි. උදෑසන මෙම දූෂාවම මෙසේ පාරායණය කළ යුතුය: “අස්බන්නා වඅස්බනල් මුල්කු ලිල්ලාන්. වල්හමිදු ලිල්ලාහි ලා ඉලාහ ඉල්ලේලාහු වන්දනු ලා ශරීක ලනු. අස්අලක කයිර් මා ෆි හාදල් යවුමි වකයිර් මා බංදනු. වඋදු බික මින් ශරීර් මා ෆි හාදල් යවුමි වශරීර් මා බ දන්.අල්ලාහුමිම ඉන්නී අඋදු බික මිනල් කස්ලි වල්හරම් වසුඉල් කිබර් වෆිත්හනිද්දන්යා වඅදාබිල් කබිර්”(ග්‍රන්ථය මුස්ලිම් 2723 ඉබ්‍රහිම මසුද් රලාශල්ලාහු අනුග්‍රහේ දැන්වීමකි).

3

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِي، وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ ، أَعُوذُ بِكَ بِعَمَلِكِ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ لَكَ بِدُنْيَايَ فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

සයියිදුල් ඉස්තිග්තාරීය පැවසීම එය: “අල්ලාහුමි අන්ත රබිබි ලා ඉලාහ ඉල්ලා අන්ත. කලක්තනී. වඅන අබිදක වඅන අලා අංදික මස් තතන්තු. අඋදු බික මින් ශරීර් මා සහන්තු අඔුඋ ලක බිනිහ මනික අලය්ය.වඅඔුඋ ලක බිදන්බි.ගශ්ෆිර් ලි ගඉන්හු ලා යග්ෆිර්ද් දනුබ ඉල්ලා අන්ත. කවුරුන් මෙය විශ්වාසයෙන් යුතුව දහවලෙහි පවසා එදින සවසට පෙර ඔහු මරණයට පත් වන්නේ නම් ඔහු ස්වර්ගයේ වැසියෙක් වන්නේය.එසේම කවුරුන් මෙය විශ්වාසයෙන් යුතුව රාත්‍රියෙහි පවසා පසුදින උදෑසනට පෙර ඔහු මරණයට පත් වන්නේ නම් ඔහු ස්වර්ගයේ වැසියෙක් වන්නේය”. (ග්‍රන්ථය බුහාරි 6306 ෂද්දාද් ඉබ්‍රහිම අවිස් රචිතලාහු අනුග්‍රහේ දැන්වීමකි).

මෙම වේලාවෙහි සුන්හත්ගැන

4 اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ
اللَّهُمَّ بِكَ أَمْسَيْنَا وَبِكَ أَصْبَحْنَا وَبِكَ نَحْيَا وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ

“උදෑසන පහන දුආව පැවසිය යුතුය:අල්ලාහුමම බික අස්බන්නා වබික අමිසයිනා වබික නන්සා වබික නමුතු වඉලයිකන් නුශුර්. සැන්දෑවෙහි මෙම දුආව පැවසිය යුතුය:අල්ලාහුමම බික අමිසයිනා වබික අස්බන්නා වබික නන්සා වබික නමුතු වඉලයිකල් මසිර්”. (ග්‍රන්ථය අබුදාවුද් 5068 තිර්මදී 3391 නසාර් අස්සනනුල් කුබිරා 9836 ඉබ්නු මාජා 3868.මෙය අබුහුරෙයිරා රමිශල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමකි.ඉබ්නු බාස් රහිමහුල්ලා මෙය සහිත් හදීසයක් යැයි පවසයි).

5 اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَوْلِيكَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَ، وَأَنْ أَتَرَفَ عَلَى نَفْسِي سُوءًا، أَوْ أَجْرُهُ إِلَى مُسْلِمٍ

“අල්ලාහුමි තානිරස්සමාවානි වල් අර්ලි ආලිමල් ගයිබි වශ්ශහාදාන්.ලා ඉලාහ ඉල්ලා අන්ත රබික කල්ලි ශය්ඉන් වමලිකනු.අඋද බික මින් ශර්ර නන්සි වමින් ශර්රස් ශයිනානි වශ්ලිකිහි. වඅන් අක්තර්ග අලා නන්සි සුඅන් අවි අපුර්ථනු ඉලා මුස්ලිමින්”.මෙම දුආව උරද් සවස සහ ඔබ තින්දුට යන අවස්තාවල පාරාශ්‍යය කරන්න යැයි නබිතුමාන් (සල්ලල්ලාහු අශලෙහි වසල්ලම්) පැවසූහ.(ග්‍රන්ථය අත්මද් 6597 අබුදාවුද් 5076 තිර්මදී 3529 නසාදු 7699.මෙය අබුහුරෙයිරා රමිශල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමකි. අබුබකර් සිද්දීක් රමිශල්ලාහු අන්හු නබි තුමානන්ගෙන් උරද් හා සවස පාරාශ්‍යය කරන්නට දීක්රයක් කියා දෙන මෙන් ඉල්ලා සිටිය විට නබි තුමන් මෙම දීක්රය ඉගැන්වූහ. (ග්‍රන්ථය බුහාර් අල් අදුබල් මුජරද් 1202/412/1 ඉබ්නු බාස් රහිමහුල්ලා මෙය සහිත් හදීසයක් යැයි පවසයි).

6 بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

“බිස්මිල්ලානිල්ලදී ලා යදුර්ථර මඅස්මිහි ගයිඋන් ෆිල් අර්ලි වලා ෆිස් සමාඉ වනුවස් සමිඋල් අලිම යැයි තුන් වනාවක් පැවසුවොත් ඔහුට කිසිදු හානියක් ඇති වන්නේ නැත”.(ග්‍රන්ථය අත්මද් 446 ඉබ්නු මාජා 3869 තිර්මදී 10179 මෙය උස්මාන් ඉබ්නු අෆෆාන රමිශල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමකි.ඉබ්නු බාස් රහිමහුල්ලා ද තිර්මදී රහිමහුල්ලාද මෙය හසන් සහිත් හදීසයක් යැයි පවසති).

7 رَضِيْتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَبِيًّا

උදේ සහ සවස: “රලිතු බිල්ලානි රබිබන් වබිල් ඉස්ලාමි දිනන් වබිමුහමිමදින් සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම් නබිස්යා” යැයි තුන් වනාවක් පැවසුවොත් කියාමන් දිනයෙහි ඔහුව නාජ්හියට පත් කිරීම අල්ලාහ්ගේ වගකීමක් වන්නේය යැයි මුහමමද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූහ.(ග්‍රන්ථය අත්මද් 18967 තිර්මදී 3389 ඉබ්නු මාජා 3870 මෙය සව්බානගේ දැන්වීමකි. ඉබ්නු බාස් මෙය හසන් හදීසයක් යැයි පවසයි.මෙම දුආව පවසන්නාට සවර්ගය අනිවාර්‍ය වන බව මුහමමද් (සල්ලල්ලාහු අශලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූහ.(ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 1884 මෙය අබු සර්ද්ගේ දැන්වීමකි).

8 اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ، وَأَهْلِي وَمَالِي، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي، وَأَمِنْ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيْ وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي

මෙම වේලාවෙහි සුන්වනගන්

“අල්ලාහුමම ඉන්නී අස්අලුකල් ආරියන රිද් දුන්යා වල් ආනිරා. අල්ලාහුමම ඉන්නී අස්අලුකල් අර්ව වල් ආරියන රි දීනි වදුන්යාය වඅන්ලි වමාලි අල්ලාහුමමස්තුර් අවිරානී වආමන් රවිආනී. අල්ලාහුමමහ්රිද්නී මන් ඛයිනි යදය්ස වමන් හල්රි වඅන් යමිනී වඅන් ශිමාලි වමන් ෆවුකි.වඅආදු ඛිඅල්මනික අන් අග්නාල මන් නහනී”(ග්‍රන්ථය: අභමද් 4785 ඉබ්නු මාජ 3871 නසාර් 10401 අබුදුවද් 5074 හාකිම් මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි).

9

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

“අආදු ඛිකලිමානිල්ලානින් නාමිමානි මන් ශර්ර මා කලක්” (ග්‍රන්ථය: අභමද් 7898 තිර්මිද් 3437 ඉබ්නු ඛාස් මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේම) තුමානන් පවසනු තමා ඇඳු බව හවීලා බිත්තු හකීම් රලියල්ලාහු අනහු මෙසේ දන්වයි:“කවුරුන් යමි නිවසකට-නවානෑනක- පැමිණා අආදු ඛිකලිමානිල්ලානින් නාමිමානි මන් ශර්ර මා කලක් යැයි පවසන්නේද ඔහුට එම නිවසින්-නවානනින්-පිට වන තෙක් කීසදු හානියක් ඇති වන්නේ නැත”.(ග්‍රන්ථය මුස්ලිම් 2708).

10

أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ ، وَكَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ ، وَدِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - وَمِلَّةِ أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ، وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේම) තුමානන් උදය වරාවෙහි “අස්බන්නා අලා රිත්රින්ලි ඉස්ලාමි වකලිමනිල් ඉක්ලාසි වදිනි නබිය්යිනා මුහම්මද් සල්ලේලාහු අලයිනි වසල්ලම වමල්ලනි අබිනා ඉබිරානිම හනිතන්.වමා කාන මනල් මුශ්රිකීන යැයි පවසනී” (ග්‍රන්ථය:අභමද් සැන්දෑවෙහි මෙහි ඇති අස්බන්නා යන වචනය වෙනුවට අමිසයීනා යැයි කිව යුතුය.(ග්‍රන්ථය අභමද් 15367. 21144 අබිදුල්ලා බිත් අබිස් රලියල්ලාහු අනහුගේ දුන්වීමකි. ඉබ්නු ඛාස් මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි.

ඉහත සඳහන් දුආවකම මෙන් ඉබ්නු ඛාස්ගේ තුන්තවල් අන්යාර් පුම්ලතන් නාරිආතන් මමමාවරාධ රිල් කිතාබි වල් සුන්නනි මනල් අද්දයනි වල් අස්කාර් නම් ග්‍රන්ථයේ සඳහන් වී ඇත. මෙය හැර වෙනත් දුආවන්ද ඇත.

11

يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ ، وَلَا تَكُنْ لِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ

“යා හය් යු යා කය් යුම් බිරන්මනික අස්නගීස් අස්ලිත්ලි ෂංනී කල්ලහු වලා නකිල්නී ඉලා නර්සි නර්තන අයින” (ග්‍රන්ථය: නසාර් 10405 බස්කාර් 282/2 අනස් රලියල්ලාහු අනහුගේ දුන්වීමකි.ඉබ්නු හජර් සහ අල්බානි රහිමහුමල්ලාහු මෙය හසන් හදීසයක් යැයි පවසනි).

12

حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

“හස්බියල්ලාහ් ලාඉලාහා ඉල්ලාහුව අලෙයිනි නවක්කල්තු වහුව රබ්බිදුල් අර්ෂිල් අලීම්” යැයි හත් වතාවක් පැවසුවහොත් ඔහුගේ අතිශය වැදගත් කරුණුවලට අල්ලාහ් ඔහුට ප්‍රමාණවත්ය යැයි (අබු දර්දා රලියල්ලාහු අනහු දන්වයි ග්‍රන්ථය: අබුදුවද්: 5081).

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්නත්.

තුන්වන වේලාව ලුහා වේලාවයි.

මෙම වේලාවෙහි ලුහා සලාතය ඉටු කිරීම සුන්නත් වේ.

පහත සඳහන් හදිස් මෙය සනාථ කරයි.

1>

අබු හුරයිරා රමියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: මාගේ මිත්‍රයා උපදෙස් තුනක් ලබා දුන්නේය. එය සෑම මසකම දින තුනක් උපවාසය රැකීම.ලුහා රකඳත් දෙකක් ඉටු කිරීම සහ නිදා ගැනීමට පෙර චිත්ර සලාතය ඉටු කිරීම.මෙම කරුණුයන් කරන මෙන් අබු දර්දාද් නබිතුමන් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) උපදෙස් කර ඇත.(ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 722 තවද මෙම කරුණුම කරන මෙන් අබු දර්දා රමියල්ලාහු අන්හුටත් නබිතුමන් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) උපදෙස් කර ඇත.(හසාර් සුනනුල් කුබිරා 2712 අල්බානි මෙය සහිත හදිසයක් යැයි පවසයි.(ග්‍රන්ථය අස්සහීහා: 2166).

රූමුලයක් ලෙස

2> මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරූෂි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබු දර් රලියල්ලාහු අන්තු මෙසේ දන්වයි: ඔබ උදෑසන වන විට ඔබගේ පුරුක් වෙනුවෙන් ඔබට සඳකාවක් අනිවාර්ය වෙයි. සුබනානල්ලාන් යැයි වරක් කීම සඳකාවකි. අල්නම්දල්ලාන් යැයි වරක් කීම සඳකාවකි. ලාඉලාහා ඉල්ලල්ලාන් යැයි වරක් කීම සඳකාවකි. අල්ලාහු අක්බර් යැයි වරක් කීම සඳකාවකි. යහපත අණ කිරීමද සඳකාවකි. අයහපත වැළකීමද සඳකාවකි. ලුහා වේලාවේ රකාඅන් දෙකක් ඉටු කිරීම මේ සියල්ලට සමවේ. (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 720).

පුරුක සඳහා භාවිතා කර ඇති වචනය "සුලාමා" වේ.

සෑම මිනිසෙකුටම පුරුක 360 සහිතව මවා ඇත. මෙම සංඛ්‍යාවක් කවුරුන් සඳකා කරන්නේද ඔහු එදින තමන්ව නිරයෙන් ඇත් කළ කෙනෙකු වන්නේය යැයි ආයිෂා රලියල්ලාහු අන්තා තුමිය පවසයි. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරූෂි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව ආයිෂා රලියල්ලාහු අන්තා මෙසේ දන්වයි: ආදම්ගේ දරුවන්ගෙන් සෑම කෙනෙකුටම පුරුක 360 සහිතව මවා ඇත. කවුරුන් අල්ලාහ්ව තක්බීර් කර ප්‍රයංසා කර ලාඉලාහා ඉල්ලල්ලාහ් යැයි පවසා තක්බීර් කර අල්ලාහ්ගෙන් සමාව අයැද මිනිසුන්ගේ මාර්ගයේ බාධාවක් ලෙසින් තිබෙන ගලක් ඉවත් කර හෝ ඇතෙකු කටුවක් හෝ අස්ථියක් ඉවත් කරන්නේද සහ යහපත අණ කර. අයහපත වළක්වන්නේද ඔහු එම පුරුක 360 ම සඳකාව මගින් ගණන් කර ඇත. තවද ඔහු එදින තමන්ව නිරයෙන් ඇත් කළ කෙනෙකු වන්නේය. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 1007).

◆ එහි වේලාව: සුරුසා ර්තලෙක ප්‍රමාණයට උස් වූ පසු එහි වේලාව ආරම්භ වෙයි.

ලුහර් සලාතයට මිනිත්තු 10 කට පමණ පෙර ලුහා වේලාව අවසන් වනු ඇත. පහත සඳහන් නදීස් මෙය සනාථ කරයි අමීර් ඉබ්නු හබසා රලියල්ලාහු අන්තු මෙසේ දන්වයි: ෆජර් සලාතය ඉටු කර පසුව සුරුසා උදා වන වේලාවෙහි සලාතයෙන් වැළකී සිටින්න. පසුව සලාතය කරන්න. කෙලින් අටවා ඇති ඊතලයක සෙවනැල්ල නොමැති වන වේලාව තෙක් ඉටු කරනු ලබන සලාතය සාකෂි දෙන්නකි හා ප්‍රදානය කරන්නකි. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 832).

◆ ඉතා උචිත වේලාව: එහි අවසාන මොහොතයි එය ඔටු පැටවුන් හිරු රශ්මිය දරා ගත නොහැකව වැල්ලේ සිට නැගිටින වෙලාවයි.

පහත සඳහන් හදීස් මෙය සනාථ කරයි මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරූෂි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව ජෙයිද් ඉබ්නු අරකම් මෙසේ දන්වයි: "සලාතුල් අව්වාබීන් (සලාතුල් ලුහා) එහි වේලාව ඔටු පැටවුන් හිරු රශ්මිය දරා ගත නොහැකව වැල්ලේ සිට නැගිටින වේලාවයි". (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 748).

මෙම මගින් අදහස් වන්නේ ඉර මුදුන් වී තිබෙන වේලාවයි. ඉතා උචිත වේලාව එහි අවසාන මොහොතයි. (ෆතවා ඉස්ලාම් ශා: 1/515).

ශ්‍රේණියායුතු සුලෝචනා ශ්‍රේණි

මෙහි රකආත් ගනන.

ලුහා සලාතයේ අවම රකආත් ගනන දෙකකි. අඬු හුරයිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි:මාගේ මිත්‍රයා උපදෙස් තුනක් ලබා දුන්නේය.සෑම මසකම දින තුනක් උපවාසය රැකීම.ලුහා රකආත් දෙකක් ඉටු කිරීම සහ නිදා ගැනීමට පෙර චිත්ර සලාතය ඉටු කිරීම. (ග්‍රන්ථය: ධුහාර්: 1981 මුස්ලිම්: 721).

මෙහි උපරිම රකආත් ගනන 8ක් යැයි ඇතැම් විද්වතුන් සීමාවක් පත් කර තිබුනද ඉතාමත් නිවැරදි මතය මෙයට කිසිම සීමාවක් නොමැත යන්නයි. ආයිෂා රලියල්ලාහු අන්හා මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අගෙහි වසල්ලම්) තුමානන් ලුහා සලාතය රකආත් 4ක් ලෙස ඇතැම් අවස්ථාවලදී ඉටු කරයි. තවත් අවස්ථාවන්වලදී ඔහු සිතන මෙන් අධික කරති.(ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 719).

◆ ලුහා සලාතයේ මහිමය නිසා ඇතැම් සහාබාචරන්ට නබි (සල්ලේලාහු අගෙහි වසල්ලම්)තුමානන් විසින් උපදේස කරන ලදී.

හතර වන වේලාව මුහුර් සලාතයේ වේලාවයි.

මෙහිදී සැලකිය යුතු කරුණු බොහෝමයක් ඇත.

පළමු වන කරුණ මුහුර් සලාතයට පෙර හා පසු ඇති සුන්නතයන් වේ.

මුහුර් සලාතයේ රාතීබ් සලාත් ගනන පෙර රකආත් 4ක් හා පසුව රකආත් දෙකක් වේ යන්න ඉහත සඳහන් විය.මේ සඳහා වූ උම්මු හබ්බාගේ ඉබ්නු උමර් රලියල්ලාහු අන්හුගේ සහ ආයිෂාගේ රලියල්ලාහු අන්හාගේ දැන්වීම් තුලින් සඳහන් වී ඇත.

දෙවන කරුණ මුහුර්හි පළමු වන රකආතය දීර්ඝ කිරීමේ සුන්නතය.

අඬු දර් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි.නබි(සල්ලේලාහු අග්ලේහි වසල්ලේම්) තුමානන් මුහුර් සලාතය ඉටු කරන්නට ආරම්භ කළ විට යම් කෙනෙකු බකීෂ් නම් ස්ථානයට ගොස් තම අවශ්‍යතාවය පරිපූර්ණ කර පසුව වුළු කර නබි තුමානන් (සල්ලේලාහු අග්ලේහි වසල්ලේම්) වෙත පැමිණෙන විටත් නබි තුමානන් පළමු රකආතයේම ධීර්ග කරමින් සිටී.(හුන්ථය මුස්ලිම් 454).

එබැවින් ඉමාම්වරයා මුහුර් සලාතයේ ප්‍රථම රකආතය දීර්ඝ කිරීම සුන්නත් වේ.එසේම තනියෙන් සලාත් කරන්නන්ට මෙන් නිවසෙහි සලාත් කරන්නා ස්ත්‍රීන්ටද මෙමය සුන්නතයක් වන බැවින් මෙය සැලකිල්ලට ගත යුතු කරුණකි.සුන්නතයන් පරිපූර්ණ ආකාරයට පිළිපදින්නන් බවට අපව පත් කරන මෙන් අපි අල්ලාස්ගෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන්නෙමු.

සිව්වනි කථන උප්‍යා කාලයෙහි උප්‍යාත්වය අඩු වන තුරු ලුහර සලාතය ප්‍රමාද කිරීමයි.

පහත සඳහන් හදිසි මෙය සනාථ කරයි.

අබු හුරයිරා රමියල්ලාහු අන්තු මෙසේ පවසයි. "උණිණත්වය දැඩි වූයේ නම් ඔබලා (ලුහර්) සලාතය ප්‍රමාද කරන්න. නියත වශයෙන්ම මෙම උණිණත්වය නිරයේ දැල්වීම නිසාය". (ග්‍රන්ථය: ඛුහාර් 534 සහ 533 මුස්ලිම්: 615).

මෙම හදිසය අමල් කිරීම පිනිස ඇතැම් මිනිසුන් උප්‍යා දවස්වල ලුහර සලාතය පැය භාගයක් පමණ ප්‍රමාද කරති. එනමුත් මෙම වේලාවෙහි උප්‍යාත්වය තවත් දැඩිව තිබෙනු ඇත. මෙම හදිසයේ පවසා ඇති ප්‍රමාද කිරීම කරන්නට නම් අසර සලාතයට පැයකට මෙන් ආසන්න වන තුරු ප්‍රමාද කළ යුතුයි යනුවෙන් බිත් උසයිමීන් රහුමතුල්ලා පවසයි. (අල් මුමිනි: 2/104).

අබු හුරයිරා රමියල්ලාහු අන්තුගේ හදිසය පරිදි මෙසේ ප්‍රමාද කිරීම ජමාත් වශයෙන් ඉටු කරන්නට විශේෂ සුන්තරයක් වන අතර තනියෙන් සලාත් කරන්නාට හා ස්ත්‍රීන්ටද සුන්තර වේ. ශයික් ඉබ්නු උසයිමීන්ගේ මතයද මෙයයි.

◆ සමානය ආලෝකයකි.යනුවෙන් නබි (සලලේලානු අරෙහි වසලේම) කුමානන් පැවසුන.එය ශබ්ද මෙලොවත් පරලොවත් ආලෝකයකි.

පස්වැනි වේලාව අසර් සලාතයේ වේලාවයි.

ගුණ රචනාවේ පිළිබඳ පැවසූ විට අසර් සලාතයට පෙර රාතී සලාතයක් නැත යැයි සඳහන් විය.

ශයිකුල් ඉස්ලාම් ඉබ්නු තයිමියා රහිමහුල්ලා මෙසේ පවසයි. අසර් සලාතයට පෙර නබි (සල්ලේලාහු අග්ලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන් රාතී සලාතයක් ඉටු කළයැයි සඳහන් වී ඇත්තේ දුර්ලච සඳහන් වීම් වල පමණි. (ග්‍රන්ථය අල් ෆතාවා (125/23).

(සියල්ල අල්ලාහ් දුන්නාය)- එබැවින් අසර් සලාතයට පෙර සුවිශේෂී සුන්තරයක් නොතිබීමද පොදුවේ අනෙක් වේලාවන් වල ඉටු කරන මෙන් මෙම වේලාවෙන් ඉටු කිරීම උචිතයි. එය රාතීට හැටියට සැලකිය නොයුතුයි. නමුත් අසර් සලාතයට පෙර සුවිශේෂී සලාතයක් නොමෙත.

◆ උදේ හා සවස දිකිරයන්.

උදේ හා සවස දිකිරයන් ආරම්භ වන්නේ කොයි වේලාවේ සිටද?

◆ උදේ දිකිරයේ වේලාව.

සුබස් සලාතයෙන් පසුවද මෙය ආරම්භ කළ හැකිය යන්නයි. මන්දයත් සුර්ෂයාව උදා වීමෙන් පසු වේලාවද උදෑසනයයි. එබැවින් උදෑසන දිකිරයන් සුර්ෂයාව උදා වීමට පෙරම කිරීම උචිත වුවද යම් කෙනෙකුට මෙය අපහසු වන්නේ නම් සුර්ෂයාව උදා වීමට පසුවද කළ යුතුයි. මේ සඳහා වූ උචිතම වේලාව අවසන් වී ඇත යැයි සිතා මෙය අත් හැරිය නොයුතුයි.

◆ සවස් දිකිරයේ වේලාව.

මෙහි වේලාව අසර් සලාතයේ සිට මගර්බි සලාතය දක්වා ඇති කාලයයි. මෙම වේලාව තුළ දිකිරය කර ගැනීම උචිතයි. යම් කෙනෙකුට මෙය අපහසු වන්නේ නම් සුර්ෂයා උදා වීමට පසුවද කළ යුතුයි. එසේම යම් කෙනෙකුට මේ වේලාව තුළ දිකිර කිරීමට නොහැකි වූයේ නම් මගර්බයට පසු හෝ කළ යුතුයි. මේ සඳහා වූ උචිතම වේලාව අවසන් වී ඇත යැයි සිතා මෙය අත් හැරිය නොයුතුයි.

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්නත්.

හය වන වේලාව මග්රිබිහි වේලාවයි.

මෙහිදී සැලකිය යුතු කරුණු බොහෝමයක් ඇත.

ප්‍රථම කරුණ පහත සඳහන් හඳිස් මෙය සනාථ කරයි මග්රිබි ආරම්භ වේලාවේ සිටම කුඩා ලමුන්ව එලියට නොයවා නිවසේ රඳවා ගැනීම.

දෙවන කරුණ මග්රිබි ආරම්භ වේලාවේම දොරටු වසා අල්ලාඝව සිති කිරීම.

මෙම කරුණු දෙක කිරීම මගින් ශයිතාන් හා පින්ගෙන් ආරක්ෂාව ලැබේ. මග්රිබි ආරම්භ වේලාවේ සිටම කුඩා ලමුන්ව එලියට නොයවා නිවසේ රඳවා ගැනීම තුළින් එම වේලාවේ පැතිරී ඇති ශයිතාන් හා පින්ගෙන් ආරක්ෂාව ඔවුන්ටද ලැබේ. ඉස්ලාමය කුඩා ළමුන්ගේ හා නිවැසිහි ආරක්ෂාව පිළිබඳ පවා සැලකිලි මත් වී ඇත. එනමුත් බොහෝ දෙනෙකුගේ නිවැසි ශයිතාන්ට හා පින් වරුන්ට ඉඩ දී තිබේ.

මග්රිබි වේලාවෙහි සුන්නතයන්

පහත සඳහන් හදිසි මෙය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව ජාබිර් රලියල්ලාහු අනතු මෙසේ දන්වයි: "සවස් කාලයෙහි ඔබගේ කුඩා දරුවන්ව නවත්වා ගන්න. මන්දයත් ජයිනාන් එම වේලාවෙහි පැනිරෙන්නේය. රාත්‍රියෙන් සුලු වේලාවක් ගත වූ පසු ඔවුන්ව අත් හරින්න.දොරටු වසා ගන්න.නවද අල්ලාන්ව මෙනෙහි කරන්න. නිශ්චය වශයෙන්ම ජයිනාන් වසා ඇති දොරන් විවෘත කරන්නේ නැත".(ග්‍රන්ථය: බුහාරි 3304 මුස්ලිම් 2012).මෙය සුරූකාව බැස ගිය අවස්ථාවෙ සිට මගර්බි ආරම්භය සිට ගතවනු වේලාවය.

දරුවන් නිවසින් පිටතට නොයෑම්ම සහ දොරවල් වැසීම මුස්තහබ් ක්‍රියාවකි.(ග්‍රන්ථාවන් සඳහා වූ ස්ථාවර කාරක සභාව.(26/317).

 මගර්බි සලාතයට පෙර රකඅත් දෙකක් ඉටු කිරීම

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු මුග්ලාල් රලියල්ලාහු අනතු මෙසේ දන්වයි: මගර්බයට පෙර සලාත් ඉටු කරන්න.මෙය සුන්නාත්වක් යැයි ගනු යන බියෙන් තුන්වන වතාවෙහි "කැමති අය සලාතය ඉටු කරන්න" යැයි අවසර දුන්හ.(ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 1183).

අදාත් හා ඉකාමත් අතර රකඅත් දෙකක් ඉටු කිරීම සුන්නත්ය.

එම රකඅත් දෙක ගජර් හා ලුහර් සලාත් රාතිබයක් වුවද නම් නැත.එසේම යම් කෙනෙකු මස්ජිදයේ වාඩි වී සිටින විට අසර් හෝ ඉෂා සඳහා අදාත් කියනු ලබන්නේ නම් ඔහු නැගිට රකඅත් දෙකක් ඉටු කිරීම සුන්නත්ය.

පහත සඳහන් හදිසි මෙය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු මුග්ලාල් රලියල්ලාහු අනතු මෙසේ දන්වයි: "අදාත් දෙකක් අතර සලාතයක් ඇත. යැයි පවසා පසුව තුන්වන වතාවට කැමති අය ඉටු කරන්න".(ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 624 මුස්ලිම්: 838).

කෙසේ වෙතත් මගර්බයට පෙර රකඅත් දෙක සුන්නත් මුඅකකදා වනු ඝනයට අයත් නොවේ.එසේනම් එය සමහර වේලාවලට අත් හැරියද යුතුය.තවත් සමහර අවස්ථාවන් වල ක්‍රියා කළද යුතුය මන්දයත් මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් තුන්වන වතාවට "කැමති අය ඉටු කරන්න" යනුවෙන් පවසා ඇත.

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්නන්.

ඉෂා සලාතයට පෙර නිදා ගැනීම මක්රූඡය. (පිළිකුලට අයත් ක්‍රියාවකි).

අඬු වර්සා අල් අස්ලම් රමියල්ලාහු අනහු මෙසේ පවසයි: නබිතුමානන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) ඉෂා සලාතය ප්‍රමාද කිරීමට කැමැත්ත දැක්වා ඇත.නවද එයට පෙර නිදා ගැනීම සහ එයට පසු කපා කිරීම පිළිකුල් කර ඇත.(ග්‍රන්ථය: ධුහාර්: 599 මුස්ලිම්: 647).

ඉෂා සලාතයට පෙර නිදා ගැනීම මක්රූඡ වීමට හේතුව එමගින් ඉෂා සලාතය අත පසු විය හැකි යන්නයි.

◆ දිවා රාත්‍රියේ අල්ලාහ්ගෙන් සමාව ඇයදීම එක් පුද්ගලයෙකුගේ සියල්ලන්ටම විසඳුමක්ය.එය තමාව නිවර්දිකර අල්ලාහ් කෙරෙහි සහමග කරා ගමන් කිරීමකය.මෙය නබි (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්)තුමානන් පැවසුවිට.(නියතයෙන්ම අල්ලාහ් තම ගැන්වන් අල්ලාහ් කෙරෙහි දිවා කාලයෙහි පාපයන්වලට සමාව ඇයදීම පිණිස රාත්‍රියයෙහි ඔහුගේ අත් විහිදා සිටින්නේය.නවද තම ගැන්වන් ඔහු කෙරෙහි රාත්‍රියයෙහි පාපයන්වලට සමාව ඇයදීම පිණිස ඔහුගේ අත් දිවා කාලයෙහි විහිදා සිටින්නේය.

හත්වන වේලාව ඉෂා සලාතයේ වේලාවයි.

මෙහිදී සැලකිය යුතු කරුණු බොහෝමයක් ඇත.

පළවෙනි කරුණ: ඉෂා සලාතයෙන් පසු කථා කිරීම සහ එක් රැස්වීම මක්රූඪ වේ.(පිළිකුලට අයත් ක්‍රියාවකි).

අඬු බර්සා අළ අස්ලම් රලියලලාහු අනහු මෙසේ පවසයි: නබිතුමානන් (සල්ලෙලාහු අලෙහි වසල්ලම්) "ඉෂා සලාතය ප්‍රමාද කිරීමට කැමැත්ත දක්වා ඇතග නවද එයට පෙර නිදා ගැනීම සහ එයට පසු කථා කිරීම පිළිකුල් කර ඇත". (ග්‍රන්ථය: ඛුතාර් 599 මුස්ලිම්: 647).

මෙය මක්රූඪන් වීමට හේතුව එමගින් නිදා ගැනීම ප්‍රමාද විය හැකිය.එමනිසා ඔහුට ෆජර් සලාතය ඉටු කිරීම හෝ එය නියම වේලාවට ඉටු කිරීම අතපසු විය හැකිය.ඔහු රාත්‍රි සලාතය ඉටු කරන්නෙක් නම් එයද වරදින්තට ප්‍රඵඵන්ය.එක් දැන්වීමක ෆජර් වන තුරු නිදා ගෙන රාත්‍රි සලාතය සදහා නොනැගිට පුද්ගලයා පිළිබද අප්‍රසන්නව කථා කළහ.නබිතුමානන්ට ෆජර් වන තෙක් නිදා ගත් පුද්ගලයෙකු ගැන කී විට "ජයිනාන් විසින් කනෙනි මූත්‍රා කරනු ලැබූ පුද්ගලයා මොනුය" යැයි පැවසුහ.(ග්‍රන්ථය: ඛුතාර්: 1144 මුස්ලිම්: 744).

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්නත්.

දෙවෙනි කරුණ මිනිසුන්ට (මංමුන්ට) අපහසුතාවයක් නැති නම් ඉෂා සලාතය පමා කිරීම තොදය.

පහත සඳහන් හදිසේ මෙය සනාථ කරයි.

ආයිෂා තුමිය මෙසේ දන්වයි-මුහම්මද් (සල්ලෙලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් එක් රාත්‍රියක එහි බොහෝ වේලාවන් ගතවී මස්ජිදයේ සිටින්නන් නිදා ගන්නා තෙක් ඉෂා සලාතය පමා කළෝය. පසුව සලාතය ඉටු කර "මාගේ උම්මනයට (සමූහයින්ට) අපහසුතාවයක් නැති නම් එහි වේලාව මෙයයි" යයි පැවසූහ. (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 638).

එබැවින් ජමාත් වශයෙන් සලාත ඉටු නොකරන ස්ත්‍රීන්ට මෙය අපහසුතාවයක් නැතිනම් සුන්නතයක් වේ.එමෙන්ම ගමනේ යෙදී සිටින්නන්ටද මෙය අපහසුතාවයක් නැතිනම් සුන්නතයක් වේ.

දිනපතා රාත්‍රියේ සුරා ඉංලාසය පාරායනය කිරීම සුන්නතයකය.

අබු දර්දා(රලියෙලාහු අත්තු)නබිතුමානන්ගෙන් මෙසේ පවසයි:(වරක් අපි සමග සිටින විට එතුමන් මෙසේ ඇසූහ. ඔබගෙන් කෙනෙකුට සෑම රාත්‍රියකම කුරානයේ තුනින් එකක් පාරායනය කළ නොහැකිද?යනුවෙන්.එයට එතුමන්ගෙන් එය කෙසේ පාරායනය කළ හැකිද යැයි ඔවුන් ඇසූහ. මෙයට නබිතුමානන්-කුල්හුවිල්ලාහු අහද්ය- අල් කුරානයේ තුනින් එකකට සමානයයි යනුවෙන් පැවසූහ.(ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 811)-සහීෂ් බුහාරි.මෙය අබු සර්ද් (රලියෙලාහු අත්තු) තුමානන් විසින් සදහන් වේ.(5015).

නිදා ගැනීමේ සුන්තර.

මෙහි සුන්තර බොහෝමයක් ඇත.

1 නිදා ගන්නා විට නිවසේ දොරවල් වසා ගැනීම.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව ජාබිර් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "ඔබ නිදා ගන්නා විට පහන් නිවා ගන්න.දොරවල් වසන්න.භාජනවලට මුඩු දමන්න. ආහාර පාන වසා තබන්න" (ග්‍රන්ථය: ධුහාර්: 5624 මුස්ලිම්: 2012).

ජාබිර් රලියල්ලාහු අන්හුගේ ඉහත සදහන් හදිසය පරිදි දොරවල් වසන මෙන් කීමේ අරමුණා ෂයිතාන් නිවසට ඇතුල් වීම වැළැක්වීමයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව ජාබිර් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "දොරටු වසා ගන්න.තවද අල්ලාහ්ව මෙනෙහි කරන්න.නිශ්චය වශයෙන්ම ෂයිතාන් වසා ඇති දොරටුව විවෘත කරන්නේ නැත".(ග්‍රන්ථය: ධුහාර්: 5623 මුස්ලිම්: 2012).

2 නිදා ගැනීමට පෙර පහන් නිවීම.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව ජාබිර් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "ඔබ නිදා ගන්නා විට පහන් නිවා ගන්න.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව ඉබ්නු උමර් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: ඔබ නිදා ගන්නා විට ඔබගේ නිවසේ ගින්න අත් නොහරින්න" (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2015).

අඬු මුසා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: දිනක් රාත්‍රියෙහි එක් පවුලක් සමගම නිවසක් ගිනි ගත්තේය.මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන්ට මෙය ගැන දැනවූ විට "නිශ්චය වශයෙන්ම ගින්න ඔබේ සතුරෙකි. ඔබ නිදා ගන්නා විට එය නිවා දමන්න යැයි පැවසූහ" (ග්‍රන්ථය: ධුහාර්: 6294 මුස්ලිම්: 2016).

ගින්න විෂයයෙහි එයින් අනතුරක් ඇති විය නොහැකි නම් එය නිවා දැමිය යුතු නොවේ.

ශ්‍රේණිගතයන්ගේ සුලභම ලේඛන

3 නිදා ගැනීමට පෙර වුළු කිරීම.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْلَمْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ

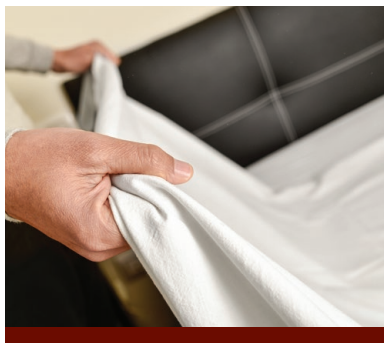
මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව බරා ඉබ්නු ආසිබ් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "ඔබගේ සයනයට ඔබ පැමිණෙන විට සලාතයට වුළු කරන්නා සේ වුළු කර ගන්න. පසුව දකුණු ඉලය මත හාන්සි වන්න. පසුව අල්ලාහුමම ඉන්නී අස්ලමිතු වජ්හී ඉලෙයික.....යනුවෙන් පවසන්න". (ග්‍රන්ථය: බුහාර්: 247 මුස්ලිම්: 2710).

4 නිදා ගැනීමට පෙර ඇතිරිල්ල ගැසීම.

بِأَسْمَاءِ رَبِّ وَسُحْتِ جَنِّي

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරයිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "ඔබගෙන් කෙනෙකු නින්දට යන විට ඔහු තමාගේ ඇතිරිල්ල සරමෙන් එක් කොනකින් තට්ටු කර ගන්න. මන්දයත් එහි කුමක් නිබේදැයි ඔහු නොදන්නේය. පසුව බිස්මික රබිබි වලතු පමිබි යනුවෙන් පවසන්න". (පහත සඳහන් හදීස් මෙය සනාථ කරයි (ග්‍රන්ථය: බුහාර්: 6320 මුස්ලිම්: 2714).

ඉහත දන්වීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ තුන් වතාවක් තට්ටු කළ යුතු බව බිස්මිල්ලාහ් පැවසිය යුතුයි යන්නයි.

තට්ටු කිරීමට තම වස්ත්‍රය භාවිතා කරන මෙන් සඳහන් වී තිබුනද කුමකින් හෝ තට්ටු කිරීමට හැකිය. තම වස්ත්‍රය භාවිතා කිරීම කොන්දේසියක් නොවේ. මෙය ගැන බිත් ෂබ්රීන් රහිමුහුල්ලා පවසන විට තම ඇඳුමේත් පමණක් තමා තට්ටු කළ යුතුයි යනු කොන්දේසියක් නොවේ. ඕනෑම ඇඳුමේත් තට්ටු කළ හැකිය. මෙම තට්ටු කිරීමෙන් එම සුන්නතය ඉටුවේ. (බිත් ෂබ්රීන් රහිමුහුල්ලා ගෙ ෆතාවා අංකය 2693).

5 දකුණු ඉල මත නිදා ගැනීම.

6 තම දකුණත දකුණු කම්මුලෙහි තබා ගැනීම.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْلَمْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ

පහත සඳහන් හදීස් මෙය සනාථ කරයි මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව බරා ඉබ්නු ආසිබ් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "ඔබගේ සයනයට ඔබ පැමිණෙන විට සලාතයට වුළු කරන්නා සේ වුළු කර ගන්නගපසුව දකුණු ඉලය මත හාන්සි වන්නගපසුව අල්ලාහුමම ඉන්නී අස්ලමිතු වජ්හී ඉලෙයිකගගගගගගයනුවෙන් පවසන්න". (ග්‍රන්ථය: බුහාර්: 247 මුස්ලිම්: 2710).

ඉමා වේලාවෙහි සුන්නතයන්

හුදෙසිඟා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි: නබිතුමන් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) රාත්‍රියේ හාන්සී වන විට තම දකුණත දකුණු කම්මුලෙහි තබා ගනිති.(ග්‍රන්ථය: ඛුහාර්:6314) තවද බරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි: නබිතුමන් සයනයට පැමිණෙන විට තම දකුණත කම්මුලෙහි තබා ගනිති.(ග්‍රන්ථය: අභ්මද් :18672).

7 නිදා ගන්නා විට වන දුආවත් පාරායණය කිරීම.

මෙය සඳහා කුර්ආනයේ සහ හදීස් දැන්වීම්වල දුආ කිහිපයක්ම සඳහන් වී ඇත.

1 කුර්ආනයේ සඳහන් වී ඇති දුආවත්.

1> ආයතුල් කුර්සී පාරායණය කිරීම.

මෙමගින් උදෑසන දක්වා ෂයිතාන්ගෙන් ආරක්ෂාව දෙනු ලැබේ.

පහත සඳහන් හදීස් මෙය සනාථ කරයි කෙනෙකු සකාතයේ වස්තුවෙන් සොකරම් කරනු ඇඳු හුරෙයිරා රලියල්ලාහු අන්හු දුටුවේය.ඔහු අසු වුහු සැම විටම තමාගේ දුගී බව ගැන කියා මැසිවිලි නැගුවේය.තුන්වන වතාවටත් මෙසේ සිදු වුහු විට මෙය ගැන මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ට සැල කළ යුතු යැයි අඳු හුරෙයිරා රලියල්ලාහු අන්හු සිතා ගත්තේය. එවිට සොරකම් කළ තැනැත්තා තමාව අත් හරින මෙන්ද එසේ කළහොත් අල්ලාහ්ගෙන් ප්‍රයෝජන ලබා ගත හැකි දෙයක් කියා දෙන බවද ඔහු කීවේය.එවිට එය කුමක්දැයි අඳු හුරෙයිරා රලියල්ලාහු අන්හු ඇසුවේය.එයට ඔහු ඔබ නින්දට යන්නට පෙර ආයතුල් කුර්සී පාරායණය කරන්න.ඔබ එසේ කළේ නම් ඔබට අල්ලාහ් වෙතින් ආරක්ෂකයෙකු ලැබී ෂයිතාන් ඔබට සමීප නොවනු ඇත යැයි කීවේය.පසුව අඳු හුරෙයිරා රලියල්ලාහු අන්හු ඔහුව අත් හැර දැමීමේය. පසුදින උදෑසන "පෙර දින රාත්‍රියයෙහි සිදුවූයේ කුමක්දැයි" නබි තුමන් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) අඳුහුරෙයිරා රලියල්ලාහු අන්හුගෙන් ඇසුවේය.සිදු වුහු දෙය අඳුහුරෙයිරා පැවසුවේය. එයට නබිතුමන් "ඔහු මුසාවාදියෙකු වුවද ඔහු ඔබට සත්‍යය කීවේය".එසේ පවසා "ඔබ වෙත රාත්‍රි තුනක් ඔබ වෙත පැමිණියේ කවුදැයි ඔබ දන්නවාද" යැයි අඳුහුරෙයිරාගෙන් නබිතුමන් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) විමසූහ.එයට අඳුහුරෙයිරා නැත යැයි කීවේය.එවිට "ඒ ෂයිතාන්" යැයි නබිතුන් පිළිතුරු දුන්හ.(ග්‍රන්ථය: ඛුහාර් 2311 මුස්ලිම් 10795).

2> බකරාවේ අවසාන ආයත් දෙක පාරායණය කිරීම.

මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අඳු මස්ජුද් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "කවුරුන් රාත්‍රියෙහි බකරාවේ අවසාන ආයත් දෙක පාරායණය කරන්නේද එය ඔහුට සෑහේ".(ග්‍රන්ථය: ඛුහාර්: 4008 මුස්ලිම්: 807).

මෙම ආයත් දෙක පාරායණය කිරීම නිදා ගැනීම සඳහා වන දික්ර නොව මෙය රාත්‍රියේ පොදුවේ පාරායණය කළ යුතුය.

වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්තර.

ඔහුට සැහැනු යන වචන පිළිබඳ මතභේද ඇත.

කියවුල් ලෙස සමාජය ඉටු කිරීමට මෙය සමාන වේ සහ ජීවිතයේ උවදුරුවලින් ආරක්ෂා වීමට මෙය ප්‍රමාණවත්ය යන අරුතෙන් ඉහත වචනවලට ඇත.

සියලුම උවදුරුවලින් ආරක්ෂාව ලැබීමට මෙය සැහැනු යන අරුතද මෙයට ඇත. මේ සියලු අරුතයන් මෙහි තිබීමේ හැකියාව තිබේ යැයි ඉමාම් නවී රහිමතුල්ලා පවසයි. (ග්‍රන්ථය: ජරහාන් නවී ලිමුස්ලිමී : 808).

3> කුල් සුරා තුන පාරායණය කර අත්ලේ පිඹ එය සිරුර පුරා තුන් වතාවක් හා ගත යුතුය.

පහත සඳහන් හදිසේ මෙය සනාථ කරයි.

ආයිෂා රලියල්ලාහු අත්හා තුමිය මෙසේ දන්වීය: නබිතුමන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) සෑම රාත්‍රියකම සායනයට පැමිණි විට එතුමන්ගේ අත් දෙක එක් කර කුල් සුරා තුන පාරායණය කර අත්ලේ පිඹ හැකි පමණ සිරුරේ හා ගතවි. මෙවිට එතුමන් හිස මුහුණ හා සිරුරේ ඉදිරි කොටසවලින් අරමිභ කරති. මෙසේ එතුමන් තුන් වතාවක් කරති. (බුහාරි: 5017)

ඉහත හදිසයෙන් ලැබෙන ප්‍රයෝජනයක් නම්: නබිතුමානන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) මෙම සුන්තරව සෑම රාත්‍රියකම කරන බව ආයිෂා රලියල්ලාහු අත්හා තුමිය පවසා ඇත. මෙම සුන්තරව අනුගමනය කරන්නට සිතන්නන් තම අත්ල එක් කර කුල් සුරා තුන පාරායණය කර අත්ලේ පිඹ හැකි පමණ සිරුරේ හා ගත යුතු අතර මෙවිට හිස හා මුහුණ අරමිභ කළ යුතුය. මෙසේ තුන් වතාවක් කළ යුතුයි.

4> සුරතුවේ කාරිච්න් පාරායණය කිරීම.

උර්වත ඉබ්නු නවීගල් රලියල්ලාහු අත්හු තම පියාගෙන් උන ගත් හදිසය මෙසේ දන්වා සිටියි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් නවීගල්ට මෙසේ පැවසුවේය: "ඔබ සුරතුවේ කාරිච්න් පාරායණය කර එය සමගම නිදා ගන්න. නිශ්චය වශයෙන්ම මෙය ඔබේ වෙහිනේ නිදහස් වීමකි". (ග්‍රන්ථය අහමද් : 21934 අබුදාවුද් 5055 තිර්මදී 3403. ඉමාම් අල්බානි ඉබ්නු බාස් මෙය හසන් හදිසයක් යැයි පවසයි).

2 හදිසවල සඳහන්ව ඇති දික්රයන්.

1> بِسْمِكَ اللَّهُمَّ أَمُوتُ وَأَحْيَا

"බිස්මිකල්ලාහුමි අමුතු වඅනියා". (ග්‍රන්ථය: බුහාරි 6324 මෙය හුදෙසිතා රලියල්ලාහු අත්හුගේ උන්වීමකි).

2> اللَّهُمَّ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا، لَكَ مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا، إِنَّ أَلْحِيَّتَها فَاحْفَظْها، وَإِنَّ أَمَاتَها فَاعْفِرْ لها، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عَافِيَةَ

"අල්ලාහුමිම කලක්ත නෆ්සි වඅන්ත නවෆ්තාහා ලක මමාතුහා වමන්යාහා ඉන් අන්යයිතහා ෆෆ්ගෆ්තා වඉන් අමන්තහා

ගත්තිර්ලනා අල්ලාහුමම ඉන්හි අස්අලුකල් ආරියා”(ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 2712 මෙය ඉබ්නු උමර් රලියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමකි).

3> اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَاوَاتِ وَرَبَّ الْأَرْضِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ ، فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى ، وَمُنزِلَ التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ ، وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ ، وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ ، اِقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَأَغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ

“අල්ලාහුමම රබ්බස්සමාවානි වරබ්බල් අර්බ් වරබ්බල් අර්බ්බල් අළුම් රබ්බනා වරබ්බ කුල්ලි ෂයි. ෆාලිකල් හබ්බි වන් නවා. වමුන්සිලන් නවිරානි වල් ඉන්ජිලි වල් ග්‍රුබ්කාන් අලුලාහුමම මන්ජර්බ් කුල්ලි ෂයිඉන් අන්න ආනිදුන් බිනාසියනිනා අල්ලාහුමම අන්තල් අව්වලු ෆලයිස කබිලක ෂයිඋන් වඅන්තල් ආනිරු ෆලයිස බංදක ෂයිඋන් වඅන්තල්ලානිරු ෆලයිස ෆව්කක ෂයිඋන් වඅන්තල් බානිනු ෆලයිස දුනක ෂයිඋන් ඉක්ලි අන්නද්දයින වඅන්නිනා මිනල් ෆක්ර”.(ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 2713 මෙය අබුහුරෙයිරා රලියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමකි).

4> بِاسْمِكَ رَبِّ وَضَعْتَ جَنِّيَ وَبِكَ أَرْفَعُهُ إِنْ أَمْسَكَتَ نَفْسِي فَارْحَمْهَا وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا حَفَظْتَ بِهٖ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ

“බස්මික රබ්බි වලංතු ජන්බි වබික අර්ආලු ඉන් අමසක්න නග්සි ෆර්හමිනා වඉන් අර්සල්නනා ෆන්ගල්නා බිමා නන්ගදු බිනි ඉබාදකස් සාලිනින” (ග්‍රන්ථය: බුහාරි 6301 මුස්ලිම් 2714 මෙය අබුහුරෙයිරා රලියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමකි).

5> الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا، وَكَفَانَا وَآوَانَا، فَكَمْ مِنْ لَّا كَافِيَ لَّهُ وَلَا مُؤْوِي

“අල්හමිදලිල්ලාහිල්ලෙදී අන්අමනා වසකානා වකෆානා වආවානා ෆකම්මිමමන් ලා කාෆියලහු වලා මුංවි”.(ග්‍රන්ථය:මුස්ලිම් 2715 මෙය අනස් රලියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමකි).

6> اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ

“අල්ලාහුමම කිනි අදාබක යමිව නුබිඅසු ඉබාදක”(ග්‍රන්ථය අෂ්මද් 18660.අල්බානි මෙය සහීෂ් හදීසකක ශයි පවසයි.මෙය බරා රලියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමකි.මෙම අර්ථයම හුදෙයිෆා රලියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමක් ඉමාම් තිර්මිද් (3398) සහ අෂ්මද් (23244) සඳහන් කර ඇත.අල්බානි මෙය සහීෂ් හදීසකක ශයි පවසයි.(ග්‍රන්ථය අල් ආමිලස්සහීෂ්.2/869).

7> “සුබනානල්ලාහ්” (33) “අල්හමිදලිල්ලාහ්” (33) වනාව බැගින්ද “අල්ලාහු අක්බර්” (34) වනාවක් පැවසීම.

රාත්‍රියෙහි නිදා ගන්නාවිට මෙම සුන්හාත්වන් අනුව කටයුතු කිරීමට අගනා මහිමයන් ඇත.එදින ඔහු චුනු මහන්සිය සඳහා වන ශක්තිය ප්‍රතිස්ථාපනය කරනු ලැබේ.

පහන සඳහන් හදීස් මෙය සනාථ කරයි අලි (රලියල්ලාහු අන්හු) මෙසේ පවසයි ෆානිමා තුමියට ඇඹරුම් ගලෙන් තම අතට තුවාල ඇති වී එ පිළිබදව පැමිණිලි කළාය.(මේ පිළිබදව නබි තුමානන්ට පවසා එක් සේවකයකු ලබා ගැනීම පිනිස ඇය නබි තුමා වෙත පැමිණි අවස්තාවේදී) එක් සිරකරුවෙකු නබි තුමා වෙත පැමිණ සිටියේය.එබැවින් ඇය ඔහුව මුන නොගැස හැරී ගියාය.(යන මගෙහි) ඇය ආයිෂා තුමියට මුන ගැසී ඇය පැමිණි කාරනය ඇයට පැවසුවාය.පසුව නබි තුමානන් පැමිණි විට ෆානිමා තුමිය පැමිණි බව ආයිෂා තුමිය නබි තුමාට දැන්වුවාය.අප අපගේ නිදන ඇතිරිල්ල

සුදානම් කර තිබෙන විට නවී තුමානන් අප වෙත පැමිණියේය.අප එවිට නැගිටින්නට යන විට ඔබ ඔබගේ තැනෙහිම සිටින්න යැයි නවී තුමානන් පවසා ඔහු අප අතරෙහිම වාඩි විය. එවිට ඔහුගේ කකුලෙහි සිසිල මට දැනුනි.ඔබ මාගෙන් ඇසූ දෙයට වඩා විශේෂ දෙයක් මා ඔබලාට උගන්වන්නද යැයි ඔහු අපගෙන් අසා මෙසේ පැවසුවේය.ඔබ ඔබගේ යහනයට යන විට "අල්ලාහු අක්බ්" යැයි 34 වතාවක්ද "සුබ්හානල්ලාහ්" යැයි 33 වතාවක් හා "අල්හම්දුල්ලාහ්" යැයි 33 වතාවක් පැවසීම ඔබලාට මෙහෙයුකරවෙකු ලැබීමට වඩා අගනේය.(ග්‍රන්ථය ඛුතාර් 3705 සහ මුස්ලිම්: 2727)

නවී (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමාගෙන් මෙය මා ඇසූ දා සිට මා මෙය අත්හැරියේම නැත යැයි අලි රලියල්ලාහු අත්හු තුමානන් පවසා ඇත යැයි එක් වාර්තාවක සඳහන් වෙයි.එවිට සිග්ලීන් රාත්‍රියෙහි පවාද? යැයි අසන ලැබූ විට සිග්ලීන් රාත්‍රියෙහි පවා මා අත් හැරියේ නැත යැයි ඔහු පිලිතුරු දුන්නේය.(ග්‍රන්ථය: ඛුතාර් 5362: මුස්ලිම්: 2727).

8> اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَجْهِي إِلَيْكَ ، وَقَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ ، وَأَجْأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ. لَا مَلْجَأَ إِلَّا إِلَيْكَ ، وَلَا مَلْجَأَ مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ ، آمَنْتُ بِكَ بِكَيْفِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ ، وَبِوَجْهِكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ

"අල්ලාහුම ම ඉන්නී අස්ලම්තු වජ්හී ඉලෙයික් වගවිවල්තු අමර් ඉලෙයික වඅල්ජතු ලහ්ර් ඉලෙයික රග්බතන් වරන්බතන් ඉලෙයික ලා මල්ජඅ වලා මන්ජා මන්ක ඉල්ලා ඉලෙයික ආමන්තු බිකිනාබිකල්ලදී අන්සල්ව වබිනබියයිකල්ලදී අර්සල්ව".(ග්‍රන්ථය: ඛුතාර්: 247 මුස්ලිම්: 2710 මෙය බරාගේ දැන්වීමකි. නවීතුමානන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) මෙසේ පැවසූ බව බරා ඉබ්නු ආසිබ් රලියල්ලාහු අත්හු දෙන්නිසි:"ඔබගේ සයනයට ඔබ පැමිණෙන විට සලාතයට වුලු කරන්නා සේ වුලු කර ගන්න. පසුව දකුණු ඉලය මත හාන්සි වී මෙම දුආව පවසන්න.නවද මේවා ඔබගේ අවසාන වැකි බවට තබා ගන්න.එම රාත්‍රියෙහි ඔබ මරණයට පත් වුයේ නම් ඔබ මරණයට පත් වන්නේ ඉස්ලාමය මතමය. ඔබ උදෑසන ලැබුවහොත් යහපත සමගම එය ලබන්නේය".

◆ අල්ලාහ්ව සිහිපත් කිරීම ඉතා ශක්තිමත් බලකොටුවකය. හඳවගේ පීවඤද එමගින් පවතින්නේය.(ඔබ අල්ලාහ්ව සිහි කරන්නන්ගෙන් අයකු වන්න.) නවීතුමානන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) (පවසන විට තම රබ්ව සිහි කරන්නා සහ සිහිනොකරන්නාට උදාහරණය පණ ඇති නැතැත්තා සහ පණ නැති නැතැත්තාය).

මෙම හඳිසයෙන් තවත් සුන්තරවක් පැහැදිලි වෙයි. එය නම් මෙම දුභාව දිනයේ අවසාන දුභාව බවට පත් කර එයින් පසු කිසිත් කපා නොකර නිදා ගත යුතුය. මෙසේ කර ඔහුගේ දෙවයේ ඔහු එදින මරණයට පත් වනු ඇත යැයි තීරණය වී තිබුණාත් ඔහු ඉස්ලාමය සමගම මරණයට පත් වනු ඇත. එසේ නොවේ නම් ඔහු යහපත සමග අවදි වනු ඇත. මෙය සියලු යහපතක්ම අඩංගු කළ දුභාවකි.

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِي، وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ ،
أُبُوءُ لَكَ بِنَفْسِي عَلَىٰ وَأُبُوءُ لَكَ بِدَنْيٍ فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

සැලකිය යුතු ශ්‍රේණි දික්වරයක් ඇත. එය විශාල කුසලකට හේතු වේ. ගැත්තන්ට අල්ලාගත නැගෙන වයසෙන් මෙය බො දී ඇත. එම දුභාව නම් සෙයියිදුල් ඉස්නිග්තාර් වේ. එය මෙයයි: "අල්ලාහුමි අන්ත රබ්බි ලා ඉලාහ ඉල්ලා අන්ත. කලක්තනී. වඅන අබ්දුක වඅන අලා අංදික වවංදික මස් තනන්තු. අඋඋඋ බික මින් ශර්ර මා සනන්තු අබුඋ ලක බිනිහං මනික අලය්ය. වඅබුඋ ලක බිදන්බි. ගන්ගිර් ලි ගඉන්හු ලා යන්ගිරඋඋ දුනුබ ඉල්ලා අන්ත. කවුරන් මෙය විශ්වාසයෙන් යුතුව දනවලෙහි පවසා එදින සවසට පෙර ඔහු මරණයට පත් වන්නේ නම් ඔහු ස්වර්ගයේ වැසියෙක් වන්නේය. එසේම කවුරන් මෙය විශ්වාසයෙන් යුතුව රාත්‍රියෙහි පවසා පසුදින උදෑසනට පෙර ඔහු මරණයට පත් වන්නේ නම් ඔහු ස්වර්ගයේ වැසියෙක් වන්නේය". (ග්‍රන්ථය බුහාරි 6306 ඡදදද ඉබ්නු අබ්සගේ දුන්වීමකි).

◆ සිහින දැකීම හා සම්බන්ධ සුන්තරවන්.

කෙනෙකු දකින සිහින පහත සඳහන් තුනෙන් එකක් වනු ඇත: මෙය සම්බන්ධ අඩු හුරෙයිරා රලියල්ලාහු අන්හුගේ දුන්වීමක මුස්ලිම්හි සඳහන් වී ඇත.

- 1. හොඳ සිහිනයන්. මෙය අල්ලාගන්න වන සුබාරංචියකි. මෙවැනි සිහිනයන් දුටු විට අනුගමනය කළ යුතු අවාර රිති තිබෙන අතර එවා ඉදිරියෙහි විස්තර කරනු ලැබේ.
- 2. දුක ශේකය ගෙන දෙන සිහිනයන්. මෙය ශයිතාන්ගෙන් වුවකි. කෙනෙකු මෙවැනි සිහිනයන් දුටු විට අනුගමනය කළ යුතු අවාර රිති එලෙසින්ම අනුගමනය කළේ නම් මෙවායන් ඔහුට කිසිදු හානියක් ඇති නොවේ. එවාද ඉදිරියෙහි විස්තර කරනු ලැබේ.
- 3. කෙනෙකු නිදා ගන්නට පෙර ඔහුගේ සිතේ තිබුණු දේ සිහිනවල පෙනීම. මෙහි කිසිවක් නැත.

සිහින දුටු විට අනුගමනය කළ යුතු සුන්හත්වත් හදිස්වල සඳහන් වී ඇත.

අඬු සලමා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි:මාව රෝගියෙකු කරන සිහිනයක් මා දුටුවෙමි.දිනක් මා අඬු කතාදා රලියල්ලාහු අන්හු මුණගැසුනු විට ඔහු මෙසේ පැවසුවේය:නබිතුමන් (සල්ලල්ලාහු අග්ලෙහි වසල්ලම්) මෙසේ පසවන තෙක් මා නිතරම මාව රෝගියෙකු කරන සිහින දකින්නෙකුව සිටියෙමි: "හොඳ සිහින අල්ලාහ්ගෙන්ය ඔබගෙන් කෙනෙකු නමා ප්‍රිය කරන දෙයක් සිහිනයෙන් දුටුවහොත් ඔහු නමා ප්‍රිය කරන කෙනෙකුටම දැන්වන්න.ඔහු පිළිකුල්සහනත දෙයක් දුටුවේ නම් එවිට අවදිනු වහාම වම පැත්තට කෙළ ගසා ෂයිතාන් සහ ඔහුගේ උවදුරුවලින් අල්ලාහ්ගෙන් ආරක්ෂාව පතන්න.තවද එය ගැන කිසිවෙකුට නොපවසන්න.නිශ්චය වශයෙන්ම ඔහුට එයින් කිසිදු උවදුරක් ඇති වන්නේ නැත".

අඬු සලමා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි: ඇතැම් සිහිනය මට කන්දකටත් වඩා සිතට බරක් විය.නබිතුමානන්ගේ මෙම උපදෙස් ඇසීමෙන් පසු එ කිසිවක් මා සැලකිල්ලට ගත්තේ නැත. (ග්‍රන්ථය: බුහාර් 5747 මුස්ලිම් 2261).තවත් දැන්වීමක මෙසේ සඳහන් වී ඇත:හොඳ සිහිනයන් අල්ලාහ්ගෙන්ය. ඔබගෙන් කෙනෙකු ඔහු බිය වන සිහිනයක් දුටුවේ නම් ඔහු අවදි වූ විගස අවදිනු වම් පැත්තට කෙළ ගසා එහි උවදුරුවලින් අල්ලාහ්ගෙන් ආරක්ෂාව පතන්න.නිශ්චය වශයෙන්ම එයින් ඔහුට කිසිදු උවදුරක් ඇති වන්නේ නැත (ග්‍රන්ථය: බුහාර්: 3292 මුස්ලිම්: 2261).

මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අග්ලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව ජාබිර් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "ෂයිතාන්ගේ උවදුරුවලින් තුන් වතාවක් අල්ලාහ්ගේ ආරක්ෂාව පතා ඔහු නිදා සිටි පැත්තෙන් අනෙක් අතට හැරී නිදා ගත යුතුය". (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2262).

අඬු සය්ද්දල් කුද්ර් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි:"ඔබගෙන් කෙනෙකු නමා ප්‍රිය කරන සිහිනයක් දුටුවේ නම් එය අල්ලාහ්ගෙන්ය.එනිසාඔහු අල්ලාහ්ට ප්‍රශංසා කළ යුතුයි".(ග්‍රන්ථය: බුහාර්: 7045).

1 ගුහන සඳහන් කරන ලද දැන්වීම් සියල්ලෙහි සාරාංශය නම් හොඳ සිහිනයක් දකින කෙනෙකුට පහත කරුණු ඔහුට සුන්හත් වෙයි:

- 1. එ සඳහා අල්ලාහ්ට ප්‍රශංසා කිරීම.
- 2. තමා ප්‍රිය කරන කෙනෙකුට පමණක් දැන්වීම.

2 කවුරුන් අප්‍රසන්න සිහිනයක් දුටුවේද ඔහුට පහත කරුණු සුන්හත් වේ.

- පළමුවැන්න:** වම් පැත්තට තුන් වතාවක් වාතය සමග පිඹීම හෝ කෙළ ගැසීම.
- දෙවැන්න:** "අඋදු ඩල්ලාහි මිනෂ්ෂයිතාහි වමින් ෂර්රහා" යැයි තුන් වතාවක් පැවසීම.
- තුන්වැන්න:** එම සිහිනය කිසිකෙනකුට නොකීම.මෙම කරනු තුන කළහොත් එම සිහිනයෙන් ඔහුට කිසිදු උවදුරක් ඇති වන්නේ නැත.මෙයට අමරතව තවත් කරනු දෙකක් එක් කර ගැනීම වඩාත් හොඳය.
- සිව්වැන්න:** ඔහු නිදා සිටි පැත්ත වෙතස් කිරීම.නිදසුනකට උඩුකුරුව නිදා සිටියේ නම් පැත්තකට ඇල වී නිදා ගත යුතුය.
- පස්වැන්න:** රකඅත් දෙකක් ඉටු කිරීම.

ගුහත සඳහන් හදිස්වලින් ලබා ගත යුතු උපදෙස් නම් මුස්ලිම්වරයෙකුගේ සිහිනය "නුබවනයෙන්" කොටසක් යන්නයි. අවදිව සිටින විට සත්‍යය කපා කරන්නන් දකින සිහිනය සත්‍ය වේ. මුස්ලිම්වරයෙකුගේ සත්‍යතායාව බව පිළිබිඹුව හිතදේන්ද සනිටුහන් වන බව මෙයින් පැහැදිලි වේ.

◆ කවුරුන් රාත්‍රියෙහි අතරමැද අවදිවන්නේද පහත සඳහන් දික්රය පැවසීම සුන්නත්ය.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙයි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව උඩාදුන් ඉබ්නු සාම්ත රලියල්ලාහු අත්තු මෙසේ දන්වයි: කවුරුන් රාත්‍රියෙහි නිතැතින්ම අවදි වී "ලා ඉලාහ ඉල්ලේලාහු වන්දනු ලා ශරීක ලහු ලහුල් මුල්කු වලහුල් හමීදු වනුව අලා කුල්ලි ශයිඉන් කදීර්. අල්හමීදුලිල්ලාහ් වසුබහානල්ලාහ් වලාඉලාහා ඉල්ලේලාහු වල්ලාහු අක්බර් වලා හවුල වලා කුච්චන ඉල්ලා බිල්ලාහ්. අල්ලාහුමිග්රිබ්ලි යැයි" පවසා ශමක පාර්චනා කරන්නේද එය පිලිගනු ලැබේ. ඔහු වුද කර සමානය ඉටු කළහොත් එයද පිලිනු ලැබේ. (ගුත්චය: 1154)

ලා ඉලාහ ඉල්ලේලාහු වන්දනු ලා ශරීක ලහු ලහුල් මුල්කු වලහුල් හමීදු වනුව අලා කුල්ලි ශයිඉන් කදීර්. අල්හමීදුලිල්ලාහ් වසුබහානල්ලාහ් වලාඉලාහා ඉල්ලේලාහු වල්ලාහු අක්බර් වලා හවුල වලා කුච්චන ඉල්ලා බිල්ලාහ්. ගුහත දුන්වීමෙහි ඇති දුආව පාරයනය කරන්නාට සුබාරංචි දෙකක් ඇත.

පළමුවැන්න: ඔහු කරනු පාර්චනාව පිලිගනු ලැබේ.

දෙවැන්න: ඔහු වුද කර සමානය ඉටු කළේ නම් එයද පිලිගනු ලැබේ. මෙවැනි කුසල් ලබා දුන් අල්ලාහ්ටමටය සියලු ප්‍රශංසා. එබැවින් මේවා ක්‍රියාවට නැංවීමේ භාග්‍යය අපට ලබා දෙන මෙන් අල්ලාහ්ගෙන්ම ඉල්ලා සිටීමු.

මෙයත් සමගම වේලාව නිශ්චය කරනු ලැබූ සුන්නත් යනු උපදෙස් මාලාව නිමාවට පත් වෙයි. මෙයින් පසු හිතදේන් අවදියෙන් පසුව පවසන දික්රයද "අල්හමීදුලිල්ලාහ්නිල්ලදී අහ්යානා බංදමා අමානනා වලුලයිනින්නුජුර්".

වේලාව නිශ්චය නොකරනු ලැබූ සුන්තරයන්.

දෛනික සුන්තරවල දෙවන කොටස මෙය වන අතර මෙම කොටස ඉතා ගැඹුරැය.විවිධ අවස්ථාවලට පුද්ගලයින්ට තත්වයන්වලට හා වේලාවලට අදාල සුන්තරවත්ද ඇත.

මෙහිදී දෛනිකව හා නැවත නැවත එන සුන්තර ගැන පමණක් අප සඳහන් කරන්නෙමු.

මෙම කොටසෙහි පළමුවන සුන්තරව.

පලමුව:ආහාර අනුභව කිරීමේ සුන්තරයන්

1 ආහාර අනුභව කරන්නට ආරම්භ කරන විට බිස්මි කීම.

අමීර් ඉබ්නු අබු සලමා රමියල්ලාහු අනතුරු මෙසේ පවසයි: මා මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ දුකාවෙහි කුඩා ප්‍රමාණයක සිටි විට මගේ අත ආහාර බඳුනේ සැම තැනටම යන්නට විය.එවිට මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් මෙසේ පැවසූහ: "කුඩා දුරුවෙහි අල්ලාන්ගේ නාමය පවසන්න.ඔබගේ දකුණු අතින් අනුභව කරන්න.ඔබට අසලින් තිබෙන දෙයින් ඔබට ප්‍රමාණාන්ව අනුභව කරන්න".(ග්‍රන්ථය: ග්‍රන්ථය: බුහාරි 5376 මුස්ලිම්: 2022).

වැඩි සිල්වත් බව නම් මෙය කිසිවිටෙක අත් නොහැරීමයි.එසේම එය අමතක වුවහොත් "බිස්මිල්ලාහි අවිවලනු වභානිරනු" යැයි පැවසීමයි.

بِسْمِ اللَّهِ أَوَّلُهُ وَآخِرُهُ

මන්ද යත් මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව ආශිෂා රමියල්ලාහු අන්තා මෙසේ දන්වා ඇත: "ඔබගෙන් කෙනෙකු ආහාර අනුභව කරන්නට යන විට අල්ලාන්ගේ නාමය පවසන්න. ආරම්භයේදී අල්ලාන්ගේ නාමය පැවසීමට අමතක වුවහොත් බිස්මිල්ලාහි අවිවලනු වභානිරනු යැයි පැවසිය යුතුය". (අබුදාවුද් 3767 තිර්මිද් 1858 ඉමාම් අල්බානි මෙය සහිත හදිසයක යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය සහිත ශ්‍රී ලංකා : 282/1).

ආහාර අනුභව කිරීමේ සුන්තරයන්

එමෙන්ම හදිසවලින් පැහැදිලි වන තවත් කරුණක් නම් මුස්ලිම්වරයෙකු දකුණු අතින් අනුභව කළ යුතුය යන්නයි. නිශ්චය වශයෙන්ම බිස්මිල් නොකියා අනුභව කරන්නාගේ සහ වමතින් අනුභව කරන්නාගේ ආහාරයේ ඡයිතාත් හවුල් වනු ඇත. තවද වමතින් අනුභව කරන්නේද ඔහු ඡයිතාත් සමාන වන්නේය ඡයිතාත් වමතින් ආහාර පානයන් අනුභව කරන්නේය.

පහත සඳහන් හදිසේ මෙය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු අම්ර් රලියල්ලාහු අනුහු මෙසේ දන්වයි: "ඔබගෙන් කිසිවෙකු වම් අතින් ආහාර හෝ පාන නොගන්න. නිශ්චය වශයෙන්ම ඡයිතාත් ආහාර පාන අනුභව කරන්නේ වමතිනි. තවද මෙම දැන්වීමෙහි නාඟිත් නමැත්තෙකු තවත් අමතර කරුණක් දුන්වා ඇත. එනම් වමතින් කිසිවක් නොදෙන්න හා නොගන්න යනු එයයි". (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2020).

ඡයිතාත් නිවෙස්වලට ඇතුළු වී නිවාසීයන්ගේ ආහාර පානවලට හවුල් වීමට කැඳරකමින් සිටින්නේය. මේ බව හදිසයක මෙසේ සඳහන් වී ඇත. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසනු තමා ඇසූ බව ජාබිර් රලියල්ලාහු අනුහු මෙසේ දන්වයි: කෙනෙකු සිය නිවසට ඇතුළු වන විට අල්ලාහ්ව සිහිකර තම ආහාරයෙහිද අල්ලාහ්ව සිහි කළ විට 'අද දින ඔබලාට නැවතීමට නිවසක් හෝ අනුභවයට ආහාර නැත. ශැයි ඡයිතාත් තම සගයන්ට පවත්නේය. එසේ නිවසට ඇතුළුවන විට අල්ලාහ්ව සිහි කරන්නට කෙනෙකුට අමතක වුවහොත් 'අද දින ඔබලාට නැවතීමට නිවසක් සහ අනුභවයට ආහාර ලැබී ඇත. ශැයි ඡයිතාත් තම සගයන්ට පවත්නේය. (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2018).

2 තැටියේ ඔබට සමීප තැනින් අනුභව කිරීම.

ඉහත අමර් ඉබ්නි අබි සලමා රලියල්ලාහු අනුහුගේ "දැන්වීමෙහි තැටියේ ඔබට සමීප තැනින්" අනුභව කරන්න ශැයි පවසා ඇත

3 බීම වැටුනු ආහාර ඇහිද එහි අපචිත්‍ර කිසිවක් තැවර් නිබුනොත් එය ඉවත් කර අනුභව කිරීම.

පහත සඳහන් හදිසේ මෙය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසනු තමා ඇසූ බව ජාබිර් රලියල්ලාහු අනුහු මෙසේ දන්වයි: "නිශ්චය වශයෙන්ම ඔබගේ සියලුම කටයුතුවලට ඡයිතාත් අවනීර්ණ වෙයි. ඔබගේ ආහාරයට ඔහු එක් වෙයි. ඔබගෙන් කෙනෙකුගේ ආහාරයන් මඳක් බීම වැටුණේ නම් එහි ඇති අපචිත්‍ර ඉවත් කර අනුභව කරන්න. එය ඡයිතාත්ට අත් නොහරින්න. ආහාර අනුභව කර අවසානයෙහි ඇඟිලි සුප්පු කරන්න. නිශ්චය වශයෙන්ම ආහාරයේ බරකතය ඇත්තේ කුමකදැයි ඔහු නොදන්නේය" (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2033).

මෙම හදිසය ඉතා විමසිල්ලෙන් බලන කල අපට වැටහෙන දෙයක් නම් "ඡයිතාත් මිනිසාගේ සෑම කටයුත්තකටම හවුල් වන්නට තැත් කරන්නේ" කෙනෙකුගේ ජීවිතයේ බරකතය ඉවත් කර ඔහුගේ කාර්යන්ට හවුල් කර ගැනීමටය. මෙතෙක් අප බැලූ හදිසවලට අනුව ආහාර පානය සහ නිදා ගැනීම යන කටයුතුවල ඡයිතාත් හවුල් වන්නට තැත් කරන බව පැහැදිලිය. තවත් ඡයිතාත් එසේ හවුල් වන්නට වැයම් කරන අනෙකුත් කටයුතු ගැන ඉන්ෂා අල්ලාහ් අප ඉදිරියට බලමු.

වේලාව නිශ්චය නොකරනු ලැබූ සුන්තරයන්.

4 ඇඟිලි සුප්පු කිරීම.

එනම් දිව ඇඟිලි ලෙව කෑ යුතුය.මෙම සුන්තරය අප කළ යුතුය හෝ බිරිය වැනි කෙනෙකු ලවා කළ යුතුය. කෙසේ හෝ අතේ හා ඇඟිලිවල තැවරී ඇති ආහාර ජීදා නොයැවීම මෙහි අරමුණයි.

මේ බව ඉහත ජාබර් රලියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමෙහි සඳහන් වී තිබුණි.

මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව ඉබ්නු අබ්බාස් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "ඔබගෙන් කෙනෙකු ආහාර අනුභව කර අවසන් වුවහොත් තම අත සුප්පු කරන තෙක් හෝ තවත් කෙනෙකුට එය කරන්නට දෙන තෙක් එය පිසීන්නට එපා" (ග්‍රන්ථය: ඛුභාර්: 5456 මුස්ලිම්: 2033).

5 භාජනය ඇඟිලිවලින් හොඳින් පිස දමා අනුභව කළ යුතුයි.

අනුභව කරන්නා සිය තැටියේ කිසිවක ඉතුරු නොකර එය හොඳින් පිසදැමිය යුතුයි.මන්ද එයත් ආහාර වේලෙහි බරකනය එහිද තිබෙන්නට ඉඩ ඇති බැවිනි.

පහත සඳහන් හදිස් මෙය සනාථ කරයි ආහාර ගත් තැටිය හොඳින් පිස දැමිය යුතු යැයි නබිතුමානන් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) අපට අග්‍ර කර ඇත යැයි අතස් රලියල්ලාහු අන්හු පවසයි.(ග්‍රන්ථය මුස්ලිම් 2034) තවත් දැන්වීමක මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබුහුරෙයිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "ඔබලා තැටිය හොඳින් පිස අනුභව කරන්න" (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2035).

ඉබ්නු හුසයිම්න් රහිමහුල්ලා මෙසේ දන්වයි:පිස දැමීම යනු තැටියෙහි තැවරී ඇති ආහාර කැබලි තම ඇඟිලි මගින් තදින් පිස දමා එයත් අනුභව කිරීමය.මෙම සුන්තරය ගැන බොහෝ අය අනවධානයෙන් සිටිති.කණගාටු විය යුතු කරුණ නම් ආගමික දැනුම් හදාරන්නන් පවා මෙය නොසලකා හරිති.මෙය මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ගේ මග පෙන්වීමට පටහැනි ක්‍රියාවකි. (ග්‍රන්ථය: ඡරහු රියාලිස්සාලිහීන් 892/1).

6 ඇඟිලි තුනෙන් ආහාර අනුභව කිරීම.

ඇඟිලි තුනෙන් ආහාර අනුභව කිරීම සුන්තරයකි. මෙම සුන්තරය කළ යුත්තේ රටදුඳු රොට් වැනි ආහාර ගන්නා විටය.

පහත සඳහන් හදිසි මෙය සනාථ කරයි කඳව් ඉබ්නු මාලික් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි: නබ්තුමානන් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) ආහාර අනුභව කරන්නේ ඇඟිලි තුනෙන්ය. තවද එතුමන් තම අත පිස දැමීමට පෙර හොඳින් සුප්පු කරන්නේය. (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 2032).

7 භාජනයෙන් පිටත තුන් වරක් හුස්ම පිට කිරීම

ශමක් පානය කරන විට එක හුස්මට පානය නොකර එය කොටස් තුනකට බෙදා සෑම වරකටම හුස්මක් පිට කිරීම සුන්තර වෙයි.

පහත සඳහන් හදිසි මෙය සනාථ කරයි අනස් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් ශමක් පානය කරන විට එය එක හුස්මට පානය නොකර එය කොටස් තුනකට බෙදා සෑම වරකටම හුස්මක් පිට කරමින් පානය කරති. තවද මෙසේද පැවසුහ: "මෙසේ කිරීමෙන් පිපාසය හොඳින් සන්සිඳුවන අතර පිපාසයේ අපහසුතාවයද එය අඩු කරයි". මා ද ශමක් පානය කරන විට මෙය අනුගමනය කරමි යයි තවත් දැන්වීමක අනස් රලියල්ලාහු අන්හු වැඩි දුරටත් පවසයි. (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 5631 මුස්ලිම්: 2028).

මෙසේ නවත නවතා පානය කරන මෙන් උපදෙස් කර ඇත්තේ බීමෙහි හුස්ම පිට කිරීම මකරුන් හෙයින්. මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබු කතාදා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "ඔබගෙන් කෙනෙකු යමක් පානය කරන විට භාජනයට හුස්ම පිට නොකරන්න" (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 5630 මුස්ලිම්: 267).

8 ආහාර අනුභව කිරීමෙන් පසු අලලාහට ප්‍රශංසා කිරීම.

පහත හදිසය මෙම සුන්තරය වඩාත් හොඳින් පැහැදිලි කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පවසූ බව අනස් ඉබ්නු මාලික් රලියල්ලාහු අනතු මසේ දන්වයි: "ගැන්වෙනකු ආහාරය අනුභව කර එය වෙනුවෙන් අල්ලාහ්ට ප්‍රශංසා කිරීමද යමක් පානය කර එය වෙනුවෙන් අල්ලාහ්ට ප්‍රශංසා කිරීමද නිශ්චය වශයෙන්ම ගැන්වාගෙන් අල්ලාහ් ප්‍රිය කරයි". (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 2743).

ප්‍රශංසා කිරීමට බොහෝ වචන ඇත.

- 1> **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ كَثِيْرًا طَيِّبًا مُّبَارَكًا فِيْهِ غَيْرٌ مَّكْفُوْرٌ ، وَلَا مُؤَدَّوْدٌ ، وَلَا مُسْتَعْتَبٌ عَنْهُ رَيْبًا**
 "අල්ලාහ්ට අලලාහ් කසිරන් තයයිබන් මුබාරකන් ෆිහි ගයිර් මක්ෆීසින් වලා මුවද්දලුන් වලා මුස්තාබ්නන් අන්හු රබ්බනා" (ග්‍රන්ථය: ඛුභාර් 5458 මෙය අඬු උමාමා රලියල්ලාහු අනතුගේ දැන්වීමකි).
- 2> **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ كَفَّأَنَا وَأَرْوَأَنَا غَيْرٌ مَّكْفُوْرٌ ، وَلَا مُكْفُوْرٌ**
 "අල්ලාහ්ට අලලාහ් කෆෆානා වඅර්වෆානා ගයිර් මක්ෆීසින් වලා මක්ෆුර්න්" (ග්‍රන්ථය: ඛුභාර් 5459 මෙය අඬු උමාමා රලියල්ලාහු අනතුගේ දැන්වීමකි)

9 ආහාර අනුභවය කරන විට වෙන් නොවී කිහිප දෙනෙකු එක් වීම.

ආහාර අනුභවය කරන විට වෙන් නොවී කිහිප දෙනෙකුම එක් වී කෑම සුන්තරය.

පහත සඳහන් හදිස මෙය සනාථ කරයි මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පවසනු තමා ඇසූ බව ආබ් රලියල්ලාහු අනතු මසේ දන්වයි: "එක් කෙනෙකුගේ ආහාරය දෙනෙකුට ප්‍රමාණවත්ය. දෙදෙනෙකුගේ ආහාරය සිව් දෙනෙකුට ප්‍රමාණවත්ය. සිව් දෙනෙකුගේ ආහාරය අට දෙනෙකුට ප්‍රමාණවත්ය". (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 2059).

10 ආහාර රසවත්ව ප්‍රියතමව තිබුනේ නම් ප්‍රශංසා කිරීම.

ආහාර තෘප්තිමත්ව තිබුනොත් එය සැපයූ හෝ පිසූ අය ප්‍රශංසා කිරීම සුන්තරවකි.

පහත සඳහන් හදිස් මෙය සනාථ කරයි ජාබිර් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: වරක් මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් එතුමන්ගේ නිවැසියන්ගෙන් හොදී ගෙනෙන මෙන් කීහ. එවිට නිවැසියන් නිවසේ නිඳෙන්නේ විනාකිරී පමණක් යැයි කීහ. එය ගෙනෙන්නට කී මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් එය සමග අනුභව කරන්නට පටන් ගත්හ. පසුව විනාකිරී ඉතා හොඳ හොද්දකි යැයි පැවසූහ. (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2052).

ඉබ්නු හුසෙයිමීන් රහිමහුල්ලා මෙසේ පවසයි: අනුභව කළ ආහාර තෘප්තිමත්ව තිබුනේ නම් එයට ප්‍රශංසා කිරීම මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන්ගේ මගපෙන්වීමකි. උදාහරණයකට කෙනෙකු දුන් රොට් හොඳ නම් "අභවලාගේ රොට් හොඳයි" යැයි කීම සුන්තරය. (ග්‍රන්ථය: ෂරහු රියාලිස්කාලිනීන්: 1057/2).

වත්මන් බොහෝ නවී වර්තාවට පටහැනිවම ක්‍රියා කරති. ඔවුන් නවීතුමාගේ (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) සුන්තරය අත් හැරීමෙන් පමණක් නොනැවතී එයට ප්‍රතිවිරුද්ධවද කටයුතු කරති. ආහාරයට දොස් කීම එහි අඩුපාඩු කීම ආදිය නවීතුමාගේ (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) මගපෙන්වීමට විරුද්ධය. අබු හුරේරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් කිසිවිටෙක ආහාර පානවලට දොස් කීවේ නැත. එතුමන් කැමති නම් එය අනුභව කරනු ඇත. නැත්නම් නිහඬව එය අත්හරිනු ඇත. (ග්‍රන්ථය: ඛුහාර් 3563 මුස්ලිම්: 2064).

11 ආහාර හිමියාට හෙවත් සංග්‍රහ කළ පුද්ගලයාට දුආ කිරීම.

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِي مَا رَزَقْتَهُمْ ، وَاعْفُ عَنَّهُمْ ، وَارْحَمَهُمْ

පහත සඳහන් හදිස් මෙය සනාථ කරයි අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු ඛුසර් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් මාගේ නිවසට වරක් පැමිණියේය. එවිට අපි එතුමන්ට ආහාර පිරිනැමුවෙමු. එය අනුභව කරන විට රට ඉඳිද දෙන ලදී. රට ඉඳි අනුභව කළ නවීතුමන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) ඇට කටින් පිට කරන විට දුබරැගිල්ල සහ මැදැගිල්ල පිටින් තබා විසි කළෝය. පසුව එතුමන්ට පානයක් දෙන ලදී. පසුව මාගේ පියා අපට දුආ- ප්‍රථනා කරන්න යැයි ඉල්ලා සිටියේය. පසුව මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් මෙසේ දුආ කළහ: "අල්ලාහුමිම ඩාර්ලක් ලනුම ෆී මා වසක්න හුමි වග් ෆිර්ලනුමි වර්හමනුමි". (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2042).

ආහාර අනුභව කිරීමේ සුන්තරයන්

12 යම් ආහාරයක් බෙදන වේලාවට දකුණේ සිටින තැනැත්තාගෙන් ආරම්භ කළ යුතුය.

වම් පැත්තෙන් ආරම්භ නොකළ යුතුය.

පහත සඳහන් හදිසි මෙය සනාථ කරයි අතස් රලියල්ලාහු අන්තු මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් වරක් අපගේ නිවසට පැමිණ පානය කරන්නට යමක් ඉල්ලවේය. අප එතුමන්ට එළ කිරී දොවා දුන්නෙමු. මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් එය පානය කළේය. එසමයෙහි අබුබකර් රලියල්ලාහු අන්තුගේ වම් පැත්තේද උමර් රලියල්ලාහු අන්තු ඉදිරියේද දකුණෙන් ගැමී අරාබියෙකුද සිටියේය. නබිතුමන් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) පානය කර අවසන් වූ විට උමර් රලියල්ලාහු අන්තු'මේ අබුබකර්. යැයි අබුබකර් රලියල්ලාහු අන්තු දෙස පෙන්වූයේය. එනමුත් මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් අබුබකර් සහ උමර් අත්හැර අරාබි ගැමියාට පානය කරන්නට දී දකුණේ සිටින්නන්ය දකුණේ සිටින්නන්ය දකුණේ සිටින්නන්ය යැයි තෙවරක්ම පැවසූහ. පසුව අතස් මෙම දැන්වීමෙන් පසු මෙය සුන්නතයකි මෙය සුන්නතයකි මෙය සුන්නතයකි යැයි තෙවරක් කීවේය. (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 2571 මුස්ලිම්: 2029)

13 බීමක් අන් අයට බෙදන්නා එය පානය කළ යුත්තේ අවසානයටය.

පිරිසකට බීමක් බෙදන්නා එය පානය කළ යුත්තේ අවසානයටය.

පහත සඳහන් හදිසි මෙය සනාථ කරයි එක් දීර්ඝ හදීසයක අබු කතාතා රලියල්ලාහු අන්තු මෙසේ දන්වයි. දිනක් නබි තුමානන් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) යම් පානයක් බෙදනකට වත් කර දුන් අතර මා එය මිනිසුන් අතර බෙදා දුන්නෙමි. අවසානයට ඉතිරිව සිටියේ එතුමන් සහ මා පමණි. පසුව නැවතත් එම පානය බෙදනකට වත් කර මෙය පානය කරන්න යැයි නබිතුමන් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) පැවසූහ. එයට මා 'ඔබ පානය කරන තෙක් මා පානය නොකරමි අල්ලාහ්ගේ දුතයානෙහි. යැයි මා යටහත්ව පැවසුවෙමි. එයට නබිතුමන් නිශ්චය වශයෙන්ම පිරිසකට පානයෙන් සන්කාර කරන්නා එය පානය කළ යුත්තේ අවසානයෙනිය යැයි කී අතර මා එය පානය කළෙමි. පසුව එතුමන්ද පානය කළහ. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 681).

සැයු: කිරි පානය කළ පසු මුඛයේ නිබෙන තෙල ඉවත් කිරීමට කට සේදීම සුන්නන්ය පහත සඳහන් හදිසි මෙය සනාථ කරයි ඉබ්නු අබ්බාස් මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් කිරි පානය කර පසුව ජලය ඉල්ලා මුඛය සේදුවෝය. පසුව "නිශ්චය වශයෙන්ම එහි තෙල ඇත" යැයි කීහ. (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 211 මුස්ලිම්: 358).

14 රාත්‍රියෙහි ආහාර බඳුන් වසා තබා අල්ලාගත් නාමය පැවසීම.

රාත්‍රී කාලයෙහි විවෘතව ඇති භාජන වසා තබනු. වසා තිබුණු බඳුන් තවත් තදින් වැසිය යුතු අතර එවිට අල්ලාගත් නාමය පැවසිය යුතුය.

පහත සඳහන් හදිසි මෙය සනාථ කරයි මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙඹි වසල්ලේ) තුමානන් පවසනු තමා ඇසූ බව ජාබිර් ඉබ්නු අබ්දිලාහ් රලියල්ලාහු අනතු මෙසේ දන්වයි: "භාජන වසා තබන්න.වතුර නිබෙහ

භාජනයට මුඩියක් දමන්න.නිශ්චය වශයෙන්ම වසරෙහි එක් රැයක් ඇත අතර එවිට රෝගයක් පහළ වේ. එම රෝගය වසා නොමැති භාජනයක් අසලින් හෝ මුඩියක් නොමැති වතුර භාජනයක් අසලින් ගියහොත් එම රෝගය එයට ඇතුල් වනු ඇත".(ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2014 තවත් දැනවීමක ඔහු මෙසේද දන්වයි): "ඔබගේ වතුර භාජනයට මුඩි දමන්න. තවද අල්ලාගත් නාමයද පවසන්න. තවද ඔබගේ බඳුන් නොවසා නොතබන්න. අල්ලාගත් නාමයද පවසන්න. ඔබ වසන විට කුඩා යමක් හෝ භාජනය මත හරහා තබන්න". (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 5623).

වේලාව නිශ්චය නොකරනු ලැබූ සුන්තරයන්.

සලාම් කීම අන් අයට මුණගැසීම හා සභාවක සම්බන්ධ සුන්තරයන්

1 සලාම් කීම සුන්තාවකි.

මෙම සුන්තනය ගැන සඳහන් කරන හදිසි බොහෝ ඇත. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙයි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරේයිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: එක් මුස්ලිම්වරයෙකු මන අන් මුස්ලිම්වරයෙකු මන වන වගකීම් 6 ක් යැයි කී විට එවා කුමක්දැයි සභාඛාවරුන් විමසූහ. එයට නඹතුමානන් මෙසේ පිළිතුරු දුන්හ: "ඔහුට මුණගැසුනු විට සලාම් කියන්න.ඔහු ඔබට ආරාධනාවක් කළේ නම් එය පිළිගන්න.ඔහු ඔබගෙන් යම් උපදෙසක් ඉල්ලා සිටියේ නම් එය ලබා දෙන්න.ඔහු කිඹිනුමක් ඇර අල්හම්දුලිල්ලාහ් යැයි කීවේ නම් "යථ්හමකල්ලාහ් " යැයි පවසන්න. ඔහු අසනීප වූයේ නම් සුවදක් විමසන්නට යන්න.ඔහු මරණයට පත් වූයේ නම් ඔහුගේ දේහය පසුපස යන්න". (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2162).

සලාම් කීම අන් අයට මුණගැසීම හා සභාවකට සම්බන්ධ සුන්තරයන්

එයට පිළිතුරු දීම වාපිබිය.

අල්ලාහ් පවසන විට- "ඔබට යමෙකු සුබ පැතුටුනොත් එයටත් වඩා අලංකාර දෙයින් ඔහුට ඔබ (පෙරලා)සුබ පතන්න. නැතිනම් (අඩු වශයෙන්) එයම පෙරලා පවසන්න. නිශ්චය වශයෙන්ම අල්ලාහ් සියළුම දේ පිළිබඳ ගණන් බලන්නාව සිටින්නේය". (අත් නිසා 86).

පොදුවේ අල්ලාහ් යම් දෙයක් අණ කළේ නම් එය අනිවාර්ය කරුණකි. තවද ඉබ්නු හසම් ඉබ්නු අබ්දිල් බර් අෂ් ෂයික් තකිය්සුද් දීන් රහිමුලුල්ලා වැනි බොහෝ විද්වතුන් පවා සලාතයට පිළිතුරු දීම වාපිබි ශැයි පවසා ඇත. (ග්‍රන්ථය අල් ආදාබුෂ් ෂර්ගුය්ශාහ් (356/1)).

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

සලාම් කීම සඳහා වූ පරිපූරණ හා ඉතා උචිතම ක්‍රමය වන්නේ "අස්සලාමු අලයිකුම් වර්ග්මතුල්ලාහි වබර්කාතුහු" ශැයි කීම වේ.

ඉබ්නුල් කය්සිම් රනිමහුල්ලා මෙසේ පවසයි. තබ්තුමානන් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේමේ මග පෙන්වීම වබර්කාතුහු දක්වා සලාම් කීමය. (ග්‍රන්ථය සාදුල් මආදු: 417/2).

සලාමය පැනිරීම ඉමහත් මනිමයන් මගින් දීර් ගන්වනු ලැබූ සුන්නාන්වකි. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේම) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරෙයිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: මාගේ ප්‍රාණය කවුරුන්ගේ අතේ තිබේද ඔහු මත දිවුරා ඔබ විශ්වාස කරන තෙක් ස්වථග යට පිවිසෙන්නේ නැත. ඔබ එකිනෙකා ප්‍රිය කරන තෙක් ඔබ විශ්වාස කරන්නේ නැත. ඔබ කුමක් කළහොත් ඔබලා එකිනෙකා ප්‍රිය කරන්නේද එවන් දෙයක් මා ඔබලාට දන්වන්නද? ඔබ අතර සලාමය පතුරන්න. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම් 54).

2 අවශ්‍යතාවය තිබුනේ නම් තුන් වරක් සලාම් පැවසීම සුන්තය.

එම අවස්ථාවන් නම් සලාම් කියනු ලැබූ අයට එය ඇසුරන්ද යන සැකයක් ඇති වූ විට. නැවත වතාවක් කිව යුතුය. එසේම තුන් වතාවක් කිව යුතුය. තවද විශාල පිරිසකට සලාම් කියන විට ඔවුන්ට ඇසුරෙන් නැත්නම් ඔවුන්ට අසන සේ එසේම තුන් වතාවක් කිව යුතුය.

පහත සඳහන් හදිසේ මෙය සනාථ කරයි අනස් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේම) තුමානන් කථා කරන විට එතුමන් කියන දෙය හොඳින් වටහා ගනු පිණිස එය තුන් වතාවක් නැවත නැවත පවසනු ඇත. තවද එතුමන් යම් සමූහයන් වෙත පැමිණෙන විට තුන් වතාවක් සලාම් පවසනු ඇත. (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 95).

ඉහත අනස් රලියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමෙන් පැහැදිලි වන කරුණක් නම් අප කියන දෙයක් අසන්නා වටහා නොගතහොත් එය තුන් වරක් දක්වා වැඩි කිරීම සුන්තය.

සහල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලේම මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේම) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරෙයිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: මාගේ ප්‍රාණය කවුරුන්ගේ අතේ තිබේද ඔහු මත දිවුරා ඔබ විශ්වාස කරන තෙක් ස්වථග යට පිවිසෙන්නේ නැත. ඔබ එකිනෙකා ප්‍රිය කරන තෙක් ඔබ විශ්වාස කරන්නේ නැත. ඔබ කුමක් කළහොත් ඔබලා එකිනෙකා ප්‍රිය කරන්නේද එවන් දෙයක් මා ඔබලාට දන්වන්නද? ඔබ අතර සලාමය පතුරන්න. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම් 54).

වේලාව නිශ්චය නොකරනු ලැබූ සුන්තරයන්.

3 හඳුනන හා නාඳුනන සියල්ලන්ටම සලාම් පැවසීම සුන්තරය.

අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු අමර් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: කෙනෙකු නබ්තුමානන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) වෙත පැමිණා ඉස්ලාමයේ ඉතා උසස් වන්නේ කුමක්දැයි ඇසුවේය.එයට නබ් තුමානන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) “ආහාර දීම හා හඳුනන හා නාඳුනන සියල්ලන්ටම සලාම් පැවසීම යැයි කීහ”.(ග්‍රන්ථය: ඛුභාර්: 12 මුස්ලිම්: 39).

4 සලාමය කවුරුන් ආරම්භ කළ යුතුය යැයි නිර්දේශ කර තිබෙන්නේද ඔහු එය ආරම්භ කිරීම සුන්තරය.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරේයිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි:“වාහනයක ගමන් කරමින් සිටින නැනැත්තා පයින් යමින් සිටින්නාට සලාම් කිව යුතුයි. පයින් යන්නා වාඩි වී සිටින්නාට සලාම් කිව යුතුයි.කුඩා පිරිස ලොකු පිරිසට සලාම් කිව යුතුයි”.(ග්‍රන්ථය: ඛුභාර් 6233 මුස්ලිම් 2160).තවත් දැන්වීමක “කුඩා ළමුන් වැඩිහිටියන්ටද පයින් යන්නා වාඩි වී සිටින්නාටද කුඩා පිරිස ලොකු පිරිසටද සලාම් කිව යුතුයි”.(ග්‍රන්ථය: ඛුභාර්: 6234).

මෙම සුන්තාත්වට පටහැනි වීම මක්රූත් නොවුවද නුසුදුසු ක්‍රියාවකි.නමුත් එය පටහැනි නොවීම ඉතා හොඳය.වාඩි වී සිටින්නා පයින් යමින් සිටින්නාට සලාම් කීම.වැඩිහිටියන් කුඩා ළමුන්ට සලාම් කීම.

5 කුඩා ළමුන්ට සලාම් කීමද සුන්තරය.

අතස් රලියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමක මෙසේ සඳහන් වී ඇත.ඔහු වරක් නබ්තුමානන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) සමග පයින් යමින් සිටින විට කුඩා ළමුන් පසුකර ගියේය.එවිට නබ් තුමානන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) එම ළමුන්ට සලාම් පැවසූහ. (ග්‍රන්ථය: ඛුභාර්: 6247 මුස්ලිම්: 2168).

කුඩා ළමුන්ට සලාම් කීම නිසා නිරහංකාර බවක් ඇති වෙයි.තවද කුඩා ළමුන්ට මෙම සුන්තය හුරු වනු ඇත.

සලාම් කීම අත් අශව මුණගැසීම හා සභාවකට සම්බන්ධ සුන්තරයන්

6 නිවසට ඇතුළු වන විට සලාම් කීම සුන්තර වේ.

නිවසට ඇතුළු වන විට මිස්වාක් කර පසුව සලාම් කිව යුතුයි. මිස්වාක් කිරීම වැදගත් සුන්තරයක් වන සිව්වැනි අවස්ථාව මෙයයි. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අර්ලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන් ගැන ආයිෂා රලියල්ලාහු අන්තා තුමිය මෙසේ දන්වයි: නබි තුමන් නිවසට පැමිණෙන විට මිස්වාක්ය මගින් ආරම්භ කරනු ඇත. ඇතැම් විද්වතුන් කවුරුන්වත් පාලු නිවසකට ඇතුළු වන විටත් සලාම් කිව යුතුය යැයි පවසති. මන්දයත් අල්ලාහ් කුර්ආනයේ මෙසේ පවසා ඇත: "එහෙයින් ඔබ නිවෙසිනි ඇතුළු වන විට අල්ලාහ්ගෙන් වූ පර්දුද්ධි භාග්‍යවත් පඩුරක් ලෙස ඔබ ඔබ මනම සලාම් පවසන්න. ඔබ වටහා ගනු පිණිස අල්ලාහ් (සිය) වැකි මෙසේ පැහැදිලි කරයි". (අන් නූර්: 61).

ගුබ්නු හපර් රහිමුහුල්ලා මෙසේ පවසයි: පාලු නිවසකට ඇතුළු වන විටද සලාමය කිව යුතුය මන්දයත් අල්ලාහ් මෙසේ කුර්ආනයේ පවසයි: එහෙයින් ඔබ නිවෙසිනි ඇතුළු වන විට අල්ලාහ්ගෙන් වූ පර්දුද්ධි භාග්‍යවත් පඩුරක් ලෙස ඔබ ඔබ මනම සලාම් පවසන්න. (ගුන්ජිය ග්නුල් බාර්: 6235).

ඉහත සඳහන් වී ඇති පැහැදිලි කිරීම්වලින් නිවසට ඇතුළු වීමට අදාළ සුන්නන් තුනක් ඇති බව දැන ගත හැකිය.

- 1> පළමුවැන්න: අල්ලාහ්ගේ නාමය පැවසීම. රාත්රියෙහි නම් විශේෂයෙන් කළ යුතුය. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අර්ලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන් පැවසනු තමා ඇසූ බව පාබිර් රලියල්ලාහු අන්තා මෙසේ දන්වයි: කෙනෙකු සිය නිවසට ඇතුළු වන විට අල්ලාහ්ව සිහිකර තම ආභාරයෙහිද අල්ලාහ්ව සිහි කළ විට "අද දින ඔබලාට නැවතීමට නිවසක් හෝ අනුභවයට ආහාර නැත". යැයි ෂයිතාත් තම සගයන්ට පවත්නේය. එසේ නිවසට ඇතුළුවන විට අල්ලාහ්ව සිහි කරන්නට කෙනෙකුට අමතක වුවහොත් 'අද දින ඔබලාට නැවතීමට නිවසක් සහ අනුභවයට ආහාර ලැබී ඇත. යැයි ෂයිතාත් තම සගයන්ට පවසන්නේය. (ගුන්ජිය: මුස්ලිම්: 2018).
- 2> දෙවැන්න: මිස්වාක් කිරීම මෙය පිළිබඳ ආයිෂා තුමියගේ දැන්වීමක පෙර සඳහන් විය.
- 3> තුන්වැන්න: නිවැසියන්ට සලාම් කීම.

සලාම් කිරීමේදී සුන්තරයන් ලෙසට පැවැත්වීමේදී මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අර්ලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන්ගේ උදාහරණයක් ලෙසට ගත හැකිය.

වේලාව නිශ්චය නොකරනු ලැබූ සුන්තරයන්.

7 පිරිසක් ළඟට පැමිණෙන විට එහි නිදා සිටින්නන් සිටියහොත් ශබ්දය අඩු කර සලාම් කීම සුන්තරය.

නබිතුමානන් මෙසේ කළෝය.මික්දාද් ඉබ්නුල් අස්වද් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි.මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් රාත්‍රි වේලාවෙහි නිවසට පැමිණෙන විට නිදා සිටින්නන් අවදි නොවන ලෙසින්ද අවදිව සිටින්නන්ට ඇසෙන පරිදිද සලාම් කියනු ඇත.(මුස්ලිම්: 2055).

8 තවත් කෙනෙකුට සලාමය සැල කිරීමද සුන්තරය.

තවත් කෙනෙකුට සලාමය සැල කිරීමද සුන්තරය.එනම් මගේ සලාමය දන්වන්න යැයි කීමයි. එය සලාමය සැල කිරීමද සුන්තරය වන්නේය.

පහත සඳහන් හදීස් මෙය සනාථ කරයි මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් තමාට පැවසූ බව ආශිෂා රලියල්ලාහු අන්හා තුමිය මෙසේ දන්වයි.නිශ්චය වශයෙන්ම පීබිර්ල් ඔබට සලාම් පවසන්නේය. එයට ඇය "අලෙහිස්සලාම්... වබරාකුතුහු" යැයි පැවසුවාය.(ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 3217 මුස්ලිම්: 2447).

ඉහත හදීසයේ නබිතුමානන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) පීබිර්ල්ගේ (අලෙහිස්සලාම්) සලාමය සැල කර ඇත.එබැවින් එසේ කිරීම සුන්තරයක් යැයි පැහැදිලි වේ.

9 එක් සභාවකට පැමිණෙන විට හා එයින් නික්ම යන විට සලාම් කීම සුන්තරය.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරේරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: ඔබගෙන් කෙනෙකු එක් සභාවකට පැමිණෙන විට හා එයින් නික්ම යන විට සලාම් පවසන්න. එයින් නැගිට යන විටද සලාම් පවසන්න. ප්‍රථම සලාමය අවසාන සලාමයට වඩා උසස් එකක් නොවේ.(ග්‍රන්ථය අහ්මද් 9664 අබුදාවුද් 5208 තිර්මිදී 2706 ඉමාම් අල්බානි මෙය සහිත් හදීසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය සහීහුල් පාම් පහත සඳහන් හදීස් මෙය සනාථ කරයි: 132/1).

10 සලාම් පවසන විට මුසාභහා කිරීම සුන්තරය.

මෙය සභාවාරුන්ගේ වාර්යාවකි.කතාදා අනස්ගෙන් මුසාභහා කිරීම සභාවාරුන් අතර තිබුනේදැයි ඇසූ විට ඔව් යැයි අනස් රලියල්ලාහුඅන්හු පැවසුවේය. (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 6263).

සලාම් කීම අත් අගට මුණගැසීම හා සභාවකට සම්බන්ධ සුන්තරයන්

11 සලාම් පවසන විට සිනාමුසු මුහුණෙන් කීම සුන්තරය.

මුහුම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන් තමාට පැවසූ බව අබුදුර් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "කිසිදු යහ ක්‍රියාවක් හෝ ඔබ අවනත්සේරු නොකරන්න. එය ඔබගේ සොහොයුරුව සිනහමුසු මුහුණින් නමුචීම වැනි දෙයක් වුවද යන". (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 2626). තවත් දැන්වීමක මුහුම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන් පැවසූහ: "ඔබගේ සොහොයුරුව මුහුණ සිනහමුසුව බැලීම ඔබට සඳකාවකි" (ග්‍රන්ථය: තිර්මිදී: 1956 ඉමාම් අල්බානි මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි. (ග්‍රන්ථය අස්සහීහා: 572).

12 අලංකාර වදන් පැවසීමද සුන්තර හා සදකා වෙයි.

කෙනෙකුට හමු වන විට සභාවකදී හෝ අන් ඕනෑම අවස්ථාවක අලංකාර වදන් පැවසීම සුන්තර හා එය සදකාද වෙයි.

මුහුම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරේරු රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "අලංකාර වදන් පැවසීමද සදකාවකි". (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 2989 මුස්ලිම්: 1009)

මිනිසුන්ගෙන් බොහෝ දෙනෙකුට අලංකාර වදන් භාවිතා කළ හැකිය. එම වදන් සියලුම ගණන් කළ විට ඔවුන්ට විශාල ප්‍රමාණයක් සදකා දුන් කුසල් ලබා ගත හැකිය.

ඉබ්නු හුසෙයිම්හන් මෙසේ පවසයි: යහපත් වදන් යනු ඔබගේ සුව දුක් කෙසේද? ඔබගේ සොහොයුරන් සතීපෙන්ද? ඔබගේ නිවාසියන් සතීපෙන් සිටිනවාද? වැනි වදන්. මන්දයත් මෙවැනි වදන්ද අසනු ලබන්නාට සතුට ගෙන දිය හැකිය. එබැවින් මෙවැනි වදන් අල්ලාහ් අබියස ඔබට සදකාවට සමාන වන්නේය. (ග්‍රන්ථය: ෂරහු රිකාලුස්කාලිහීන්: 996/2).

13 සභාවක අල්ලාහ්ව සිහි කිරීම මුස්තහබ් වේ.

සභාවකදී දික්ර කිරීමේ මහිම සම්බන්ධ හදීස මෙන්ම එය දිරිගන්වන හදීස බොහෝ ඇත. මුහුම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේම්) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරේරු රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: නිශ්චය වශයෙන්ම අල්ලාහ්ට ඇතැම් මලාඉකාවරුන් සිටිති. ඔවුන් විදියේ දික්ර කරන වැසියන්ව සොයමින් සැරිසරති. අල්ලාහ්ව සිහි කරන පිරිසක් ඔවුන් දුටු විට 'ඔබගේ අවශ්‍යතාවය කරා සිසුව පැමිණෙන්න. යැයි ඔවුන් එකිනෙකා අඬ ගනති. තවද තම පිනාටු මගින් පහළ අහස දක්වා මොවුන්ව සිසාරා සිටිති. (පසුව ඔවුන් අල්ලාහ් වෙත ගිය විට) එම පිරිස ගැන මලාඉකාවරුන්ටත් වඩා හොඳින් දන්නා 'මාගේ ගැත්තන් කුමක් පවසන්නෝද?'. යැයි අසනු ඇත. එවිට මලාඉකාවරුන් 'ඔවුන් ඔබව තස්බීන් තක්බීර් කර ඔබව ප්‍රශංසා කරන්නෝය. තවද ඔබව ආනිසංගනය කරන්නෝය. පසුව 'ඔවුන් මාව දැක ඇත්තෝද?'. යැයි අල්ලාහ් අසනු ඇත. එයට 'හැත. අල්ලාහ් මත දිවුරා ඔවුන් ඔබව දැක හැත. යැයි මලාඉකාවරු පවසති. 'ඔවුන් මාව දැක තිබුණේ නම් ඔවුන්ගේ තත්වය කෙසේ

සෞඛ්‍යයක් ලැබීමට අවශ්‍ය වන සෞඛ්‍යමය සහ ජීවිතමය සුභසාධක

වනු ඇතිද?. යැයි අල්ලාහ් අසනු ඇත. 'ඔවුන් ඔබව දුටුවේ නම් ඔබට මෙයටත් වඩා තීව්‍ර ලෙසින් ප්‍රශංසාද ආනිසංගනයද කරනු ඇත. මෙයට වඩා අධිකව තස්බීන්ද කරනු ඇත. යැයි මලාලුකාවරු පවසනු ඇත. ඔවුන් මාගෙන් කුමක් ඉල්ලන්නෝද? යැයි අල්ලාහ් නැවතත් අසනු ඇත. ඔවුන් ඔබගෙන් ස්වර්ගය ඉල්ලති යැයි මලාලුකාවරු පවසනු ඇත. 'ඔවුන් ස්වර්ගය දැක ඇත්තේද?. යැයි අල්ලාහ් අසනු ඇත. එයට 'නැත. අල්ලාහ් මත දිවුරා ඔවුන් ස්වර්ගය දැක නැත. යැයි මලාලුකාවරු පවසති. 'ඔවුන් එය දැක තිබුණේ නම් ඔවුන්ගේ තත්වය කෙසේ වනු ඇතිද?. යැයි අල්ලාහ් අසනු ඇත. 'ඔවුන් එය දැක තිබුණේ නම් එයට තවත් ආශා කර එය සඳහා දැඩි ලෙස වෑයම් කර එයට ආශා කරනු ඇත. යැයි මලාලුකාවරු පවසනු ඇත. පසුව 'ඔවුන් කුමකින් ආරක්ෂා පතන්නෝද?. යැයි අල්ලාහ් අසනු ඇත. එයට නිරයෙන් ආරක්ෂාව පතති. යැයි මලාලුකාවරු පවසනු ඇත. ඔවුන් නිරය දැක ඇත්තේද?. යැයි අල්ලාහ් අසනු ඇත. එයට 'නැත. අල්ලාහ් මත දිවුරා ඔවුන් නිරය දැක නැත. යැයි මලාලුකාවරු පවසති. 'ඔවුන් එය දැක තිබුණේ නම් ඔවුන්ගේ තත්වය කෙසේ වනු ඇතිද?. යැයි අල්ලාහ් අසනු ඇත. 'ඔවුන් එය දැක තිබුණේ නම් එය ගැන දැඩි ලෙස බියටී එයින් පලා යනු ඇත. යැයි මලාලුකාවරු පවසනු ඇත. එවිට 'මා ඔවුන්ට සමාව දන්නෙමි යන්නට ඔබලා සාක්ෂි දරන්න. යැයි අල්ලාහ් පවසනු ඇත. එවිට එක් මලාලුකාවරයෙකු 'නම (වෙනත්) අවශ්‍යතාවයක් සඳහා එහි පැමිණි පුද්ගලයෙකුද සිටියේය. යැයි කියනු ඇත. එවිට අල්ලාහ් 'මෙම සභාවේ සිටින්නන් කෙරෙහිදත්ද යත් එහි පැමිණෙන කිසිවෙකු අහාගත් සම්පන්න වන්නේ නැත. යැයි කියනු ඇත. (ග්‍රන්ථය: ධුහාර්: 6408 මුස්ලිම්: 2689).

14 සභාවක් පහත දැආව සමග අවසන් කිරීම සුන්තරත් වෙයි.

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙඹි වසල්ලේ) තුමානත් පැවසූ බව අබු හුරේරා රලියල්ලාහු අන්තු මෙසේ දන්වයි: "කවුරුන් සභාවක වාඩි වී එහි අනවශ්‍ය කථා අධික වී එම සභාවෙන් නැගිටීමට පෙර සුබහානකල්ලාහුම්ම වබිහමිදික අෂ්හද අන්ලා ඉලාහ ඉල්ලා අන්ත අසතග්ඞිරක වඅතුබ් ඉලෙයික යැයි පවසන්නේද සභාවේ සිදු වූ දේ ඔහුට සමා කරනු ලැබේ". (ග්‍රන්ථය: තිරම්දි: 3433 ඉමාම් අල්බානි මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය සහිතූල් ජාම්අ: 1065/2).

සමාම් කීම අත් අගව මුහාගාසීම හා සභාවකට සම්බන්ධ සුන්තරත්යන්

තෙවනුව:වස්ත්‍ර ඇඳීම සහ තමාව අලංකාර කර ගැනීම හා සම්බන්ධ සුන්තරයන්

1 පාවහන් පළඳින විට දකුණෙන් ආරම්භ කිරීම සුන්තරය.

මුස්ලිම්වරයෙකු පාවහන් පළඳින විට පළමුවෙන් දකුණු පසට පැළඳිය යුතුය ගලවන විට වම් පාවහන පළමුවෙන් ගැලවිය යුතුය.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙඹි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරේරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "ඔබගෙන් පාවහන් පළඳින්නා දකුණෙන් ආරම්භ කරන්නවා.ගලවන විට වමෙන් ආරම්භ කරන්නවා". (බුහාරි:5856).

පහත සඳහන් හදිස් මෙය සනාථ කරයි මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙඹි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරේරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි:"ඔබගෙන් පාවහන් පළඳින දකුණෙන් ආරම්භ කරන්නවා.ගලවන විට වමෙන් ආරම්භ කරන්නවා. පළඳින විට පාවහන් දෙකම පළඳින්න.ගලවන විටද පාවහන් දෙකම ගලවන්න".(ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 2097).

වස්ත්‍ර ඇඳීම සහ තමාව අලංකාර කර ගැනීම හා සම්බන්ධ සුන්තරයන් ගැලපුම් ප්‍රවේශය ලෙස ගත යුතුය.

වේලාව නිශ්චය නොකරනු ලැබූ සුන්තරයන්.

ඉහත හඳිස්වලින් සුන්තර 3 ක් පැහැදිලි වෙයි.

1 පාවහන් පළඳින විට දකුණෙන් ආරම්භ කිරීම.

2 ගලවන විට වමෙන් ආරම්භ කිරීම.

3 පළඳින්නේ නම් පාවහන් දෙකම පළඳිය යුතුය. ගලවන්නේ නම් පාවහන් දෙකම ගැලවිය යුතුය. එක් පාවහනකින් ඇවිදිය නොයුතුය.

2 සුදු වස්ත්‍ර ඇඳීම සුන්තර වේ.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව ඉබ්නු අබ්බාස් රලියල්ලාහු අන්තු මෙසේ දන්වයි: ඔබලා සුදු වස්ත්‍ර ඇඳින්න. නිශ්චය වශයෙන්ම වස්ත්‍රවලින් එය ඉතා උසස්යි. නවද ඔබගෙන් මරණයට පත්වුවන්වද එමගින්ම කතන් කරන්න. (ග්‍රන්ථය අඡමද් 2219 අබුදාවුද් 3878 තිර්මිද් 994 ඉමාම් අල්බානි මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය සහිත ෆාම් පහත සඳහන් හදීස් මෙය සනාථ කරයි: 267/1).

ඉබ්නු හුසෙයිමීන් රහිමතුල්ලා මෙසේ පවසයි: සුදු වස්ත්‍රය යනු කම්ස කලිසම් සරොම් ආදී සැමට අදාලය. නවද සුදු නොවන වස්ත්‍රයක් නැති වුවද ස්ත්‍රින්ගේ වස්ත්‍රයට සමාන ඇඳුම් ඇඳීම නුසුදුසුය. (ග්‍රන්ථය: ෂරහු රිඛාලිස්සාලිහීන්: 1087/2).

3 සුවඳ විලවුන් භාවිතා කිරීම සුන්තර වේ.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අනස් රලියල්ලාහු අන්තු මෙසේ දන්වයි: "ලොවෙහි ස්ත්‍රීන් හා සුවඳ විලවුන් මට ප්‍රිය ජනක කරනු ලැබේ ඇත. මාගේ නෙන්වල සිසිල සලාතයෙහි ඇත". (ග්‍රන්ථය: අඡමද් 12293 නසාර් 3940 ඉමාම් අල්බානි මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි).

"ඔබගේ ලොවෙන් මා හට කරුණු තුනක් ප්‍රියජනක කරනු ලැබ ඇත" යන හදීසයේ වචන දර්වලය.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් නමන් වෙතින් දුගඳක් පිටවීම අප්‍රිය කළහ. ආගිෂා රලියල්ලාහු අන්තා තුමිය මෙසේ දන්වයි: මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ට එතුමන්ගෙන් දුගඳක් පිටවීම යනු දැවැන්ත කරුණක් විය. (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 6972).

වස්ත්‍ර ඇඳීම සහ තමාව අලංකාර කර ගැනීම හා සම්බන්ධ සුන්තරයන්

4 සුවඳ විලවුන් දෙනු ලබන විට එපා යැයි කීම මක්රැන්.

අනස් රලියල්ලානු අන්හු මෙසේ දන්වයි:නබ්තුමානන් (සල්ලල්ලානු අලෙහි වසල්ලම්) සුවඳ විලවුන් කිසි විටෙක ප්‍රතිකේෂප කළේ නැත.(ග්‍රන්ථය: බුහාර් 2582).

5 හිස පිරන විට දකුණෙන් ආරම්භ කිරීම සුන්තය.

එනම් පනාව හිස මත තබන විට දකුණු පැත්තෙන් තබා ආරම්භ කළ යුතුය.

පහත සඳහන් හදිසය මෙය සනාථ කරයි. ආයිෂා රලියල්ලානු අන්හා තුමිය මෙසේ පවසයි: මුහම්මද් (සල්ලල්ලානු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්ට සෙරෙජ්ජු පැළඳීමේදී හිස පිරීමේදී පවිත්‍ර වීම මෙවැනි සියලු ක්‍රියාවලදී දකුණ පෙරටු කිරීම ප්‍රියජනකව තිබුනි.(ග්‍රන්ථය බුහාර් 168 මුස්ලිම්: 268).

වේලාව නිශ්චය නොකරනු ලැබූ සුන්තරයන්.

හතරවනුව:ඇඟුම් හා කිවිසුම් ඇරීම හා සම්බන්ධ සුන්තරයන්

කිවිසුම් ඇරීම හා සම්බන්ධ සුන්තරයන්.

1

කිවිසුම් අරින්නා අලහම්දුලිලලාහ් ශැයි කීම සුන්තර වේ.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ / يَرْحَمُكَ اللهُ / يَهْدِيْكُمْ اللهُ ، وَصُلِحْ بِاَلِكُمْ

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරේශිරා රලියල්ලාහු අනහු මෙසේ දන්වයි: "ඔබගෙන් කෙනෙකු කිවිසුම් ඇරින විට ඔහු අල්හම්දුලිලලාහ් ශැයි කිය යුතුය.එවිට අසල සිටින සොහොයුරෙක් යර්හම්කල්ලාහ් ශැයි පැවසිය යුතුය.එසේ ඔහු යර්හම්කල්ලාහ් ශැයි පැවසුවහොත් එයට යන්දිකුමුල්ලාහු වයුස්ලිහු බාලකුම් ශැයි පිලිතුරු දිය යුතුය" (ග්‍රන්ථය: ඛුහාර්: 6224).

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ

කිවිසුම් අරින විට කිව හැකි තවත් දඬුවක් ඇත.එය "අල්හම්දුලිලලාහ් අලා කුල්ලි හාල්" වෙයි.තබ්තුමානන් මෙසේ පැවසූහ:ඔබගෙන් කෙනෙකු කිවිසුම් ඇරින විට ඔහු "අල්හම්දුලිලලාහ් අලා කුල්ලි හාල් ශැයි කිව යුතුය".(ග්‍රන්ථය: අබුදාවුද් 5031 ඉමාම් ඉබ්නුල් කශ්ෂීම් මෙය සහිත හදීසයක් ශැයි පවසයි. (ග්‍රන්ථය සාදුල් මආද්: 436/2).

ඇඟුම් හා කිවිසුම් ඇරීම හා සම්බන්ධ සුන්තරයන්

يَرْحَمُكَ اللَّهُ / يَهْدِيْكُمْ اللَّهُ ، وَيُصَلِّحْ بَالِكُمْ

මෙයට පිළිතුරු දෙන්නා "යර්හමකල්ලාන්" යැයි පැවසීම සුන්තය. මෙයට කිවිසුම් ඇරින පුද්ගලයා "යන්දිකමුල්ලාහු වයුස්ලිහු බාලකුම්" යැයි පිළිතුරු දීමද සුන්තය. ඉහත අඬු හුරෙහි රලියල්ලාහු අන්හුගේ දන්වීමෙන් මෙය සනාථ වෙයි.

2 අල්හම්දුලිල්ලාහි යැයි නොකීවේ නම් එයට පිළිතුරු දීම සුන්ත නොවේ.

එවන් අවස්ථාවල පිළිතුරු නොදීමද සුන්ත වෙයි. අන් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: වරක් පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකු කිවිසුම් ඇරියෝය. එවිට නබිතුමන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) එයින් එක් කෙනෙකු වෙනුවෙන් යර්හමකල්ලාහ් යැයි කී අතර අනෙකාට නොකීවෝය. එවිට එම පුද්ගලයා නබිතුමන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) ඔබ මොහුට "යර්හමකල්ලාහ්" යැයි පැවසූ නමුත් මට නොපැවසුවෙහි යැයි මැසිවිලි නැගුවේය. එයට නබිතුමන් ඔහු අල්ලාන්ට ප්‍රශංසා කළ නමුත් ඔබ එසේ නොකළේය යැයි කීහ. (ග්‍රන්ථය: ඛුභාර් 6225) මෙය නබිතුමාන්ගේ ක්‍රියාවෙන්ම සනාථ වුනු හදිසයකි. තවද නබිතුමන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) ප්‍රකාශයෙන් සනාථ වූ හදිසයක් මුස්ලිම්හි සඳහන් වී ඇත. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමාන් පැවසූ බව අඬු මුසා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "ඔබගෙන් කෙනෙකු කිවිසුම් ඇර අල්ලාන්ට ප්‍රශංසා කළේ නම් ඔහුට "යර්හමකල්ලාහ්" යැයි පවසන්න. ඔහු අල්ලාන්ට ප්‍රශංසා නොකළේ නම් ඔහුට යර්හමකල්ලාහ් යැයි නොපවසන්න". (මුස්ලිම්: 2992)

එනමුත් මෙසේ අල්ලාහ්ට ප්‍රශංසා නොකරන අවස්ථාවක මෙම සුන්තය ඉගැන්වීම අරමුණ නම් එවිට අල්හම්දුලිල්ලාහ් යැයි පවසන්න යැයි ඔහුට පැවසිය හැකිය

හෙමිපිරිස්සාව තිබෙන කෙනෙකු කිවිසුම් ඇරින විට තුන් වතාවක් පමණ ඔහුට පිළිතුරු දීමෙන් පසුව නැවත නැවතත් පිළිතුරු දීම අවශ්‍ය නොවේ.

පහත සදහන් මෙම හදිසය සනාථ කරයි. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමාන් පැවසූ බව අඬු හුරෙහි රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "ඔබගේ සොහොයුරාට තුන් වතාවක් යර්හමකල්ලාහ් යැයි පවසන්න. එයට වඩා ඔහු කවිසුම් ඇරියේ නම් එය හෙමිබිරිස්සාව හේතුවෙනි". (ග්‍රන්ථය: අඬුදාවුද් 5034 ඉමාම් අල්බානි මෙය සහිත හදිසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය සහිත අබ් දාවුද්: 308/4).

සලමන් ඉබ්නු අක්බා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි: එක් පුද්ගලයෙකු මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමාන් අහියස කිවිසුම් ඇරින විට එතුමන් යර්හමකල්ලාහ් යැයි කීහ. ඔහු නැවතත් කිවිසුම් ඇරින විට "මෙම පුද්ගලයාට හෙමිබිරිස්සාව හැරී ඇත" යැයි කීහ. (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2993).

ඇහුම් හා කිවිසුම් ඇරීම හා සම්බන්ධ සුන්තයන්

එබැවින් අවස්ථා දෙකකදී “යථාමුකල්ලාන්” යැයි නොපැවසිය යුතුය.

- 1 අල්ලාහ්ව ප්‍රශංසා නොකළ විට.
- 2 තුන් වතාවකට වඩා වැඩියෙන් කිවිසුම් ඇරිය විට.

ඇනුම් ඇරීම හා සම්බන්ධ සුන්තාවන්.

ඇනුම් එන විට එය යටපත් කර ගැනීම හෝ අතින් වළක්වා ගැනීම සුන්තන්වේ.

පහත සඳහන් මෙම හඳිසය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙඹි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරේරා රලියල්ලාහු අනතු මෙසේ දන්වයි:නිශ්චය වශයෙන්ම අල්ලාන් කිවිසුම ප්‍රිය කරයි. අනුම අප්‍රිය කරයි ඔහු කිවිසුම් ඇර අල්හම්දුලේලාන් කීවේ නම් මෙය ශ්‍රවණය කරන සියලුම මුස්ලිම්වරුන්ට යථාමුකල්ලාන් යැයි පැවසීම වගකීමකි.අනුම් ඇරීම ෂයිතාන්ගෙන් වන දෙයකි.එබැවින් මෙය හැකි පමණ යටපත් කර ගත යුතුයි. එසේ ඔහු (හා... හා..) යැයි පැවසුවහොත් ෂයිතාන් සිනාසෙන්නේය (ග්‍රන්ථය: ඛුභාර්: 2663).

ඔබගෙන් කෙනෙකු අනුම් අර්න විට තම අත කටෙහි තබා එය වලක්වා ගත යුතුයි යැයි නබි තුමානන් පැවසූ බව අබු සර්ද් රලියල්ලාහු අනතු දන්වයි. (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම් 2995) එබැවින් ඇනුම් ඇර්න විට එය නොයවා යටපත් කිරීමට උත්සහ කළ යුතුයි. එසේ එය වලක්වා ගත නොහැකි වූ විට තම අත භාවිතා කර එය වසා ගත යුතුයි.

තවද ඇනුම් ඇර්න විට (හා... හා..) යැයි ශබ්ද නොකිරීමද ඉතා උචිතයි. මන්දයත් මෙසේ ශබ්ද කිරීමද ෂයිතාන් සිනා සීමට හේතුවක් වන්නේය.

පහත සඳහන් හඳිසය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙඹි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරේරා රලියල්ලාහු අනතු මෙසේ දන්වයි:“අනුම් ඇරීම ෂයිතාන්ගෙන් වන දෙයකි. එබැවින් මෙය හැකි පමණ යටපත් කර ගත යුතුයි.එසේ ඔහු හා හා යැයි පැවසුවහොත් ෂයිතාන් සිනාසෙන්නේය” (ග්‍රන්ථය : ග්‍රන්ථය: ඛුභාර්3298 මුස්ලිම්: 2994).

විමසිලි විය යුතු කරුණ: ඇතැම් මිනිසුන් ඇතුළු ඇරීමෙන් පසුව “අලුදු බිල්ලාහි මිනිස්සයි නාහිර් රජීම” යනුවෙන් පවසති. නමුත් මේ පිළිබඳ කිසිදු හඳිස් වාර්තාවක් නැත. එබැවින් මෙය නම් තුමානන් කර නැති බැවින් මෙසේ කිරීම නම් තුමානන්ගේ මග පෙන්වීමට පටහැනිය.

වේලාව නිශ්චය නොකරනු ලැබූ සුන්තරයන්.

පස්වනුව:ඇතැම් දෛශිනික සුන්තාවන්

වැසිකිලියට යන විට හා එයින් පිට වන විට ඒ සඳහා ඇති දෘඪ චාරුණික කිරීම.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْحَبْثِ وَالْحَبَاثِ

එය කුමන දෘඪ යන්න ධුහාර මුස්ලිම් හි දැන්වීමක සඳහන් වී ඇත. අනස් රලියල්ලහු අනතුරු වෙසේ පවසයි : නබි තුමානන් (සල්ලල්ලහු අගලහි වසල්ලම්) වැසිකිලියට ඇතුළු වන විට "අල්ලාහුමිම ඉන්නි අඳුරුසු බික මිනල් කුබ්සි වල් කබාඉසි " යයි පවසයි. (ග්‍රන්ථය: ධුහාර 6322 මුස්ලිම් 375).

වැසිකිළියෙන් පිටවන විට පහත දෑ ආව පැවසිය යුතුය.

﴿﴾

ආගිණා රලියල්ලාහු අන්තා තුමිය මෙසේ පවසයි:වැසිකිළියෙන් පිටවන විට නබිතුමානන් "හුල් රානක" යැයි පවසති (ග්‍රන්ථය:අභ්මද් 25220 අබුදාවුද් 30 තිර්මදී 7 ඉමාම් අල්ලානි මෙය සහිත් හදීසයක් යැයි පවසයි.(ග්‍රන්ථය තහකීකුල් මිෂකාත්: 116/1).

අවසාන කැමැත්ත ලියා තැබීම සුන්තරය

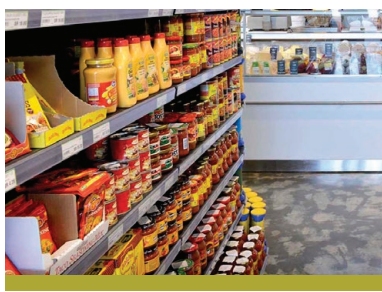
මෙය මරණාසන්නව නොමැති හා නීරෝගීව සිටින විට වුවද එය සුන්තර වෙයි.මෙය ගැන මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් මෙසේ පැවසූහ:"මුස්ලිම්වරයෙකු රාත්‍රී දෙකක් ගත කර මෙසේ අවසන් කැමැත්ත ලෙසින් යමක් කියන්නට නිබුනොන් එම උපදෙස ඔහු වෙත ලිඛිතව තබා ගැනීම වගකීමකි" (ග්‍රන්ථය: බුහාර් 2783 මුස්ලිම් 1626).මෙහි රාත්‍රී දෙකක් යනු සීමාවක් නොවේ. එනම් එය හැකි පමණ කඩිනමින් කර ගත යුතුය යනු මෙහි අදහසයි.මන්ද යත් කෙනෙකු මරණයට පත් වන්නේදැයි කියන්නට නොහැකි හෙයිනි.එහිසා මෙය සියල්ලන්ටම සුන්තරය.

එනමුත් සකාත් හජ් වන්දි වැනි අල්ලාහ්ට කළ යුතු වගකීම් සහ ශාස අමානතය බාර දීම වැනි මිනිසුන්ට අදාළ වගකීම් සම්බන්ධ වගකීම් ලියා තැබීම අනිවාර්ය වෙයි.මන්ද යත් මෙම කරුණු අනිවාර්ය වන අතර විශේෂයෙන් එය ගැන කවුරුන්වත් නොදන්නේ නම් ලියා තබා ගත යුතුමය. වාපීඩය කුමකින් පරිපූර්ණ වන්නේද එයත් වාපීඩීම වෙයි.

ගනුදෙනුවෙහි සමාව දීම සහ ලිහිල්ව සිටීම

ගනුදෙනුවක් කරන අවස්තාවෙහි සමාව දෙමින් හා ලිහිල්ව කටයුතු කළ යුතු අතර ඔවුන් අතර දැඩි නොවීය යුතුය.මිල දී ගන්නා අලෙවි කරන්නාට බල කර ඔහු වෙත තිබෙන දේවල මිල ඔහුට කළ නොහැකි තරමට අඩු කර මෙන් බල නොකළ යුතුය. එසේම අලෙවි කරන්නා තමාගේ බඩු භාණ්ඩ අසාධාරණ මිල නොකිය යුතුයි.

පහත සදහන් හදීසය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව ජාබිර් ඉබ්නු අබ්දිලොත් රලියල්ලාහු අන්තූ මෙසේ දන්වයි: "මිල දී ගන්නා විට සහ අලෙවි කරන විට මෙන්ම තමාට හිමි දෙය ඉල්ලා සිටින විට සමාවේ ආකල්පයෙන් කටයුතු කරන්නාට අල්ලාහ් ආශීර්වාද කරන්නා"(ග්‍රන්ථය: බුහාර්: 2076).

තමාට ලැබෙන්නට ඇති දෙයක් අසන විටද ලිහිල් ආකල්පයෙන් කටයුතු කළ යුතුයි. මන්දයත් පහත හදීසයෙහි "තමාට හිමි දෙය ඉල්ලා සිටින විට" යැයි නබිතුමන් පවසා ඇත.

වුදු කිරීමෙන් පසු රකඳන් දෙකක් ඉටු කිරීම.

මෙම සුන්තරය කිරීම මගින් ස්වර්ගය ලැබී යැයි හඳිසගේ සඳහන් වී ඇත.ආබු හුරෙයිරා රලියල්ලාහු අත්හු මෙසේ දන්වයි:වරක් මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් ගජර් සලාතයෙන් පසු බිලාල්ව අමතා "ඕ බිලාල් ඉස්ලාමයෙන් පසු ඔබ ඉටු කළ ශ්‍රේෂ්ඨම අමලය කුමක්දැයි මට දන්වන්න.මන්දයන් ස්වර්ගයේ ඔබගේ පාවහන් ශබ්දය ඇසුවෙමි යැයි කීහ.එයට බිලාල් මා එවැනි ශ්‍රේෂ්ට අමලයක් කළ බවක් මා නොදනිමි. එනමුත් රාත්‍රියේ හෝ දවාලේ මා වුදු කළේ නම් මා හැකි පමණ එය සඳහා සලාතය ඉටු කරමි යැයි ඔහු කීවේය".(ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 1149 මුස්ලිම්: 2458).

සලාතය සඳහා බලාපොරොත්තුව සිටීම.

මෙම දෛනික සුන්තරය සඳහාද ඉමහත් මහිමයන් ඇත.

පහත සඳහන් හදිසය මෙය සනාථ කරයි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව ආබු හුරෙයිරා රලියල්ලාහු අත්හු මෙසේ දන්වයි: "ඔබගෙන් කෙනෙකු ව සලාතය විසින් නවතා බලාපොරොත්තුව සිටින කාලය තෙක් සහ ඔහු ව ඔහුගේ නිවසට යාමෙන් වළකා සිටින්නේ සලාතය පමණක්ය නම් ඔහු සලාතයේ යෙදී සිටින්නෙකු වේ" (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 659 මුස්ලිම්: 649) මොහු සලාතය අරේඝනා කරමින් සිටින කාලයෙහි ඔහුට සලාතයේ යෙදුනු කුලිය ලැබෙමින් පවතියි.

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව ආබුහු,ආබු හුරෙයිරා රලියල්ලාහු අත්හුමා මෙසේ දන්වයි:"ඔබගෙන් කෙනෙකු වුදු නොබිඳ සලාත් කරන ස්ථානයේ සිටින කාලය තෙක් මලාඉකාවරුන් 'ඕ අල්ලාහ් මොහුව සමා කරන්න හා මොහුට කරුණාව දක්වන්න. යැයි ප්‍රාර්ථනා කරමින් සිටිති.නවද,ඔබගෙන් කෙනෙකු ව සලාතය විසින් නවතා සිටින කාලය තෙක් සහ ඔහු ව ඔහුගේ නිවසට යාමෙන් වළකා සිටින්නේ සලාතය පමණක්ය නම් ඔහු සලාතයේ යෙදී සිටින්නෙකු වේ" (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 659 මුස්ලිම්: 649).

මිස්වාක් කිරීම.

මිස්වාක් කිරීම සෑම අවස්ථාවකම කළ හැකි පොදු සුන්තරයකි. මෙය නබිතුමන් බොහෝ අවස්ථාවල දීර්ගත්වා ඇත. වරක් නබිතුමන් මෙසේ පැවසූහ: "මා මිස්වාක් පිළිබඳ ඔබට අධිකව පවසා ඇත්තෙමි". (ග්‍රන්ථය: බුහාරි 888) මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව ආයිෂා රමිශ්ලාහු අන්හා මෙසේ දන්වයි: මිස්වාක් කිරීම මුඛ පිරිසිදු කිරීම හා රබ්ගේ තෘප්තියට හේතුවකි (ග්‍රන්ථය: අහමද් 7 නසාර් 5 ඉමාම් අල්බානි මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය: අල් ඉරවා 105/1).

මිස්වාක් කිරීම ඉතාම වැදගත් වන ස්ථානයන් ඉහත විස්තර කරන ලදී. නින්දෙන් නැගිට වුදු කරන විට, සලාතය ඉටු කරන්නට යන විට, නිවසට ඇතුළු වන විට යනාදීන්ය.

සෑම සලාතයක් සඳහාම අළුතෙන් වුදු කිරීම.

කෙනෙකු මගර්බී සඳහා වුදු කර සලාතය කළ කෙනෙකුට එම වුදුව නොබිඳ තිබුනද ඉෂා සඳහා නැවතත් වුදු කිරීම සුන්තන් වේ.

පහත සඳහන් හදීසය මෙය සනාථ කරයි. නබිතුමානන් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) සෑම සලාතයකදීම වුදු කරති. (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 214).

සෑම අවස්ථාවකම වුදු සහිතව සිටීම සුන්තන් වෙයි. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව සවීබාන් රමිශ්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "වුදුව ආරක්ෂා කරන්නේ මුංමින්වරයෙකු පමණි" (ග්‍රන්ථය: අහමද් 22434 ඉබ්නු මාජා 277 දාරම් 655 ඉමාම් අල්බානි මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය සහිතුවල් ජාම්: 225/1).

දූෂ - පුර්වනා- කිරීම.

මුස්ලිම්වරයෙකු දූෂා කරන විට සැලකිල්ලට ගත යුතු සුන්නාන් වේ .

1> වූදු සමග දූෂ - පුර්වනා- කිරීම.

අඬු මුසා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ කියයි.අඬු ආමර් නමැති තැනැත්තා ඝාතණය කරනු ලැබුණු මරණාසන්නව සිටින විට තමාගේ සලාමය නබිතුමන්ට සැල කරන මෙන් හා තමා වෙනුවෙන් දූෂා කරන මෙන් වසියත් කල්ය.පසුව නබිතුමන් (සල්ලල්ලාහු අග්ලෙහි වසල්ලම්) වෙත පැමිණී අඬු මුසා රලියල්ලාහු අන්හු එය සැල කර සිටියේය.එවිට නබිතුමන් ජලය ඉල්ලා වූදු කළහ.පසුව එතුමන්ගේ දෙඅත් අභසට ඔසවා "ඕ අල්ලාහ් අඬු ආමර්ට සමා වනු මැනවි" යැයි පුර්වනා කළහ.එවිට නබිතුමන්ගේ කිහිල්ලේ සුදු දුටුවේ.පසුව නබිතුමන් "ඕ අල්ලාහ් කියාමන් දිනගෙහි ඔබගේ මැවිලි බොහෝමයකට වඩා ඉහලින් මොහුව තබන්න" යැයිද කීහ (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 4323 මුස්ලිම්: 2498).

2> කිබ්ලාව දෙසට හැරීම.

ළමර් රලියල්ලාහු අන්හු තමාට දැන්වූ බව ඉබ්නු අබ්බාස් රලියල්ලාහු අන්හු පවසයි.බද්ර් දිනයෙහි නබිතුමන් මුජර්කවරුන්ගේ ශක්තාව දෙස බැලූහ.ඔවුන් දහසක් පමණ සිටියහ. එනමුත් නබිතුමාන්ගේ සහාධාරීන් සිටියේ 319 දෙනෙකු පමණි. නබිතුමාන් කිබ්ලාව දෙසට හැරී සිය දෙඅත් අභසට ඔසවා සිය රබී සමග කථා කරන්නට පටන් ගත්තේය."ඕ අල්ලාහ් මාහට ඔබ දුන් පොරොන්දුව පරිපූර්ණ කරන්න.ඕ අල්ලාහ් මාහට ඔබ දුන් පොරොන්දුව මට දෙනු මැනවි.ඕ අල්ලාහ් ඔබ ඉස්ලාමය අයත් මෙම පිරිස විනාශ කළේ නම් ඔබ නමදිනු ලබන්නේ නැත" පසුව නබිතුමාන් කිබ්ලාව දෙසටම මුහුණලා දෙඅත් අභසට ඔසවා සිය රබී සමග නොකඩවා කථා කරමින්ම සිටියහ.අවසානයෙහි එතුමන්ගේ පිටි තිබුණු සාලුව ගිලිහී බිම වැටුණේය.එවිට අඬුබකර් රලියල්ලාහු අන්හු පැමිණ එය නැවතත් නබිතුමාන්ගේ පිටි තිබුණු දූමුවේය.පසුව නබිතුමන් ඔබගේ රබී සමග කථා කළා ඇතිය. නිශ්චය වශයෙන්ම ඔහු ඔබට දුන් පොරොන්දුව ඉෂ්ට කරනු ඇත. (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 1763).

3> දෙඅත් එසවීම.

ඉහත සදහන් හදිසය සනාථ කරයි.ඉබ්නු අබ්බාස් රලියල්ලාහු අන්හුගේ දැන්වීමෙහි නබිතුමාන් "සිය දෙඅත් අභසට ඔසවා එසවුයේය" "යැයිද සඳහන් වෙයි".මෙම සුන්තරය සඳහන් වන දැන්වීම බොහෝ ඇත.

4> අල්ලාහ්ව ප්‍රශංසා කිරීම මගින් හා නබිතුමානන්ට සලොන් කීම මගින් ආරම්භ කිරීම.

ගුලාලතු ඉබ්නු උබෙයිද් රලියල්ලාහු අන්තු මෙසේ දන්වයි:වරක් නබිතුමානන් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේ) අප අතර වාඩි වී සිටියදී කෙනෙකු පැමිණ "ඕ අල්ලාහ් මට සමා වනු මැනවි" "මට දඟව දක්වනු මැනවි" යැයි ප්‍රාර්ථනා කළේය එවිට නබිතුමානන් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේ) "ප්‍රාර්ථනා කරන්නෙහි ඔබ හදිසි වූයෙහිය.ඔබ ප්‍රාර්ථනා කරන්නට වාඩි වූ විට අල්ලාහ්ට සුදුසු ආකාරයෙන් ප්‍රශංසා කර මානට සලොන්ද පවසන්න.පසුව ඔබ දුඃභ කරන්න යැයි පැවසුන".(ග්‍රන්ථය: තිර්මිද් 3476) තවත් දැනවීමක ඔබගෙන් කෙනෙකු ප්‍රාර්ථනා කළේ නම් අල්ලාහ්ව ප්‍රශංසා කිරීම මගින් ආරම්භ කර පසුව නබිතුමානන් වෙත සලොන් පවසන්න.පසුව ඔහු කැමති දෙයක් ඉල්ලා සිටිය යුතුය.(ග්‍රන්ථය: තිර්මිද් 3477 ඉමාම් අල්බානි මෙය සහිත හදීසයක් යැයි පවසයි. ග්‍රන්ථය සහිතුවල ජාමි: 172/1).

5> අල්ලාහ්ගේ අලංකාර නාමයන් භාවිතා කර දුඃභ කිරීම.

එ එ අවස්ථාවන්ට උචිත නාමය භාවිතා කළ යුතුයි. අල්ලාහ්ගෙන් "රිස්ක" ඉල්ලන විට "අර්-රිස්කා" යනුවෙන්ද ඔහුගෙන් දඟව ඉල්ලන විට "අර්-රිස්කා" සහ "අර්-රිස්කා" යැයිද ගරුත්වය අසන විට "අසීස්" යනුවෙන්ද සමාව අයදින විට යා "ගුරු" යනුවෙන්ද ශරීර සුවය අසන විට යා "ජාහි" ආදී වශයෙන් විවිධ නම් භාවිතා කළ යුතුයි.

මන්දයත් අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: අල්ලාහ්ට අලංකාර නාමයන් ඇත. ඔහුව ඒවා මගින් අමනන්න -(අල් අ:රාෆ් 180).

6> ප්‍රාර්ථනාව නැවත නැවත කිරීම හා එහි ස්ථිරව සිටීම.

බද්ර් සංග්‍රාමයට පෙර මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරලෙහි වසල්ලේ) තුමානන් කෙසේ දුඃභ කළාද යන්න විස්තර කරන ඉබ්නු අබ්බාසගේ දැනවීමට අල්ලාහ් මානට ඔබ දුන් පොරොන්දුව පරිපූර්ණ කරන්න.ඕ අල්ලාහ් මානට ඔබ දුන් පොරොන්දුව මට දෙනු මැන. ඕ අල්ලාහ් ඔබ ඉස්ලාමය අයත් මෙම පිරිස විනාශ කළේ නම් ඔබ නමදිනු ලබන්නේ නැත පසුව නබිතුමානන් කිබ්ලාව දෙසටම මුහුණලා දෙඅත් අඟසට ඔසවා සිය රබ් සමග නොකඩවා කථා කරමින්ම සිටියහ. අවසානයෙහි එතුමන්ගේ පිටේ තිබුණු සාලුව ගිලිහි බිම වැටුනේය. එවිට අබ්බාසර් පැමිණ එය නැවතත් නබිතුමානන්ගේ පිටේහි දැමුවේය. පසුව නබිතුමානි ඔබගේ රබ් සමග කථා කළා ඇතිය.(ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 1763).

දවුස් නැමැති ගෝත්‍රය වෙනුවෙන් නබිතුමානන් ප්‍රාර්ථනා කරන විට ඕ අල්ලාහ් දවුස් පිරිසට යහමග පෙන්වා ඔවුන්ව මා වෙත එවනු මැන ඕ අල්ලාහ් දවුස් පිරිසට යහමග පෙන්වා ඔවුන්ව මා වෙත එවනු මැන (ග්‍රන්ථය: බුහාරි 2937 මුස්ලිම් 2524 මෙය අබු හුරෙයිරා රලියල්ලාහු අන්තුගේ දැනවීමකි).

තවත් දැනවීමක එම පුද්ගලයා දීර්ඝ ගමනක යෙදී කෙසේ අවුල් වී වස්තුවේ දවිලි බැඳී සිය දුෂ් අභසට යොමු කර "යා රබ්" යා රබ් යැයි ප්‍රාර්ථනා කරන්නේය.(මුස්ලිම්1015).ප්‍රාර්ථනාව මෙයින් නැවත නැවත කිරීම හා එහි ස්ථිරව සිටීම යනු මෙම හදීසයෙන් පැහැදිලි වේ.

වේලාව නිශ්චය නොකරනු ලැබූ සුන්තයන්.

යම් කරුණක් තෙවරක් ඉල්ලා සිටීම සුන්තක් වෙයි. ඉබ්නු මස්ජුද් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි: නබිතුමානන් (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) ප්‍රාර්ථනා කරන විට තුන් වතාවක් ප්‍රාර්ථනා කරති. යමක් අල්ලාහ්ගෙන් අසන විට තෙවරක් ඉල්ලා සිටිති (ග්‍රන්ථය: ධුහාර්: 240 මුස්ලිම්: 1794).

7 > දුආවේ ශබ්දය අඩු කිරීම.

මන්දයන් අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: "ඔබගේ රබ්ව බැහැපත්ව හා රහසිගතව දුආ කරන්න". (අල් අරාආ 55). මෙමගින් ඉස්ලාමය ආරක්‍ෂා කළ හැකිය. සකර්යා නබි තුමා කළ දුආව අල්ලාහ් වර්ණනා කරන්නේ මෙහිසාය. 'ඔහු තම රබ්ව රහසිගතව කැඳ වූ විට' (සුරා මර්යම් 3). මෙමගින් ඉස්ලාමය ආරක්‍ෂා කර ගැනීම සඳහාය.

◆ ප්‍රයෝජනයක් ඇතැම් අය මා ප්‍රාර්ථනාවේ කුමක් අසන්නද යැයි ප්‍රශ්න කරති.

එයට පිළිතුරු දුන්නා සහ ආකිරා සම්බන්ධව ඕනෑම දෙයක් ඔබ අල්ලාහ්ගෙන් අසන්න. එනමුත් අල් කුර්ආන් හා හදීස් වල සඳහන් වී ඇති හදීසයන් මගින් ප්‍රාර්ථනා කිරීමට වැඩි ආශාවක් දක්වන්න. එහි දුන්නා සහ ආකිරා සම්බන්ධව දැයෙහි ශේෂය දැ ඇත. එම දුආවන්ට "ජාමිඋල් කලිම" හෙවත් සුළු වචන හා ගැඹුරු අර්ථයන් ඇති වදන් යැයි පවසනු ලැබේ. ඉන් එකක් අප පහත සඳහන් කල ඇත්තෙමු. එම දුආවෙහි ගැබ් වී ඇති අර්ථය ගැන ඔබ මදක් සිතා බලන්න.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ، وَاغْفِرْ لِي ، وَاغْفِرْ لِي ، وَاغْفِرْ لِي

අබු මුසා රලියල්ලාහු අන්හු පවසයි : කෙනෙකු නබි (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් වෙත පැමිණ ඕ රසුලල්ලාහ්. මා මාගේ රබ්ගෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන විට කුමක් ඇයදිය යුතුද යැයි ඇසුවේය. එවිට නබි (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමානන්: ඕ අල්ලාහ් මා සමා වනු මැන. මා හට ආශිර්වාද කරනු මැන. මා හට ශරීර සුවය දී මාගේ සියළු අවශ්‍යතා පරිපූර්ණ කර දෙනු මැන යැයි පවසන්න යැයි පැවසුවේය. පසුව නබි (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් තම මහජට ඇඟිල්ල හැර අන් සියල්ල නමා "නියන වශයෙන්ම මේවා ඔබට ඔබගේ දන්යා සහ ආකිරා කරුණු සියල්ල අඩංගු කරනු ඇත යැයි පැවසුවේය". (ග්‍රන්ථය මුස්ලිම්: 2697).

යම් පුද්ගලයෙකු ඉස්ලාමය වැළඳ ගත් විට නබි (සල්ලල්ලාහු අරලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් ඔහුට පහත සඳහන් දුආව උගන්වති. ඔ අල්ලාහ් මා සමා වනු මැන. මා හට ආශිර්වාද කරනු මැන. මා හට යහමම පෙන්වනු මැන. මා හට ශරීර සුවය දී මාගේ සියළු අවශ්‍ය නා පරිපූර්ණ කර දෙනු මැන (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2697).

◆ **තවත් ප්‍රයෝජනයක්:** ඉදිරියෙහි නොසිටින සිය සොහොයුරා වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කිරීම සුන්තර වේ. මෙසේ ප්‍රාර්ථනා කරන්නා සඳහා ඉමහත් මහිමයක් ඇත. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබුද්දර්දා රලියල්ලාහු අන්තු මෙසේ දන්වයි. "ඉදිරියෙහි නොසිටින සිය සොහොයුරා වෙනුවෙන් කරනු ලබන මුස්ලිම්වරයාගේ ප්‍රාර්ථනාව පිළිගනු ලැබූවකි. මෙම අවස්ථාවෙහි ඔහුගේ නිස අබියස පවරනු ලැබූ මලක්වරයෙකු සිටී. මොහු සිය සොහොයුරා වෙනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන සෑම විටම පවරනු ලැබූ මෙම මලක්වරයා අල්ලාහ් මෙය පිළිගනී නිත්වා. ඔබටද එසේම වේවා යැයි පවසනි". (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2733).

◆ ඔබ තනිවම ඔබව පමණක් ගැන විමසීමකදී කෙතරම් උසස්දභීතවද ඔබ දෙවියන් වන මැවුම්කරු ගැන සිහිපත් කිරීම විශේෂයෙන් අසිහිපත්කිරීමකා කාර්යබහුල අවස්ථාවන්වල දී කෙතරම් උසස් කරුණක්ද.

වේලාව නිශ්චය නොකරනු ලැබූ සුන්තරයන්.

අල්ලාහ්ව මෙනෙහි කිරීම දැයිනික සුන්තාවට අඩංගු සුන්තාවකි.

මේ ඝනායේ ඇති ඉතා ශේෂ්ටම දික්රය නම් අල් කුර්ආන් පාරායනය කිරීමයි.කුර්ආන් පාරායනය කිරීම මගින් ඉස්ලාමයේ ආරම්භ අයගේ ඇස අභරවා ඔවුන්ගේ රාත්‍රී නිතදද අඩු වනු ලැබිය. මේ බව අල්ලාහ් කුර්ආනිහි මෙසේ පවසයි : "ඔවුන් රාත්‍රියෙහි නදා ගන්නේ ඉතා ස්වල්පයයි. ඔවුන්ගේ සනර් (සුබ්න් සලාතයට පෙර) වේලාවෙහි සමාව අයදීන්නෝය".(අස්කාරි:18).

ඔවුන් රාත්‍රියෙහි කුර්ආන් පාරායනය කිරීමෙහි මෙන්ම නබි (සල්ලෙලාහු අග්ලෙහි වසල්මේ) තුමානන් විසින් අල්ලාහ්ව මෙනෙහි කිරීම පිනිස අපට පවසනු ලැබූනු දික්රයන් මගින් අල්ලාහ්ව මෙනෙහි කරන්නෝය.

අබ්දුර් රඡ්මාන් පැවසූ බව හම්මාද් බින් ජෙයිද් මෙසේ දන්වයි: අපි කුර්ආනය කෙබන්දන්තේ ලබා ගත්තේද යත් ඔවුන් ආයත් දහයක් ඉගෙන ගත් විට එය ක්‍රියාවට නංවන තෙක් ඊළඟ වැකි දහයට නොයති.එබැවින් කුර්ආනය හා එය අනුව ක්‍රියා කිරීම යන දෙකම එකවර ඉගෙන ගත්තෙමු.එනමුත් අපේ පසුව සම්භරයක් පැමිණ කුර්ආනය ජලය පානය කරන්නා සේ එය පාරායනය කරති.එය ඔවුන්ගේ උගුර යටට හෝ යන්තේ නැතය.(ග්‍රන්ථය: සියරු ඇලාමින් නුබලා: 269/4).

දික්ර කිරීම මගින් හදවතට පීඩය ලැබේ.

අද දින අපගේ හදවත් අනවධානයෙන් තිබේ. එනමුත් හදවත් ප්‍රාණවත් වන්නේ දික්ර මගිනි. මුහම්මද් (සල්ලෙලාහු අග්ලෙහි වසල්මේ) තුමානන් පැවසූ බව අබු මුසා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි:"නම රබ්ව සිහි කරන්නා සහ සිහිනොකරන්නාට උදාහරණය පණ ඇති තැනැත්තා සහ පණ නැති තැනැත්තාය. අල්ලාහ්ව සිහි කරන නිවස හා සිහිනොකරන නිවසට උදාහරණය නම් පණ ඇති තැනැත්තා සහ පණ නැති තැනැත්තාය". (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 6407 මුස්ලිම්: 779).

අල්ලාහ් දික්ර කිරීමට කුර්ආනයේ බොහෝ තැනවල දීර් ගන්වා ඇත.

අල්ලාහ්ව අධික වශයෙන් දික්ර කළ යුතුය යැයි දීර් ගන්වන විට මෙසේ පවසයි: "විශ්වාසිකයනි අල්ලාහ්ව අධිකව සිහිපත් කිරීමක් ලෙසින් සිහිපත් කරන්න. උදයෙහි හා සැන්දෑවෙහි ඔහුව සුවිශුද්ධ කරන්න".(අස්කාරි:41,42).

දික්ර කරන සත්‍රී පුරුෂයන්ට සමාව හා ඉමහත් කුලිය ඇත යැයි අල්ලාහ් පොරොන්දු වෙයි: "අල්ලාහ්ව වැඩියෙන් මෙනෙහි කරන පිරිමින්ද (එසේ) මෙනෙහි කරන ස්ත්‍රීන්ද යන මොවුන්ට අල්ලාහ් සමාව හා විශිෂ්ඨ කුලියක් සුදානම් කර ඇත්තේය"- (අස්කාරි:35).

3 අඩුවෙන් දික්ර කරන මුනාෆික් මෙන් නොවන්න යැයි අල්ලාහ් අපට අවවාද කරයි:“(මුනාෆික්වරුන් වන ඔවුන්) ඉතා මඳ වශයෙන් මිස ඔවුන් අල්ලාහ් මෙනෙහිද නොකරති”.(අත්තිසා:142).

4 වස්තුවන් හා දරුවන් නිසා දික්ර කිරීමෙන් ඇත් නොවන මෙන් අල්ලාහ් අවවාද කරයි:“විශ්වාස කළවුන් ඔබලාගේ ධනයද ඔබලාගේ දුදරුවන්ද අල්ලාහ්ගේ මනකයෙන් ඔබව අනවධාන නොකරන්වා. කවුරුන් මෙසේ කරන්නේද නිශ්චය වශයෙන්ම ඔහු අලාහ ලැබුවන්ය”.(අල් මුනාෆිකුන්:9).

5 මෙවන් ඉමහත් කුලිය සමගම අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි:“ මාව මෙනෙහි කරන්න’. නවද හදිසේ කුද්සියෙහි මාගේ ගැන්නා මා ගැන සිතීමෙහි මා සිටින්නෙමි. ඔහු මා සිති කරන විට මා ඔහු සමගය. ඔහු නතියෙන් මාව සිති කරන විට මමද ඔහුව නතියෙන් සිති කරන්නෙමි. ඔහු පිරිසක සිට මාව සිති කරන විට මාද ඔහුව එයටත් වඩා උසස් පිරිසක් අතර මා ඔහුව සිති කරන්නෙමි” (ගුත්ථය: ධුහාර්: 7405 මුස්ලිම්: 2675).

නබිතුමානන්ගේ සුන්නාත්වෙහි සඳහන් වී ඇති දික්රයන්.

1 لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد، وهو على كل شيء قدير
මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරේරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි:“කවුරුන් උදුසසන දස වරක් කරන්නට ලා ඉලාහ ඉල්ලේලාහු වන්දනු ලා ශරීක ලහු. ලහුල් මුල්කු වලහුල් හමිදු වහුව අලා කුල්ලි ශයිඉන් කදීර් යැයි දිනකට සිය වනාවක් පවසන්නේද ඔහුට නවද වහලුන් දස දෙනෙකු නිදහස් කළ කුසලද සටහන් වෙයි. පාපයන් සියයක් සමා කරනු ලැබේ.නවද එදින ඔහුට ඡයිනාන්ගේ උවදුරුවලින් ආරක්ෂාවද ලැබෙයි. එදින මෙම දික්රය මොහුට වඩා කළ කෙනෙකු හැර අන් කිසිවෙකු මොහුව කුසලින් අභිබවා යන්නෙ නැත. කවුරුන් එක් දිනෙක සුබහානල්ලාහි වබිහමිදිහි යැයි සිය වනාවක් පවසන්නේද ඔහුගේ මුහුදේ පෙණා ප්‍රමාණයට පාපයන් තිබුනද එය සමා කරනු ලැබේ”.(ගුත්ථය: ධුහාර් 3293 මුස්ලිම්: 2691).

2 لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير
මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අරෙහි වසල්ලේ) තුමානන් පැවසූ බව අබු අරූබ් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: “කවුරුන් ලා ඉලාහ ඉල්ලේලාහු වන්දනු ලා ශරීක ලහු.ලහුල් මුල්කු වලහුල් හමිදු වහුව අලා කුල්ලි ශයිඉන් කදීර් යැයි දස වනාවක් පවසන්නේද ඔහු ඉස්මායිල්ගේ පරම්පරාවේ වහලුන් සිව් දෙනෙකු නිදහස් කළාට සමාන කුලිය ලබන්නේය”. (ගුත්ථය: ධුහාර්: 6404 මුස්ලිම්: 2693).

3 අබු සයිද් රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි:වරක් අපි නබිතුමානන් සමග සිටින විට එතුමන් මෙසේ ඇසූහ “ඔබගෙන් කෙනෙකුට සෑම දිනම කුසල් දහසක් උපයා ගැනීමට නොහැකිද?” එයට එතුමන් අසල සිටි අය අප කෙසේ කුසල් දහසක් උපයා

ගන්නද ශැයි ඇසුහ.එයට නබිතුමන් "සිය වරක් 'තස්බිහ්' කීම මගින් ඔහුට කුසල් දහසක් දෙනු ලැබේ. හැත්තමි එය වෙනුවට පාපයන් දහසක් සමා කරනු ලැබේ" ශැයි කීහ.(ග්‍රන්ථය:මුස්ලිම්: 2698).

4

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අර්‍රෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරේරිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "කවුරුන් එක් දිනෙක "සුබහානල්ලාහි" වබිහමිදිහි ශැයි සිය වනාවක් පවසන්නේද ඔහුගේ පාපයන් මුහුදේ පෙණ ප්‍රමාණයට තිබුනද එය සමා කරනු ලැබේ".(ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 6405 මුස්ලිම්: 2692) තවත් දැන්වීමක "කවුරුන් උදේ හා සවස "සුබහානල්ලාහි වබිහමිදිහි" ශැයි සිය වනාවක් පවසන්නේද කියාමත් දිනයෙහි මෙම දික්ඊයම හෝ එයට වඩා කළ කෙනෙකුට වඩා අන් කිසිවෙක් මොහුට වඩා උසස් වන්නේ නැත" (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2692).

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

දික්රවල මහිමයන් හා ප්‍රයෝජන බොහෝ ඇත.මෙහි සඳහන් කර ඇත්තේ ඉතා ප්‍රබව හා සනාථ දැන්වීම්වලින් ගත් ඒවාය.මෙය නොවන තවත් දික්රයන් බොහෝ ඇත.අබු මුසා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ පවසයි:වරක් නබිතුමානන් (සල්ලේලාහු අර්‍රෙහි වසල්ලම්) මා අමතා "ස්වර්ගයේ නිධන්වලින් ඇතැමක් මා ඔබට දන්වන්නද?" ශැයි ඇසුහ.එයට මා පවසන මෙන් ඉල්ලා සිටියෙමි.එවිට නබිතුමානන් (සල්ලේලාහු අර්‍රෙහි වසල්ලම්) "ලාහවුල වලා කුච්චන ඉල්ලා බිල්ලාහ් ශැයි පවසන්න".ශැයි කීහ.(ග්‍රන්ථය: බුහාරි 4202 මුස්ලිම්: 2704).

سُبْحَانَ اللَّهِ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අර්‍රෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරේරිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි:"සුබහානල්ලාහි, වල්හමිදුලිල්ලාහි,වලා ඉලාහා ඉල්ලේලාහු වල්ලාහු අක්බර්, ශැයි පැවසීම සූර්යයා කුමන දේ මන උදා වන්නේද ඒ සියල්ලටම වඩා මට ප්‍රීජනකය" (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2695).

ඉස්තිග්ආරය දික්ඊහි වර්ගයකි:මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අර්‍රෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පැවසූ බව අල් අහරරුල් මුද්නි රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි:නිශ්චය වශයෙන්ම මා දිනකට සිය වනාවක් අල්ලාහ්ගෙන් සමාව අයදිමි. (ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2702).

මෙය නබිතුමානන්ගේ ක්‍රියාවයි.තවත් හදිසයක නබිතුමානන් මෙසේ පවසති:ජනයිහි...! අල්ලාහ් වෙත තව්බා කරන්න.නිශ්චය වශයෙන්ම මා දිනකට සිය වනාවක් තව්බාන් කරන්නෙමි.(ග්‍රන්ථය: මුස්ලිම්: 2702).

මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අර්‍රෙහි වසල්ලම්) තුමානන් පවසනු තමා ඇසූ අබු හුරේරිරා රලියල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: "අල්ලාහ් මන දිවුරා,මා දිනකට හැත්තෑ වරකටත් වඩා වැඩියෙන් මා තව්බාන් සහ ඉස්තිග්ආර් කරන්නෙමි". (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 6307) එබැවින් ගැත්තෙකු ඉස්තිග්ආරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතුය.

سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ، سُبْحَانَ اللَّهِ

දික්රහි සුන්තර හා දෛනික සුන්තර පිළිබඳ විස්තර කිරීම උචිතව දික්රයක් පැවසීම මගින් මා අවසන් කරමි. ඉබ්නු හපර් රහිමතුල්ලා තම බුදුගුල් මරාමි නමි ග්‍රන්ථයේ ඉමාමි බුහාරි රහිමතුල්ලා තම සහීත් ග්‍රන්ථයේද නිම කර ඇත්තේ මෙම දික්රය සමගයි. මුහම්මද් (සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලමි) තුමානන් පැවසූ බව අබු හුරේරා රලිසල්ලාහු අන්හු මෙසේ දන්වයි: වචන දෙකක් ඇත. එය දිවට ඉතා සැහැල්ලුය, නරාදියෙහි ඉතා බරය. රහ්මාන් වෙත ඉතා ප්‍රියස්නකය. ඒවා නමි "සුබහානල්ලාහි වබිහම්දිහි සුබහානල්ලාහිල් අළිමි" (ග්‍රන්ථය: බුහාරි: 6406 මුස්ලිමි: 2694).

කවුරුන්ගේ දායාදයෙන් යහපත් දෙය පරිපූර්ණ වන්නේද එම අල්ලාහ්ටමය සියලුම පැසසුමි.

Sinhala

පෙරවදානයි

භජ්‍රයට පෙර
වේලාව

මෙම වේලාවෙහි
සුන්නනයන්

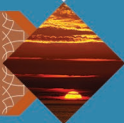
ලභා වේලාවෙහි
සුන්නනයන්

ලහර් හා අසර්වේලා-
වේහි සුන්නනයන්

මග්ට්බි වේලාවෙහි
සුන්නනයන්

ඉජා වේලාවෙහි
සුන්නනයන්

ආහාර අනුභව
කිරීමේ සුන්නාන්-
වන්

සලාම් කීම අත් අසව
මුණාගැසීම හා
සභාවකට සම්බන්ධ
සුන්නනයන්

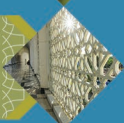
වස්ත්‍ර ඇඳීම සහ
නමාව අලංකාර කර
ගැනීම හා සම්බන්ධ
සුන්නාන්වන්

ඇඳුම් හා කිවිසුම්
ඇරීම හා සම්බන්ධ
සුන්නනයන්

ඇතැම් සුන්නාවන්

හබ්

(සල්ලේලාහු අලෙහි වසල්ලම්)
තුමානන්ගේ දෛනික
චාර්යාවන් සහ දික්රියන්

اللغة السنهالية
SINHALA
LANGUAGE

جميع لغات المشروع
ALL LANGUAGES